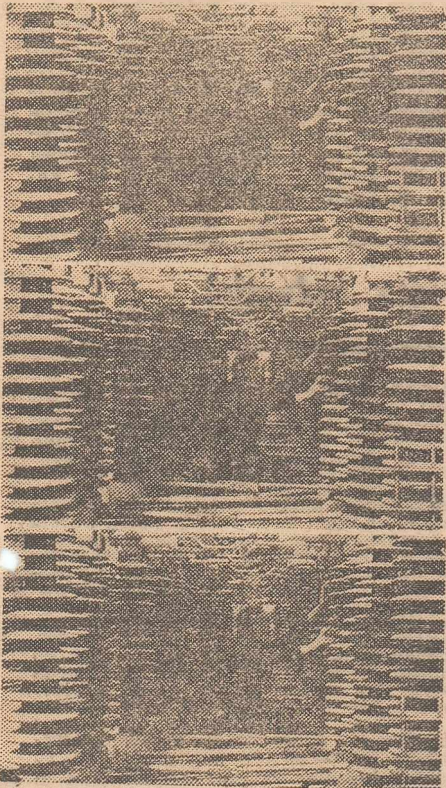
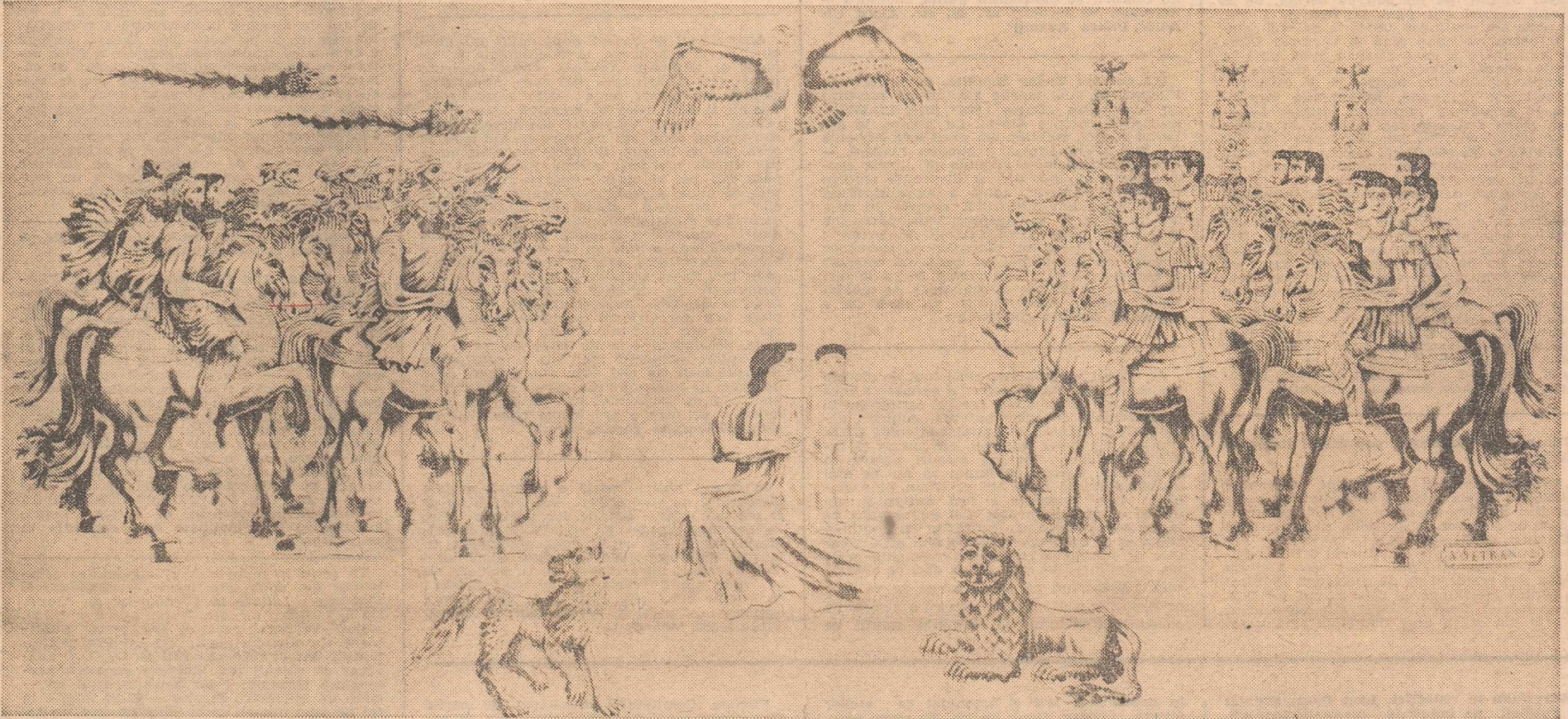

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

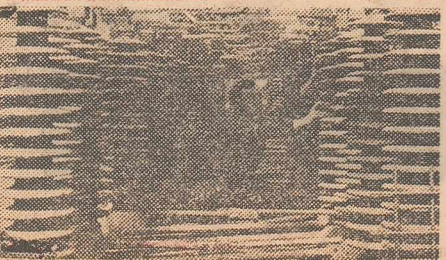
„Noi, românii, trăind pe pământul locuit, muncit și apărat odinioară de un mare popor, de oameni viteji și drepti, dorim să facem totul pentru ca în această zonă geografică, în Europa și în întreaga lume să domnească pacea și cooperarea frățească, bunăstarea și fericirea popoarelor“.

NICOLAE CEAUȘESCU

„Cvartetul inginerilor“

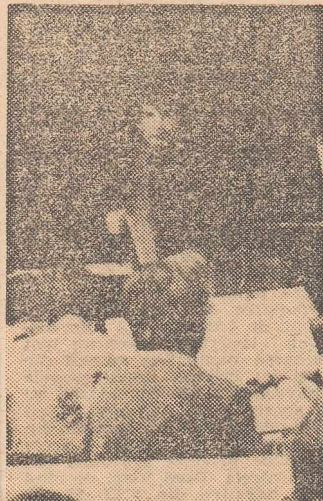
reportajul publicat în pagina a 4-a a revistei noastre, sub genericul „Cultura muncii, cultura valorii, cultura curajului“, prezintă 4 ingineri ai întreprinderii „Electroputere“ din Craiova, care au proiectat câteva din marile transformatoare ale energiei românești.

EPICIE

Nu doar cu anii, mașterii, viclenii,
Ne măsurăm durata de-nceput,
Nici chiar cu secole și cu milenii
Scrise pe fruntea noastră ca pe scut,
Ci mai ales cu conștiința clară
Că dacii și-au ascuns curajul-n noi
Ca pe-o imensă, aprigă comoară,
Din care-și cer o parte înapoi
Și că românii măsurându-și drumul
Până la moarte iar l-au potrivit
Să nu se-mpleticească precum fumul
Și praful de copite la zenit,
Ci sufletului nostru ca o rană,
Din care-nmugurește nou altoi,
Să-i dea cadența lui daco-romană,
Urmată zilnic, controlată-n noi,
Pe care chiar tăgăduind-o unii
Nu dau mileniilor un alt sens.
Curajul nostru-i fiul rațiunii
Scăldat într-un izvor curat, imens.

ION BRAD

Imagine de la una din ultimele repetiții pentru Festivalul „George Enescu“

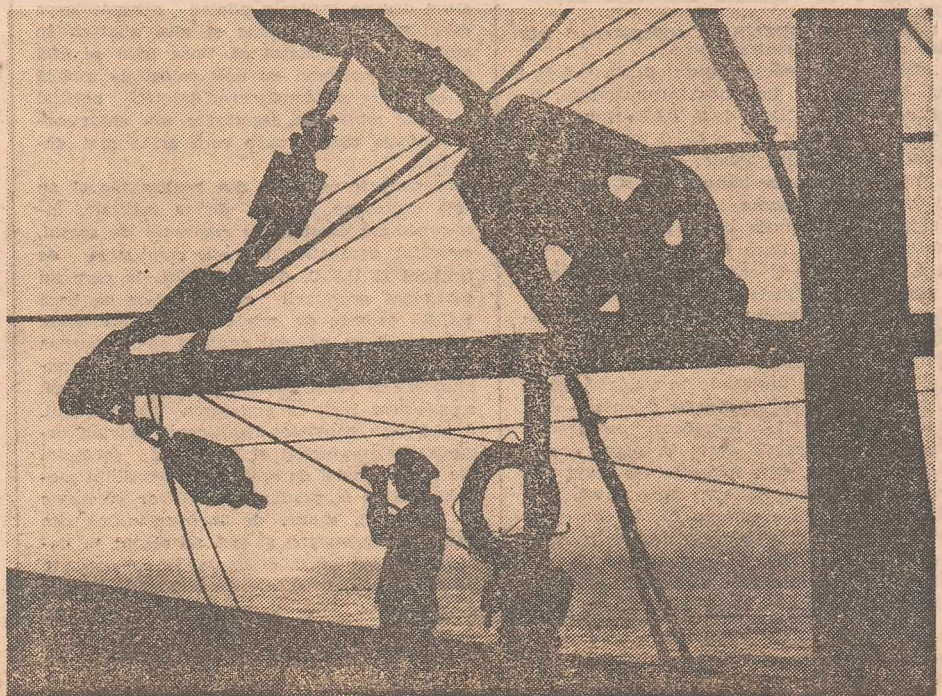
SUMAR TELEGRAFIC ● Fără prejudecăți despre... CINE NE FACE SĂ PIERDEM TIMPUL? (pag. 8-9) ● Realitatea românească — LA REȘIȚA NINGE 35 DE ZILE PE AN, DAR FOCUL NU SE STINGE NICIODATĂ (pag. 12-13) ● Operațiunea filtru total — DELICTE PE PARTEA CAROSABILĂ A VIEȚII (pag. 18-19) ● Reportaj anchetă — MILIONARUL DE PLASTIC (pag. 20-21) ● Foaițe săptăminală de avangardă nr. 115 — RACUL (pag. 22) ● Serial SAMURAI ÎN VARIANTĂ NOUĂ (pag. 23)

Reproducerea de pe copertă reprezintă o tapiserie de Vladimir Șetran.

Voal de mireasă de la Capul Bunei Speranțe

De vreo doisprezece ani românii s-au obișnuit cu ideea că s-au înscris între floatele de pescuit oceanic ale lumii, că în geografia fremătătoare a patriei avem un nou port la Ocean: TULCEA. Iar trecătorul pe la gurile Dunării — ștergându-se uimit la ochi în fața noului chip al bătrînului Aegysus — are toate șansele să zărească într-unul din porturile portului (pentru că sint acum, practic, cinci porturi: NAVROM, mineralier, pescăresc, cel al Centralei Delta și cel al Flotei oceanice!) — siluetele zvelte ale pescaoarelor noastre. Niciodată multe, pentru că cele 30 de nave robotesc la depărtări de multe mii de kilometri de țară, pe întinderile Oceanului — aici la Tulcea sosesc doar să-și descarce pe rind dovada hărniciei pescărești. Și să lase scară, spre casă, spre familii, miilor de fețe surzătoare, întotdeauna surzătoare atunci cînd coboară de pe vapor spre năframele soțiilor, năframele albe ale acelu „bine ați venit!“, visat în fiecare noapte de sub constelațiile mișcătoare ale Atlanticului...

Citiți în paginile 6-7 reportajul „Voal de mireasă de la Capul Bunei Speranțe“.

Flacăra la dispoziția dumneavoastră

Tovarășe redactor șef, mă numesc Alexe Florin, sînt din Iași și vă scriu în numele mai multor tineri din municipiul nostru; am în față ultimul număr al revistei FLĂCĂRA și observ că ați ajuns cu ședințele cenaclului în impresionanta cifră de 195! Felicitări! Dar vreau să subliniez faptul că, după cîte îmi amintesc, ultimele ședințe ale cenaclului în orașul nostru purtau numerele 93 și 94. De atunci nu ați mai revenit printre noi. Ați vă vă ceilați tineri în numele cărora vă scriu, dorim să vedem mai des în mijlocul nostru. Dorim să vedem la lucru pe Florian Pîtiș, Radu Gheorghe, Mihail Stan, Valeriu Sterian, Mihail Onu, Mircea Vintilă, Mihaela Popescu, Marcela Saftic și pe toți ceilalți membri ai cenaclului. Dorim să vă vedem, să vă auzim, cu ați mai mult cu cît așteptatul dumneavoastră disc lansat la începutul lunii iulie nu a apărut nici acum în orașul nostru.

În revista FLĂCĂRA numărul 20, Lucian Raicu reduce în atenția cititorilor preafrumoasă operă a maestrului Geo Bogza, „Cartea Oltului” — pe drept cuvînt numită „o carte în care bate suflul eternității”. Evocările ei îmi reînviu amintiri dragi. În 1934, împreună cu fratele meu, am străbătut într-o călătorie temerară pe atunci întreg cursul Oltului, pe jos sau cu căruța, de la izvorul acestui riu pînă la vest de Ciceu, de unde am continuat călătoria pe apă folosind barca cu rame pînă la vărsarea Oltului în Dunăre și mai departe apoi, pînă la Brăila. Elanul vîrstei de atunci, dorința de a împărtăși tinerilor impresiile de călătorie, cunoștințele dobîndite, bibliografia consultată în pregătirea temerării noastre încercări, m-au îndemnat să tipăresc în 1935 o carte intitulată „1200 km cu barca pe Olt și Dunăre”. Modestele-mi însemnări nu s-au vrut a fi literatură, ci numai un jurnal de bord în care am descris călătoria, toponimia locurilor, oamenii cunoscuți, întîmplări și obiceiuri... În anii din urmă am revăzut lucrarea și, cu corecturile de rigoare, am revizuit-o pentru o eventuală reeditare. Din păcate editurile la care m-am adresat, „Meridian” și „Stadion”, nu mi-au dat un răspuns ferm. De ce v-am scris toate acestea: pentru că astăzi mișcarea sportivă a luat un avînt deosebit și tinerii ar putea încerca performanțe similare reluînd călătoria noastră de acum 42 de ani, sau pornind să descifreze alte trasee turistice. Îneditul unor astfel de călătorii, cunoștințele ce vor acumula, vă asigur, ar fi numai și numai în folosul lor. (Antachi Ionescu, Cimpina)

Din partea Consiliului popular al județului Brăila:

„Urmare scrisorii cititorului Gheorghe Duma din Brăila (prin care acesta se plîngea redacției noastre de unele neajunsuri întîmpinate de soția sa, la serviciu, în urma unui tratament medical — N.R.), vă facem cunoscut: cele relatate de cititorul G.D. cu privire la starea sănătății soției sale Victoria Duma sînt reale... Este de asemenea adevărat că pentru afecțiunea de care suferă, lui V.D. i s-a amînat timp de două zile internarea, aceasta din cauza unei deosebite aglomerații

Adresîndu-se redacției, Ioan Posa, angajat al Fabricii de industrie locală-Hunedoara, ne relatează, pe lângă necazurile lui și stări de lucruri negative din unitate, o serie de abuzuri și încercări de a direcționa fabricii care: „(...) a încercat să formuleze a-părarea că dacă și-a făcut casă a făcut-o cu banii săi, 20.000 de la C.A.R., 30.000 ai săi și 7.000 de la un prieten. Dar nimeni pînă acum nu a luat o sumă așa de mare de la C.A.R. Pentru dînsul a fost o excepție ca director. (...) Apoi a spus că a folosit oamenii fabricii pe care i-a plătit. Numai că sînt unii care declară invers. Dar de ce era nevoie să-i folosească pe aceștia cînd în Hunedoara este un trust de construcții cu meseriași buni. (...) Demolarea unor clădiri din ordinul său a dus la vînzarea materialelor la preț derizoriu, care au fost cumpărate tot de domnia-sa și de alții. Casa domniei-sale a fost ridicată în 3-4 luni, în schimb hala de confecții metalice stă neterminată de cîteva ani. Asistăm apoi la tragerea la răspundere a celor care i-au criticat în ședință. Tovarășului Mateica, președinte al sindicatului, i s-a imputat că n-a criticat într-un cadru mai restrîns; comunistului Alexandru Dragăi i s-au cerut explicații pentru criticile aduse. (...) Inșiși directorul Pavel Cara a recunoscut că datorită neînțelegerilor în luarea unor hotărîri, comitetul oamenilor muncii nu s-a pus de acord, din care cauză el a hotărît de unul singur (...)”

Față de cele de mai sus primim din partea Comitetului județean Hunedoara al P.C.R.:

„La adresa dv. cu privire la scrisoarea adresată revistei de către Posa Ioan din Hunedoara, alăturat vă înaintăm referatul de cercetare și rezolvare.

Totodată vă restituim scrisoarea petiționarului.”

Urmează „RĂSPUNS la scrisoarea...” în care se spune printre altele:

„Privind împrumutul primit de la C.A.R.: tov. Cara Pavel, directorul întreprinderii, fiind membru al C.A.R. de la F.I.L.-Hunedoara din luna ianuarie 1974, a făcut împrumut de 20.000 lei în condiții legale, avînd o cotizație de 7.000 lei la data împrumutului, suficient necesară pentru suma solicitată.

Privind construirea casei personale: se confirmă că tov. Cara Pavel și-a construit o casă în anul 1974 și că pentru construirea ei a cumpărat materiale de la F.I.L.-Hunedoara și a folosit, în timpul lor liber, angajați. Potrivit actelor verificate tov. Cara Pavel a cumpărat, în perioada anilor 1974-1975 de la F.I.L.-Hunedoara materiale în valoare totală de 25.146 lei cu acte legale. De asemenea unii angajați de la F.I.L.-Hunedoara au prestat muncă la construcția casei în afara oror de program, iar plata acestora s-a făcut în numerar, personal de tov. Cara Pavel.

Se confirmă de asemenea că la construcția casei au fost folosite materiale cumpărate de la demolări. Este vorba de un pavilion, tip baracă, ce a fost preluat de la EGCL-Hunedoara de către F.I.L.-Hunedoara,

a cabinetului de obstetrică-ginecologie din policlinica municipală... Pentru a evita pe viitor astfel de nemulțumiri din partea bolnavilor, s-a dat dispoziție policlinicii municipale ca — indiferent de solicitări — angajatele trimise de dispensarele de întreprindere să li se acorde prioritate, amînarea făcîndu-se numai în cazul în care afecțiunea este cronică”.

Marea majoritate a blocurilor din orașul nostru folosește pentru încălzire gazul metan. Un număr mic de blocuri însă folosesc combustibil convențional care, față de gazul metan, se distribuie la un preț mult mai ridicat, din care cauză plata întreținerii diferă; ca exemplu, la asociația de locatari vecină, nr. 20, unde se folosește pentru încălzire gazul metan, pentru o lună de vîrf a acestui an s-a plătit 152 lei pentru un apartament confort II cu 3 camere și 4 persoane; la asociația noastră de locatari, pentru aceeași lună și în condițiile aceleiași apartament plătinde-se 362 lei. După cum costul de lumină electrică, apă, canal, salubritate este același pentru toate imobilele, propunem găsirea unei soluții echitabile și pentru locatarii asociației noastre care numără 355 familii. (Gheorghe Dascălu, președinte, Liviu Stroescu, președintele comisiei de cenzori, și Constantin Paliță, membru — Asociația de locatari nr. 24, str. Aieca Ulmilor, Piatra Neamț)

Mă numesc Tudor Mandița, domiciliu în Ploiești. În luna martie a.c. mi-am procurat un autoturism „Dacia 1300” prin I.D.M.S. — București, culoare Alb-14. La livrare, în cutia cu vopsea eșantion am găsit însă culoarea Gri-80 și m-am adresat imediat I.D.M.S. — București care mi-a răspuns că „uzina constructoare nu le-a pus la dispoziție rezerva de vopsea Alb-14”, adică a autoturismului livrat. Adresîndu-mă uzinei, aceasta nu mi-a dat un răspuns satisfăcător, îndrumîndu-mă în schimb către „POLICOLOR—București”; „POLICOLOR—ul mi-a răspuns că asemenea vopsele se fac numai pe bază de comenzi și contract, și mai ales numai de la 10 litri în sus (?!). Eu am nevoie doar de maxim 100 ml, pentru nici rețușuri. Ca să le fac e nevoie să comand kilograme?”

Au trecut aproximativ cînd luni de cînd în revista FLĂCĂRA a apărut o scrisoare a mea în legătură cu poluarea aerului cartierului în care locuiesc de către bufetul „Aluniș”, actualmente „Cibinului”, instalat în stația I.T.B. Chirgiu din Calea Rahovei. Am sperat că organele în drept vor lua măsuri pentru ca funinginea, mirosul și fumul să nu ne mai invadeze casele după un program bine stabilit, dar speranța a fost zadarnică: nu numai că nu am primit nici un răspuns de la forurile respective, dar biroul își continuă acțiunea de imbieșare a cartierului prin trombele de funingine care curg realmente peste tot ce întîlnesc în cale. Revin deci pe această cale, nădăjduind că poate totuși se va face ceva, se vor găsi mijloace pentru a determina conducerea birului să schimbe soluția de

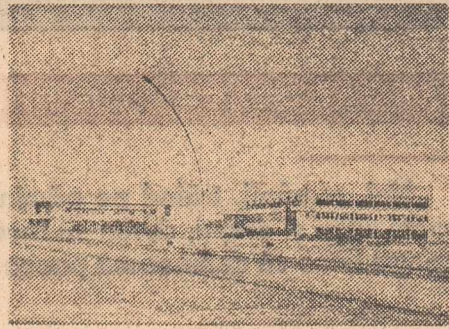
În septembrie 1970 și amenajat ca atelier pentru covoare, fiind folosit, în acest scop, pînă în anul 1974. Extinzîndu-se producția de covoare a fost construit, în acest scop, un nou spațiu pentru secția covoare unde funcționează și în prezent; în același timp pavilionul respectiv a intrat în zona de sistematizare a orașului, fapt ce a dus la demolarea lui. Pentru demolarea pavilionului s-a dat autorizație și s-au întocmit forme legale de casare, aprobate de Întreprinderea județeană de industrie locală—Deva care avea această competență. Comisia de valorificare a materialelor a stabilit că valoarea pavilionului este de 10.436 lei. Pentru cumpărarea materialelor din demolări s-au înregistrat două cereri, una a lui Cara Pavel și una a lui Costescu Virgil, inginer la I. F. Hunedoara, ambele fiind aprobate de consiliul oamenilor muncii și avizate favorabil de Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului Hunedoara. Ca urmare, Cara Pavel a cumpărat jumătate din materialele reieșite din demolarea pavilionului pentru care a plătit suma de 5.218 lei. (...) Din discuțiile purtate cu tovarășii care au luat cuvîntul în adunarea oamenilor muncii din februarie 1976 și au criticat unele aspecte negative din activitatea F.I.L.-Hunedoara nu se confirmă că aceștia ar fi fost persecutați sau trași la răspundere de către cadrele din conducerea întreprinderii, ca urmare a acestor critici. (...) În ce privește afirmația din scrisoarea, potrivit căreia Posa Ioan, de cînd a sesizat aspecte negative din F.I.L.-Hunedoara, ar fi persecutat și urmărit, nu este reală. Conducerea unității, așa cum a reieșit din cercetarea făcută, a luat unele măsuri împotriva abaterilor tov. Posa, încă înainte ca acesta să fi scris revistei FLĂCĂRA sau altor organe centrale pentru nerespectarea disciplinei în producție și alte abateri. În general s-a constatat că Posa Ioan se află în relații nefirești cu unii colegi de muncă și cu cadre de conducere, datorită poziției sale de multe ori jignitoare sau chiar neprincipiale despre care vom arăta mai departe.

Problemele rezultate din analiza făcută au fost dezbătute în ziua de 10 mai a.c. într-o ședință comună cu comitetul de partid, consiliul oamenilor muncii, comitetele de sindicat și U.T.C. de la fabrică, la care au participat secretarii organizațiilor de bază P.C.R., cadrele de conducere și Posa Ioan.

A reieșit cu prilejul analizei că în Fabrica de industrie locală-Hunedoara sînt încă neajunsuri în ce privește ordinea, disciplina, respectarea legii la angajarea personalului. Astfel s-au constatat neajunsuri privind organizarea producției și a muncii, încălcări ale metodologiei de aplicare a acordului global, abateri la pontarea lucrărilor efectuate de lucrători, cazuri de incorectitudine din partea unor maeștri și șefi de echipe în domeniul remunerării, deficiențe în conservarea și folosirea unor utilaje, în depozitarea unor produse.

încălzire a preparatelor, pentru a ne bucura și noi de aer și curățenie. (Gheorghe Pirvaan, București)

Sala sporturilor și bazinul de înot din Baia Mare: un peisaj modern, pe un

fost teren de periferie. (Nicolae T., Baia Mare)

Am revăzut de curînd, după mulți ani, ghetarul de la Scărișoara, acest minunat monument al Munților Apuseni, vestit de-acum peste mări și țări, „cea mai mare peșteră de gheață din țară”, după cum afirmă M. Bleahu și S. Bordea în lucrarea „Munții Apuseni — Bihor, Vlădeasa” (București, 1967). Am regăsit totul așa ca înainte. Aproape că prea așa ca înainte. Și dacă am trăit emoțiile firești revăderii acestui monument superb, nu pot să nu-mi exprim insatisfacția față de unele aspecte reproșabile. Scările ce duc în interiorul ghetarului oferă deplină securitate vizitatorilor pînă la ultimele două dintre ele, adică la circa 58 metri, deșul transformîndu-se într-un soi de nedorit „derdeluș” din zăpada udă, pe care aluneci, nici celor mai tineri neîntîndu-le ușor să coboare; iluminatul în interior se face cu aceleași făclii ca altădată: magazinul sătesc din apropiere este aprovizionat cu totul nesatisfăcător — or, aici vin zilnic mii de oameni; cabana Scărișoara este de mult depășită, cei doi autori pomeniți mai sus o considerau depășită încă din 1967. Etc., etc. Se cere doar un dram de înțelegere din partea autorităților pentru a da aspectului turistic de aici frumusețea pe care o are înșiși obiectivul vizitat. (Gheorghe Tărcuș, Arad)

În orașul nostru există o singură unitate alimentară cu autoservire. Aceasta încă nu ar fi cel mai grav aspect, dar unitatea este închisă mai întotdeauna pe motivul că se primește marfă sau se încarcă ambalajele în mașini. Rare sînt zilele cînd ușile alimentării sînt deschise, într-o vreme, în schimb nu se vinde nimic: regim de muzeu! Credem că scriștie ceva, sau cineva, în mecanismul comercial al unității. (Prof. Dan Bosoancă, Vinju Mare, Mehedinți)

Plenara Comitetului municipal de partid Hunedoara, analizînd în ședința din 10 august a.c. răspunderea tov. Cara Pavel, a hotărît sancționarea sa cu „vot de blam”. De asemenea, Posa Ioan, secretarul comitetului de partid pe fabrică, a fost înlocuit din funcție ca necorespunzător.

În cadrul discuțiilor din ședința de la 10 mai precum și cu prilejul cercetărilor făcute în fabrică au reieșit o serie de aspecte negative care privesc caracterul și comportamentul lui Posa Ioan, lucruri despre care n-a scris nimic în scrisoarea adresată revistei FLĂCĂRA.

Posa Ioan a lucrat mai întîi la Combinatul siderurgic Hunedoara de unde i s-a desfacut contractul de muncă și a fost exclus din partid pentru abateri. Încă de la angajarea sa la F.I.L.-Hunedoara — începutul anului 1971 — ca lăcătuș la atelierul de confecții metalice, a căutat să agite muncitorii împotriva maeștrilor și șefilor de echipe care, chipurile, nu le-ar asigura câștigurile cuvenite. Căuta pe această cale să găsească motive pentru ca unii maeștri să fie schimbați din funcție cu scopul ca el să le ia locul. A fost mutat din secția respectivă în anul 1973, mai mulți muncitori cerînd acest lucru. Posa Ioan este cunoscut ca un om nemulțumit, răd de ambiții personale. S-a arătat în ședință că, în septembrie 1975, fiind șef de echipă la atelierul de strungărie, a ținut locului maeștrului care era în concediu și a cîștigat peste 5.000 lei pe acea lună față de 3.586 lei cu o lună mai înainte. (...)

Asemenea aspecte și altele care au mai existat au dus la crearea unei atmosfere necorespunzătoare de lucru, de neîncredere, discuții și certuri între oameni, fapt ce a determinat ca în octombrie 1975 consiliul oamenilor muncii, pe baza concluziilor și propunerilor colectivului care a cercetat abaterile amintite mai sus, să sancționeze pe Posa Ioan cu „mustrare”, iar din luna decembrie 1975 a fost mutat, din funcția de șef de echipă de la atelierul de strungărie la secția turnătorie de fontă. De la data mutării lui Posa Ioan în alt loc de muncă, colectivul de la strungărie reușește să-și îndeplinească sarcinile de producție într-o atmosferă bună de lucru.

În raporturile cu oamenii din unitate se manifestă agresiv, amenințător și jignitor, ceea ce face să nu fie agreat. I s-a recomandat lui Posa Ioan să manifeste o poziție constructivă, să fie ordonat și disciplinat, să se apropie de colectiv dacă vrea să redevină membru de partid. Este bine că dezbătute neajunsurile din unitate, că critică fenomenele negative, dar să dea și el dovadă de corectitudine, să respecte și el normele eticii socialiste.

Problemele de la Fabrica de industrie locală din Hunedoara vor sta în continuare în atenția Comitetului județean de partid, a Consiliului popular județean și a organelor de partid și de stat municipale Hunedoara.

Primim din partea Direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a Consiliului popular al județului Ilfov:

„În anul 1975 cetățeanul ILIE DOMINTE, domiciliat în Iași, și-a internat fiul, GEORGE DOMINTE, în căminul pentru copii din orașul Butea, județul Ilfov, părăsindu-l definitiv. În momentul de față băiatul a împlinit 18 ani și nu mai poate rămîne în această unitate de asistență socială. Ne-am adresat tatălui cerîndu-i să-l transfere într-una din unitățile de asistență socială pentru adulți din județul Iași, obligație care îi revine dar de care nu s-a ocupat și nici nu se ocupă... Un alt aspect pe care vrem să-l mai semnalăm — cu rugămîntea să fie informat colectivul și conducerea instituției unde lucrează — este că, deși contribuția de întreținere a copilului, raportată la veniturile părintelui, este de peste 700 lei lunar, acesta nu contribuie decît cu 200 lei lunar. Posedăm informații că ILIE DOMINTE lucrează ca șef al corpului de inspectori la Banca Națională a Republicii Socialiste România — Iași; rugăm și pe această cale să ne ajutăm în a-l convinge să vină să-și vadă propriul fiu, să-și aducă contribuția materială prevăzută prin lege și să se ocupe de existența lui”. (Director, Victor Cojoacă)

Cetățenii comunei Birsana-Maramureș au sărbătorit zilele trecute aniversarea a 650 de ani de atestare documentară a frumosei lor așezări de pe valea Izol. Această serbare a coincis cu tradiționala întîlnire a fiilor satului cu cetățenii comunei. Un convoi de călători și care alegorice, care au scos în evidență frumusețea portului popular local, au precedat programul festivităților. Adunarea festivă populară — la care au participat peste 8.000 de cetățeni, unii veniți din comuncie și satele învecinate — s-a ținut pe arena sportivă. O sesiune de comunicări cu subiecte privind istoria comunei, precum și un program cultural-artistic au împlinit această sărbătoare. (Petre Birseanu)

Primim din partea Comitetului de partid pe Combinatul chimic Rîmniceu Vlcea:

„În urma scrisorii adresate revistei FLĂCĂRA de către Petre Bulețeanu, Georgeta Bulețeanu, Constantin Tabacu, Nicolae Toader, Nicolae Zamfir și Ion Drăghici, muncitori la Combinatul chimic Rîmniceu Vlcea, prin care aceștia sesizează unele abuzuri în serviciu săvîrșite de Popa Ion, tehnician mecanic C.T.C. — și trimisă nouă spre analiză — vă comunicăm: din cercetările făcute de tovarășul Pantelimon Ungureanu, secretar al Comitetului de partid pe Combinatul chimic Rîmniceu Vlcea, a reieșit că (...) tehnicianul Popa Ion a comis unele abuzuri în serviciu, fapt pentru care a fost sancționat disciplinar conform art. 100, litera „C” din Codul Muncii cu retrogradarea unei gradări pe timp de trei luni. Întrucît unele abateri intră în competența organelor de miliție, aceste aspecte au fost înaintate spre cercetare în acest sens”.

Vă scriu în numele și la rugămîntea cetățenilor din două sate vecine — Copăcești și Slobozia — aflate la 4 kilometri de Adjud. De la 7 august a.c. s-a desființat cursa I.G.O. Adjud—Vrancea, care ne era foarte folositoare. Cîlmea, nu numai noi am fost nemulțumiți, dar și reprezentanții ai I.G.O. E adevărat că sătenii din Slobozia ceruseră prelungirea traseului chiar pînă în satul lor — circa un kilometru în plus — după cum e la fel de adevărat că satul Slobozia ține de județul Bacău, dar se vede că era așa de greu ca niște hotărî, aprobări și înțelegeri să circule de la un județ la altul, încît funcționarii care trebuia să se îngrijenesc de acestea au preferat să întrerupă circulația autobuzului. Acum, satul Slobozia a rămas izolat, iar cei din Copăcești, ca să ajungă la Adjud, fac 18 kilometri în loc de 4: asta e ruta singurului autobuz pe care îl mai pot folosi. Se înțelege că există și o diferență de cost pe lângă cea de kilometraj și timp. (G. Varman, Adjud, Vrancea)

Poșta redacției

Ștefan Marin — București. V-ați adresat revistei noastre pentru că de la secretariatul stației C.F.R.—Cătești vi s-a spus că nu veți mai primi în continuare alocație pentru copii. În acest sens, Regionala C.F. București, analizînd scrisoarea dumneavoastră ne-a asigurat că s-a luat legătura cu stația, indicîndu-se secretariatului unde a greșit în interpretarea textului de lege; în consecință sîntîți trecuți în continuare pe tabelul celor ce primesc alocația pentru copii ■ GRUP mecanici depou Ciceu, Harghita — Scrisoarea dumneavoastră a fost trimisă spre analiză Procuraturii Generale la data de 25 mai a.c. Așteptăm răspunsul ■ Florea Blaga — București. Potrivit articolului 4 din Decretul nr. 69/1976, propunerile privind încadrarea în muncă, cu schimbarea domiciliului din alte localități în orașele declarate — potrivit legii — orașe de muncă nu poate fi asigurată din oficiu respective sau din localități situate la o distanță de pînă la 30 kilometri de acestea, cu posibilități pentru ca toți cei încadrați în muncă să efectueze zilnic naveta ■ GRUP muncitori, Fabrica de panglici Zimnicea, județul Teleorman; Vasile Cristescu, București; Anghel Volcu, Botoșani — Ne pare rău, dar nu putem da curs scrisorilor dumneavoastră atîta vreme cît nu sînt semnate și nu poartă o adresă completă; nu ar fi etic ■ Eva Ferenczi — Iernut, Mureș (s.a.). Redacția noastră nu are posibilitatea de a vă expedia numerile dorite ale revistei ■ Al. Ionescu — Craiova. Doctorișii Tina Covașiu și puteți scrie pe adresă: Spitalul Clinic P.T.T., strada Măndinești nr. 2 București.

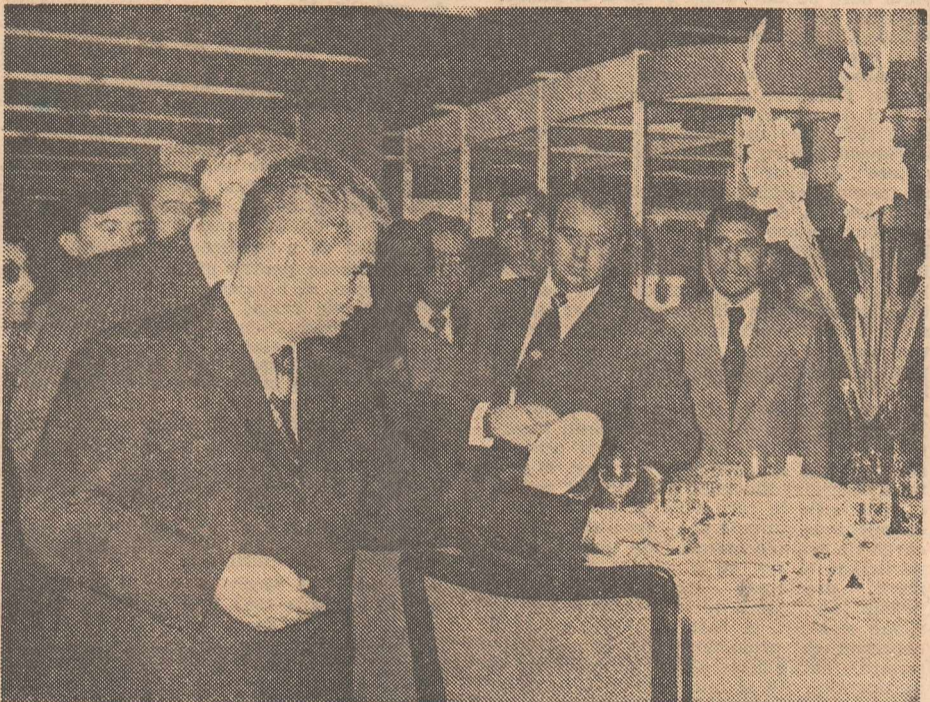
HORIA PĂTRAȘCU ■

FLĂCĂRA — nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis, și nu uitați să vă iscăliți.

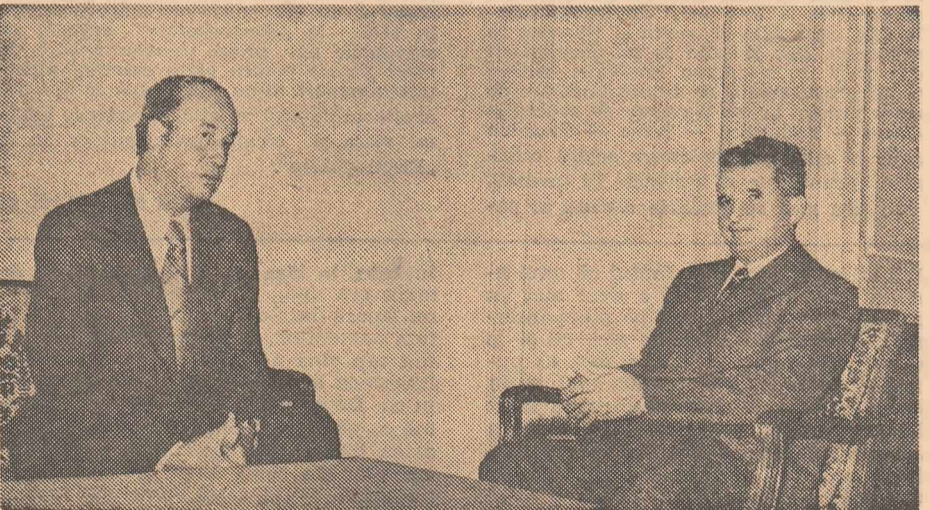
PENTRU PROGRES GENERAL, PENTRU PACE ÎN LUME

Tovarășul Nicolae Ceaușescu taie panglica inaugurală a marelui magazin „Unirea” din București

Vizita secretarului general al Partidului Comunist Român la magazinul „Unirea” — un prilej de a analiza unele probleme legate de comerțul nostru socialist

Aspect de la întrevederea dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Rodney Arismendi

Întâlnirea dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și dr. Misael Pastrana Borrero

Întâlnirile pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, le-a avut în primele zile ale lui septembrie cu o serie de reprezentanți ai altor state, cu ambasadorii unor țări au reafirmat hotărârea României socialiste de a contribui cu toate mijloacele la instaurarea în viața politică internațională a unor raporturi cu adevărat echitabile între state, la statonnicirea unei noi ordini politice și economice mondiale, la abolirea politicii imperialiste și neocoloniale, de asuprire și dominație, la făurirea unei lumi mai drepte și mai bune, la promovarea în arena internațională a cauzei păcii, democrației și înțelegerii între națiuni.

La 1 septembrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit pe Atsu Koffi Amego, membru al Biroului Politic al Uniunii Populare Togoleze, președintele Curții Supreme a Republicii Togo. În timpul întrevederii s-a remarcat evoluția relațiilor dintre Republica Socialistă România și Republica Togo, dintre Partidul Comunist Român și Uniunea Populară Togoleză, s-a exprimat dorința reciprocă de a se căuta noi căi pentru o cooperare fructuoasă între cele două state, între cele două partide, în folosul ambelor popoare, pentru cauza păcii în întreaga lume.

În aceeași zi tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit la Palatul Consiliului de Stat pe Antoine Bangui, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Ciad în țara noastră.

În ziua următoare președintele Republicii Socialiste România a acordat o interviu lui Gino Nebiolo, trimis special al Radioteleviziunii italiene (RAI-TV).

În cursul întrevederii pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut-o vineri, 3 septembrie, cu Milorad Birovliev, membru al Consiliului Executiv Federal al Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, președintele părții iugoslave în Comisia mixtă româno-iugoslavă de colaborare economică, s-au pus în evidență rezultatele pozitive obținute în domeniul colaborării și cooperării economice și tehnico-științifice între România și Iugoslavia și s-a relevat totodată rolul care revine și în viitor comisiei pentru lărgirea ariei de cooperare, pentru descoperirea unor noi modalități de conlucrare între cele două popoare, în scopul accelerării construcției socialiste în cele două țări.

Tot vineri secretarul general al partidului nostru l-a primit pe ambasadorul Uniunii Sovietice la București, V. I. Drozdenko.

În aceeași zi tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut o întrevedere desfășurată într-o atmosferă cordială, prietenească, cu Vinzenz Przpolski, președintele coloniei române din Austria, și cu Ștefan Loghigan, vicepreședinte al coloniei. Președintele României a apreciat faptul că cetățenii austrieci de origine română doresc să-și aducă contribuția la extinderea și aprofundarea relațiilor de prietenie dintre România și Austria.

Secretarul general al Partidului Comunist Român s-a întâlnit în ziua de 4 septembrie cu tovarășul Rodney Arismendi, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Uruguay. În cursul convorbirii pe care au avut-o, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Rodney Arismendi au relevat relațiile de strinsă prietenie și colaborare dintre P.C.R. și P.C. din Uruguay, dorința de a le dezvolta în continuare, în interesul ambelor popoare, al cauzei socialismului și păcii în lume.

Secretarul general al partidului nostru a afirmat că Partidul Comunist Român, poporul român vor sprijini în continuare lupta dreaptă a Partidului Comunist din Uruguay, a tuturor forțelor progresiste, democratice, patriotice, pentru restabilirea drepturilor și libertăților democratice, pentru încetarea represiviilor și eliberarea deținuților politici uruguayeni, pentru apărarea drepturilor oamenilor muncii. Totodată, în timpul întrevederii s-a reliefat necesitatea conlucrării pe plan național și internațional a tuturor forțelor revoluționare, progresiste, democratice, și s-a subliniat sarcina care revine partidelor comuniste și muncitorești de a milita pentru întărirea unității lor, în scopul intensificării luptei lor pentru triumful cauzei păcii, democrației, libertății, independenței naționale și progresului.

Simbătă dimineața tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a primit pe Pak Zung Guc, ambasadorul R.P.D. Coreene la București.

La începutul acestei săptămâni tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut o întrevedere cu dr. Misael Pastrana Borrero, senator,

fost președinte al Republicii Columbia. În timpul convorbirii s-a relevat datoria care revine fiecărei țări, indiferent de orânduirea ei socială, deci și României și Columbiei, de a contribui la statonnicirea unor relații între state bazate pe egalitate și echitate, la făurirea unei lumi în care fiecare națiune să poată dispune nestingerit de bogățiile sale naționale, să se poată dezvolta potrivit voinței și aspirațiilor lor.

Tot în cursul zilei de luni tovarășa Elena Ceaușescu a avut o convorbire cu doamna Cristina Pastrana, soția fostului președinte al Columbiei.

La dejunul care s-a desfășurat după întrevederi, într-o atmosferă de cordialitate și prietenie, tovarășul Nicolae Ceaușescu și dr. Misael Pastrana Borrero au rostit toasturi. În toastul său tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „Țările noastre, împreună cu toate țările în curs de dezvoltare, vor trebui să-și intensifice colaborarea și eforturile pentru a obține rezultate cât mai bune în realizarea acestor obiective de importanță hotărâtoare nu numai pentru dezvoltarea lor economico-socială independentă, dar și pentru progresul general, pentru pace în lume.”

În aceeași zi, tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit pe Gamal Oteifi, ministrul culturii și informațiilor al R.A. Egipt. Printre problemele abordate cu această ocazie s-au numărat și cele referitoare la actualitatea internațională, îndeosebi cele privind soluționarea grabnică, pe cale politică, a situației din Orientul Mijlociu, instaurarea unei păci trainice și drepte în această zonă.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit în ziua de 7 septembrie pe Shamay Cahana, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al statului Israel în România.

În aceeași zi tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut o convorbire cu Hanna Semer, redactor-șef al ziarului „Davar” din Israel, editoarea volumului în limba ebraică „Ceaușescu al României”. Înminind președintelui României volumul omagial, Hanna Semer a arătat că a editat această lucrare ca expresie a prețurii de care se bucură peste hotare politica țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, personalitate marcantă a vieții politice internaționale.

Joi, 2 septembrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a inaugurat marea magazin „Unirea” din Capitală. Cu acest prilej tovarășul Nicolae Ceaușescu a analizat, împreună cu factori de răspundere, o serie de aspecte legate de activitatea comerțului socialist, de modul cum se realizează sarcinile stabilite de conducerea partidului și statului cu privire la sporirea fondului de produse și mărfuri pentru consumul populației, construirea de noi spații comerciale, modernizarea procesului de servire a populației, în scopul creșterii permanente a bunăstării întregului popor, a nivelului său de trai.

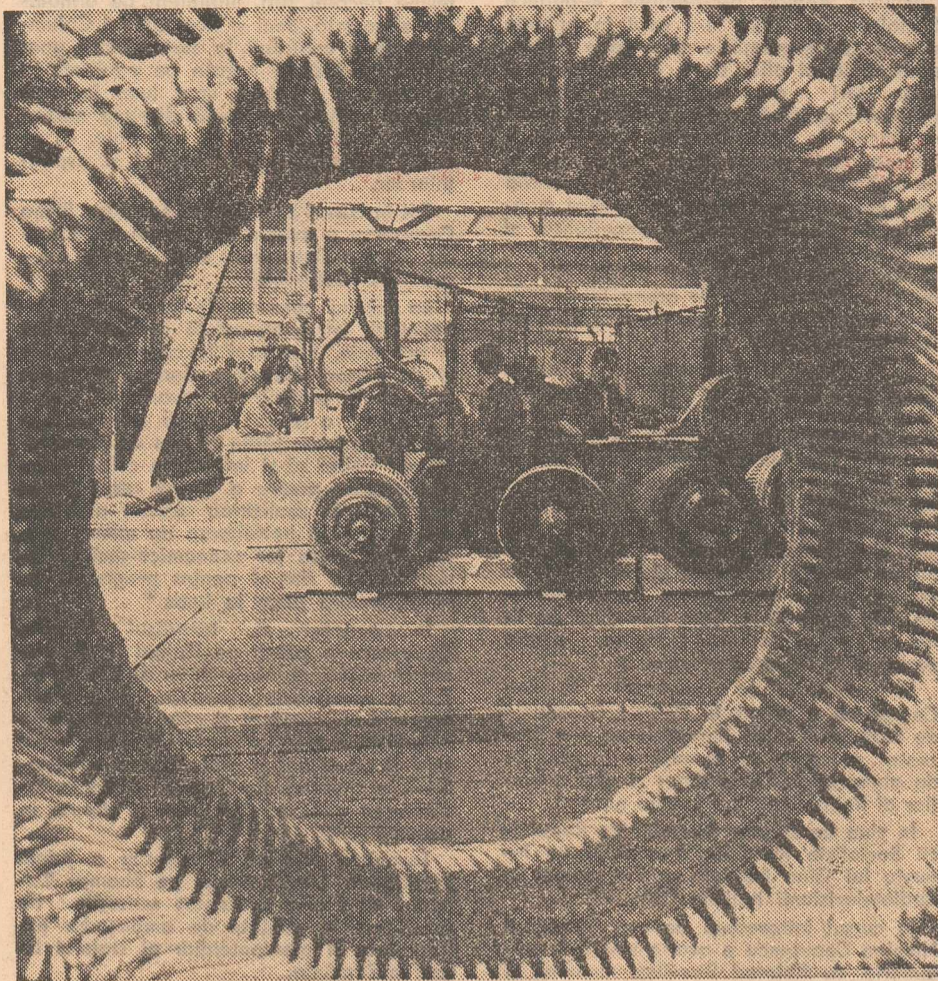
În aceste zile se desfășoară în Capitală al II-lea Congres internațional de tracologie, precum și cel de-al 43-lea Congres internațional de turnătorie. O dovadă a interesului pe care România îl acordă acestor manifestări o reprezintă cele două mesaje adresate participanților la congrese de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România.

În mesajul adresat participanților la cel de-al II-lea Congres internațional de tracologie se spune printre altele: „Noi, românii, trăind pe pământul locuit, muncit și apărat odinioară de un mare popor, de oameni viteji și drepti, dorim să facem totul pentru ca în această zonă geografică, în Europa și în întreaga lume să domnească pacea și cooperarea frățască, bunăstarea și fericirea popoarelor”.

Adresându-se participanților la cel de-al 43-lea Congres internațional de turnătorie, tovarășul Nicolae Ceaușescu a afirmat: „Mai mult ca oricând trebuie făcut totul pentru punerea minunatelor descoperiri ale gândirii științifice și tehnice în slujba perfecționării producției, a progresului și bunăstării popoarelor, pentru instaurarea trainică a unui climat internațional de securitate și pace, a unei noi ordini economice și politice internaționale, care să favorizeze progresul mai rapid al tuturor popoarelor, să înlesnească accesul neîngrădit al fiecărei națiuni la cuceririle civilizăției contemporane”.

GEORGE ARION ■

CVARTETUL INGINERILOR

Acum câteva numere de revistă, maestrul Dinu Paul, Erou al Muncii Socialiste, se confesa reporterului că întreaga sa muncă de bobinator la Uzinele „Electroputere“ din Craiova se leagă, de fapt, de fabricarea transformatoarelor și autotransformatoarelor de mare putere, realizate pentru prima oară la noi în țară, produse de concepție românească. Numai că reputatul maestru nu și-a dus confesiunea până la capăt și nu ne-a dezvăluit faptul că aceste agregate-premieră care au evitat cumpărarea de licențe străine, aducând economii de multe milioane de lei valută și totodată o confirmare a capacității specialiștilor noștri în domeniu au fost concepute chiar acasă, la „Electroputere“ sau mai exact spus la Institutul de cercetări și proiectări al Centralei de mașini și aparataj electric cu sediul nu departe de hala unde au fost fabricate și de unde maestrul Dinu Paul „nu s-a dezlipit zile și nopți în șir“. Și că în acele zile și nopți i-a avut drept confrăți „de suferință“ fiind pe unul, fiind pe altul, fiind pe toți cei patru autori ai acestor transformatoare de mare tehnicitate care

au luat drumul coloșilor noștri de energie și lumină — Porțile de Fier, Craiova, Turceni, Rogojelu, Lotru, Brăila. „Grupul celor patru“ cum a fost supranumit cvartetul de ingineri proiectanți Constantin Gaciu, Costin Rădulescu, Gheorghe Toma și Constantin Treschin când au început concepția acestor agregate nici pe departe nu s-a gândit că ele pot ajunge invenții. De fapt și de drept, între specialiștii cei patru nu mai erau de mult anonimi. Până la momentul transformatoarelor de mare putere, ei mai dețineau trei brevete de invenții, de care însă mă roagă să nu mă ocup, fiindcă „ele au fost depășite și abandonate chiar de noi, precum mă asigură inginerul Constantin Gaciu. Ele au fost aplicate în producție, la produse de mare serie, și-au trăit viața și au îmbătrânit. Azi, viața unei invenții e în general scurtă și ar fi absurd să rămâi la ea, chiar dacă este copilul tău iubit“. Totuși insist să o luăm cronologic și să fac cunoștință chiar cu acești „copii“ repudiați. Atunci, inginerul Constantin Treschin scoate dintr-un dulap un folio și din el șase dosare pe care, după ce le răsfoiește, le așază într-o anumită ordine. Îi des-

chide pe primul. Conține „Certificatul de autor“ nr. 43 337 emis de O.S.I.M. la 25 noiembrie 1965, acordat autorilor inginer Constantin Rădulescu, inginer Ilie Năzdrăvan, inginer Constantin Treschin pentru invenția „Procedeu și comutator de conectare și reglaj-serie paralel (fără sarcină) pentru transformatoare de putere“. Geneza ei — o cerință a beneficiarului, a Ministerului Energiei Electrice, într-un moment — 1963 — când în țară se făcea trecerea de la o clasă de tensiune la alta, de la rețelele de joasă tensiune de 5 și 6 kilovolți la 10 și 12 kilovolți. Energeticienii întreabă la „Electroputere“ „n-ai putea să ne livrați un transformator care să se poată cupla la ambele rețele, fără să mai fie scos din cuva lui de montaj și rebobinat?“ Desigur uzina solicită proiectarea, în speță atelierul de transformatoare. „Pentru noi la acea oră important era să rezolvăm cât mai eficient o problemă stringentă a economiei. Transformatorul respectiv a intrat repede în producția de serie și, unde mai există asemenea rețele, funcționează și astăzi“, îmi spune inginerul Constantin Treschin. În decursul aceluiași an, aceluiași transformator îi aduc o perfecționare importantă care se dovedește și ea a fi patent propriu. Prin „Certificatul de autor“ nr. 43 338 „Comutatorul de conectare și reglaj stea triunghi (fără sarcină) pentru transformatoare de putere“ este brevetat ca invenție. Deschide al treilea dosar: „Certificatul de inventator“ nr. 52 980 emis la 8 iulie 1969. Este vorba despre un „Bobinaj întrețesut pentru transformatoare de mare putere“. Și această invenție este legată de un moment concret din economia țării. De data aceasta de unul de răscruce, de un salt foarte mare în energetica românească. Era în preajma Congresului al X-lea al Partidului și noi ne-am angajat să asimilăm în producție românească, fără licență, transformatoarele de mare putere și în special autotransformatorul de 400 Mega-vați-amperi, M.V.A., și 400 kilovolți — un prag al tehnicii și la ora actuală. Am început cercetările, tatonările, studiile. Am făcut modele și chiar un prototip. Între timp s-a ivit necesitatea unui transformator de 220 kilovolți pentru echiparea centralei de la Porțile de Fier. Ministerul Energiei Electrice a organizat pentru el o licitație la care s-au prezentat firme europene de renume și cu tradiții în fabricarea de transformatoare de putere. Am participat și noi cu o ofertă. Ca randament, precizează inginerul Treschin, ne-am prezentat la nivelul celor mai bune firme străine“. A fost cumpărat modelul conceput de proiectanții de la „Electroputere“, evitându-se astfel importul fie al agregatului, fie al unei licențe care ne-ar fi costat milioane de lei valută. Cu un an mai târziu același lucru s-a petrecut și cu transformatorul de 400 KV și 400 M.V.A. Și de data aceasta, proiectanții craioveni se prezintă la licitație și oferă modelul lor. Cumpărat și acesta și introdus în producție. Dar, dincolo de un angajament onorat și de înscrierea României printre țările producătoare de transformatoare de mare putere, aceste agregate de concepție Gaciu — Rădulescu — Toma — Treschin aduc în structura lor câteva soluții originale, recunoscute și brevete ca invenții. În fața mea se deschide dosarul al pa-

trulea cu brevetul nr. 54 618 din 1970 privind „Sistemul de împachetare a miezurilor magnetice pentru transformatoare de mare putere“, invenție care, precizează autorii, ține la propriu și la figurat de „miez“, de partea cea mai intimă și mai importantă a agregatului. Soluția lor avind nu numai originalitate, pecetea gândirii lor, ci în primul rând avantajul conservării la maximum a energiei și al economiei de materie primă, tabla silicioasă atât de scumpă din care se confecționează plăcuțele magnetice, acest miez al transformatoarelor. Dosarul al cincilea cuprinde „Certificatul de inventator“ nr. 54 205 din 25 august 1970 acordat aceluiași autor pentru „Ansamblu constructiv de piese izolante folosit la execuția bobinajelor de tip continuu pentru transformatoarele de putere“. Tot o soluție proprie legată direct de nașterea transformatorului de 400 KV, și care urmărește mărirea duratei lui de viață. Să-i asigure o longevitate cât mai mare de funcționare, în termenii de ultimă oră, mărirea fiabilității produsului. Al șaselea dosar și al șaselea brevet acordat de O.S.I.M. celor patru ingineri colegi și prieteni la 25 I 1971 consacră ca invenție „Schema de conectare și reglaj pentru autotransformatoarele de putere“. Pe aceasta autorii o socotesc invenția-creier, rezolvind cu maximă siguranță o problemă de cea mai mare actualitate pe plan mondial: economia de energie, conservarea ei, evitarea cât mai mult posibil a pierderilor. Din multiple cauze, în rețelele de transport a energiei electrice tensiunea poate să varieze între limite extraordinare de mari, ceea ce poate să provoace veritabile catastrofe în industrie unde, de obicei, procesele tehnologice au nevoie de tensiuni constante. E prea bine știut că o scădere de tensiune poate să paralizeze pentru mult timp producția unei uzine, să haotizeze instalații întregi... Sistemul de reglaj adoptat de inginerii Gaciu — Rădulescu — Toma — Treschin, așa numitul reglaj mixt, sau bivalent — longitudinal și transversal — se efectuează doar printr-un joc al comutatoarelor unui singur transformator. Din când în când inginerul Constantin Treschin îmi reamintește să nu uit să precizez totuși în articol că „Nu fuga după invenții și meseria noastră, ci să asigurăm economiei țării ceea ce are nevoie la un moment dat. În rest e și o chestiune de orgoliu, de a dovedi că avem capul pe umeri și diplome de ingineri în buzunar“.

Și totuși să facem o recapitulare și un calcul. Dacă în 1963, în România se trecea de la rețelele de joasă tensiune de 5—6 kilovolți la cele de 10—12 kilovolți, numai în zece ani ajungem la rețelele de cea mai înaltă tensiune de 220 și 400 kilovolți și totodată ajungem producătorii nu numai de mari puteri energetice dar și de transformatoare de mare putere. Și dacă în 1973 se realiza industrial autotransformatorul de 400 mega-vați-amperi, acum, în 1976, la „Electroputere“ se află pe standurile de probă transformatoare de mare putere pentru piața externă, solicitate la export. Și nu putem uita că în toate aceste acumulări se află și numele, munca, viața și creația proiectanților de la „Electroputere“.

CICI IORDACHE ■

IAȘI - „TEHNOTON“

Conștiința și fapta au exactitatea unui micron

Un „Tehnoton“ tânăr, condus de tineri. Toți șefii de formații — și sunt multe formații: Pescăruș, Cora, Alfa, Pacific, Albatros etc., fiecare formație purtând denumirea radioreceptorului ori a instalației de televiziune pe care le execută — sînt sub 24 de ani, și acesta nu e un lucru ușor pentru ei care n-au decît un an, doi, de activitate în meserie, pentru că, zic, a fi electronist și a conduce o formație de lucru de 15—30 de oameni nu e tot una cu a fi șef de sală într-un restaurant, la aceeași vîrstă, nu!

— Dacă vrei, sînt niște copii minune ai Iașului, îmi continuă gândurile tînarul secretar U.T.C., economist de profesie, Dinu Chirculescu. Argumente? Des-tule! 80% sînt absolvenții ai liceului industrial al întreprinderii, ceilalți fiind înscriși la liceul seral, iar dintre primii, 100 sînt studenți ai centrului universitar Iași. Nu pot să ocolesc un adevăr al vieții multora dintre ei și anume acela că unii dintre acești virtuozii specialiști de azi, înainte de nașterea Tehnotonului „țâiau frunze la ciini“ pe străzile Iașului ori aiurea. Da, se potrivește perfect această vorbă cu ceea ce erau unii dintre ei acum 3—4 ani, încercînd o dată ori chiar de mai multe ori să ia un examen de admitere la facultățile din Iași și nereușind, așteptînd să li se întindă o mină spre a-și defini personalitatea, spre a-și însuși o profesie pe măsura aptitudinilor. Pentru că aici, la Tehnoton, fără aptitudini profesionale nu se poate intra, chiar dacă ești „tare“ la matematică și la fizică.

Aproape pentru toți tinerii electroniști întreprinderea este primul lor loc de muncă, primul lor loc de educație prin muncă, pentru muncă.

Nu ne ferim să spunem — exemple sînt destule — mai ales fetele, unele dintre ele, ajunse la vîrsta de 18 ani, erau certe cu educația și implicit cu regulile de conduită ale vieții; în majoritatea cazurilor aceste fete erau provenite din familii destrămate de timpuriu, lipsite de un sprijin moral și material strict necesar din partea ambilor părinți, erau fete care într-un interval de timp relativ scurt s-au transformat în tinere cu nobile calități morale și profesionale.

— Nu ne e rușine să ne confesăm, declară destul de tînarul director coordonator al întreprinderii, inginer Emil Păvăleanu, că în ceea ce privește oamenii am plecat de la zero. Se impunea înființarea unui grup școlar care a luat profilul de astăzi, cu treaptă profesională și cu liceu industrial. Noi toți cei răspunzători de destinele întreprinderii învîtam noaptea iar ziua veneam și le predăm viitorilor specialiști ceea ce acumulam, adică făceam pe profesorii, mai bine-zis, și nu a fost ușor! Acum avem 540 de tineri care sînt la primul lor loc de muncă, 450 la cursurile post-liceale și 450 la liceul seral, iar 1145 de tineri sînt calificați prin cursuri de scurtă durată, de 6—8 luni, cu scoatere din program.

Un aspect care poate fi luat oricînd drept superlativ, dealtfel și tineretea reprezentînd tot un superlativ al omu-

lui, mi se pare a fi și faptul că anul acesta întreprinderea nu a avut nici un refuz, atît la desfacerea pe piața internă a produselor fabricate aici, cît și la export, și se face export masiv, aș putea zice, nu numai în țări mai puțin dezvoltate în ale electronicii, cum sînt: Peru, Albania, Senegal, Sudan, ci și în Japonia, R.D.G., S.U.A. La acest superlativ contribuie, cred, și faptul că, din angajații uzinei, numai 5% sînt muncitori necalificați. Dar șirul superlativelor poate fi continuat: tot ce se face aici, în afară de producție, tot, zic, plecînd de la montarea utilajelor pînă la noile construcții interioare, totul se execută prin muncă patriotică. Poate și de aceea la comitetul U.T.C. al întreprinderii nu se ține o evidență strictă a acestor ore, fiecare tînar fiind angajat permanent într-un nobil și efervescent voluntariat.

„Primii în muncă, primii în disciplină“ e deviza formației „Alfa“ — aceasta e una dintre zecile de devize tineresti asumate în totalitate de tineretul Tehnotonului, devize care se reflectă definitoriu într-o producție globală realizată pe 5 luni în procent de 101,6 la sută și o producție marfă de industrie electronică în proporție de 104 la sută. Dintre premierele anunțate, amintim: radioreceptoarele „Robot, Jupiter, un nou tip de electrofon etc.“

În timpul inundațiilor, la ora cînd dimineața, cînd apele s-au năpustit asupra Iașului, relatează directorul coordonator, apa în fața întreprinderii a ajunsese pînă peste brîu, o primeam îngrozit că o să ne ia cu asalt halele; așteptam schimbul întii, și așteptam pe oameni și, deodată, primul om care s-a apropiat, de-a lungul străzii, venind spre noi, era de fapt o fată: umbla prin mijlocul străzii, cu poalele rochiei ridicate pînă

în brîu, le lăsa și le urca după cît de mare era apa, ferindu-se probabil să nu apară într-o postură indecentă în fața oamenilor, cu pantofii în mînă, udă din cap pînă-n picioare, venea la lucru. Imaginea aceasta n-avea nimic de ris în ea. De ce n-ai rămas acasă, pe o vreme ca asta?, zic. Sînt învîțată cu apele astea blestamate, îmi întorc ea vorba. Sînt de lingă Prut și mai mereu ne-neacă apele astea, cine să lucreze în locul meu?

Nici o picătură de apă nu a intrat în întreprindere datorită faptului că din toți angajații uzinei numai o sută au lipsit, adică navetiștii care n-aveau cu ce veni la serviciu, toți ceilalți au fost prezenți, zi și noapte, aici.

Toți tinerii aceștia au ceva de eroi, nu, nu este vorba de o afirmație gratuită. Nu demult, cu cîteva luni în urmă, se defectase instalația de încălzire a întreprinderii, era iarnă, ger de Polu Nord. Asta se întimplase într-o sîmbătă. Echipa de sudori a lucrat continuu, peste 40 de ore, într-un ger năprasnic, că dacă stăteau afară un ceas își îngheța răsufierea în jurul gurii, zice același director al întreprinderii, tovarășul Emil Păvăleanu. Și cînd luni dimineața s-a intrat în primul schimb, întreprinderea era încălzită de parcă nimic nu s-ar fi întimplat.

Tehnotonul nu este numai o întreprindere, ci și o stare de spirit, dacă înțelegem prin această stare o continuă efervescentă creație care îmbracă atribuțiile intrinseci ale educației prin muncă și pentru muncă și al noului generic al întregului proces de producție: ritmic, maxim, eficient!

Conștiința și fapta au aici exactitatea unui micron!

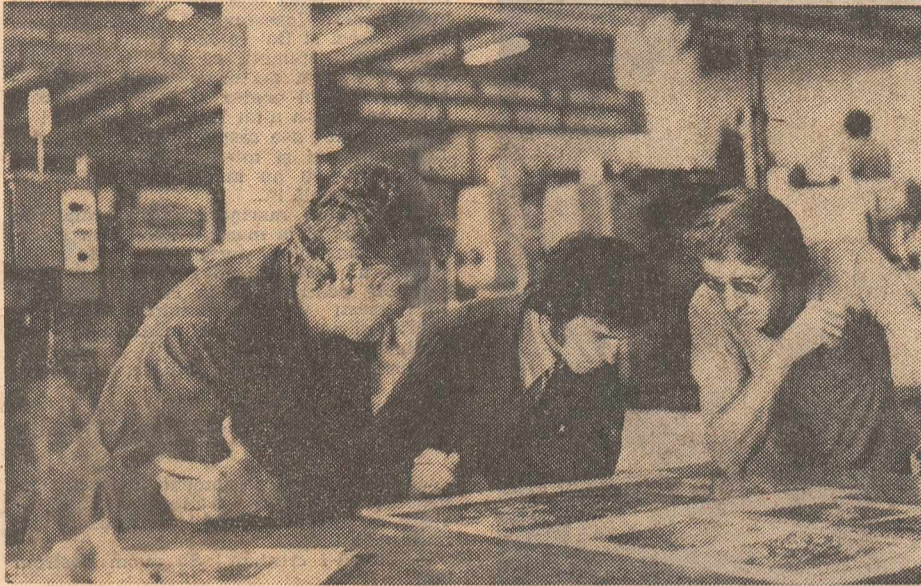
M. N. FLORIAN ■

O MIE DE DRUMURI ÎNTR-O CARTE

Drumurile acestea se întîlnesc, de fapt, într-o singură carte și ea se cheamă „Din ornamentica română”. Un album, mai bine zis reeditarea unui celebru album scos la Sibiu, în 1904, de un anume Dimitrie Comșa. Cele 40 de planșe reproduc 284 broderii și țesături țărănești originale, din 19 foste comitate transilvane și sînt depozitul unei spiritualități seculare, așa cum s-a manifestat ea, în culoare și desen, pe ferurile tipuri de țesături.

Reeditarea albumului are o istorie și încă una pasionantă.

Cu un an în urmă, librăria Reimar Alfred Ungar a văzut într-un anticariat un exemplar din „Ornamentica română”.

„Asta se întîmplă în august 1975. Nu știa prea bine la ce-i putea folosi cartea abia cumpărată, dar simțea — cum simte fiecare om, măcar o dată în viață — că sensibilitatea lui la carte este pe cale să dea o idee mare. Citind prefața vechiului album, frumos îngălbenit de vreme și de mîinile sătenceilor, cite ciopieră din el modele de brodat românește îmbrăcămîntea și tot ce-i de brodat în casa țaranului, cetățeanul Ungar a aflat că la tirajul inițial de 600 exemplare, profesorul Comșa și Comitetul reuniunii agricole române din Sibiu, care-i încredințase lucrul cărții, aveau o pierdere în bani destul de mare. Dimitrie Comșa spunea în prefață, cu nostalgia intelectualului care speră o soartă bună pentru opera lui, că numai timpul va ști să plătească, la prețul adevărat, strădania sa și a celor care l-au ajutat. Trebuie să știți că n-a fost deloc ușor pentru Comșa să strîngă modelele de țesături. Acțiunea lui precum și al țărănilor care și-au scos, cum s-ar zice, cămașa de pe ei ca să-l slujească, venea într-o vreme cam tulbură din punct de vedere politic. Comșa era un „memorandist” care pentru ideile sale luminate și patriotice stătuse și prin temnițe.

Ungar a fost pînă în 1970 tehnician de investiții în comerț. Singura lui legătură cu viața cărții — scriere, tipărire, difuzare — era cititul. Făcînd o facultate de comerț la fără frecvență, se gîndește să-și schimbe meseria și să se ocupe de comerțul cu tipărituri. Este numit director al Centrului de librării din Sibiu, datorită priceperii dovedite pînă atunci în chestiuni contabile și, tot din anii aceștia, Ungar își dă pe față întreaga, tănuita dragoste pentru carte, traducînd cărțile, altora. În acești cinci-șase ani de muncă la Centrul de librării a reușit să realizeze o seamă de idei comerciale bune, astfel că vînzarea cărții în județul Sibiu s-a dublat, ajungînd la cea mai mare creștere procentuală din țară. Librăria „Dacia” din Sibiu a fost prima librărie cu autoservire din țară cu expunere frontală, iar noile rafturi au fost proiectate chiar de directorul Ungar. El a tradus din Arghezi, D.R. Popescu, Fănuș Neagu, pregătind, totodată, o monografie despre vestitul economist sas din Sibiu, Karol Wolff. Ungar este sas și el și anume unul din sașii care-și știu părinții pe vreo cinci secole în urmă și a cărui familie a durat în oraș legături trainice cu familiile românești. Reimar Alfred Ungar gîndește și simte, cu cea mai bună parte a ființei lui, românește. Ideea care a dus la reeditarea albumului „Din ornamentica română” s-a năs-

cuit atunci cînd a citit că acest album a fost tipărit în secția tipografică înființată la Sibiu — pe lîngă vechea, străvechea tiparniță locală — de economistul Karol Wolff. Librăria, simțind cum am spus, peste vremuri, un fel de indemn și un fel de obligație față de înaintași, cere sprijinul revistei „Transilvania”. Frumos este că-l găsește. La Mircea Tomuș, redactorul șef, la Titu Popescu, la Rodica Irimie-Fota. Este momentul să spun că o reeditare ca aceasta cere bani mulți și, drept urmare, are nevoie de cumpărători siguri ai ediției. Ea se justifică la un tiraj de peste 10 000 de exemplare sau, mai bine zis, la cererea a cel puțin

10 000 de oameni, din toată țara care, la rîndu-le, simt nevoia să citească frumusețea autentică a unor țesături țărănești de altădată și să continue cu truda muncii lor, frumusețea asta. Reeditarea trebuia să conteze nu atît pe interesul comercial al ideii cît mai cu seamă pe înțelesul ei adînc patriotic.

Reimar Ungar avusese prilejul să se convingă de faptul că țaranul ține la ornamentica părinților lui, că e avid să afle cărți cu ornamentică. Distribuise, nu cu multă vreme în urmă, un album de „Cusături din Prejmer” prin poștă. Avusese cam 15 000 de cereri din toată țara. S-a gîndit că poate conta, în primul rînd pe acești oameni. Ei să fie, adică, cei ce vor împlini visul de odinioară al lui Comșa. Intuiția a fost bună, fiindcă azi sosesc la Sibiu valuri de scrisori, nu numai de la cetățenii care au cerut „Cusăturile din Prejmer” ci și de la alții, vecini, prieteni, profesori de școl sătești, femei ce vor să-și învețe fiicele să țină minte lucrurile frumoase ale țării.

Ideea lui Ungar, preluată de revista „Transilvania”, face partizani mulți la întreprinderea poligrafică, unde este director tipografic Mihail Mîrcea Opreșiu. Reeditarea nu a fost deloc simplă. Nu se știa exact care a fost tehnica tirajului din 1904 și ca să iasă astăzi un tiraj mare de o condiție grafică egală celui dintîi, era nevoie, nu atît de o dotare tipografică specială, cît de o dotare sufletească specială. Era nevoie, mai întîi, de un îngrijitor de ediție care să lucreze la cartea nouă ca un artist și ca un tată la bunăstarea fiului său și el a fost găsit în persoana lui Ștefan Tancou. Mai era nevoie de niște muncitori din toate secțiile ofset capabili să „simtă” rostul cărții și să-l slujească. Ei nu puteau fi decît fiii și nepoții muncitorilor tipografi, care, cu șapte decenii în urmă lucraseră la album. La Poligrafia sibiană există asemenea dinastii muncitorești care merg, fără exagerare, pe durata unui secol ori două, dacă nu și mai multe. Se împlinesc în 1978 patru secole și jumătate de tipar sibian. Numele Simtion, bunăoară, ar trebui trecut pe toate cărțile tipărite aici fiindcă există un Nicolae, zețar, un Petre, mașinist tipar înalt, un Ion, rețușor ofset, fiindcă mai sînt femeile familiei, Geta și Maria, la legătorie, apoi din nou Maria, soția lui Ion, și Ghiță, fratele Mariei, și au mai fost, ca-n sfintele cronici de voievozi, Simtion bătrînul și, la rîndu-i, bătrînul lui tată și, tot ca-n cronici, să mai zicem de dinastiile muncitorești Bart și Nițescu, de Schuster și Moldovan, de Wagner și Trifu și Chera, de Oleksik și Brici, cu frații, surorile, nevestele și copiii lor, cu bunii și străbunii.

De cîteva săptămîni, albumul a început să meargă în țară. La centrul de

librării Sibiu, sosesc scrisori de comandă de la lume fel de fel. Pe scrisoarea tip, pusă la dispoziție de chiar acest centru unui cumpărător simt nevoia să explice de ce cumpără cartea. Notez un singur text, compus cu mîină tremurată, de femeie deprinsă mai bine cu sapa decît cu scrisul: „Vreau să vă spun dumneavoastră că eu cumpăr cite o carte în fiecare an, s-o las avere fetei

mele, să știe și ea ce a văzut frumos în viața măicuța ei. Eu am văzut că tot ce-i mai drag în cusăturile noastre se află în carte și atîta mă țin ochii, ca să mai cos și vreau să nu se piardă darul meu la cusut, să-l știe și fetița mea și copiii ei. Vă sîrut mîinile că ne-ați dat carte frumoasă”.

TUDOR OCTAVIAN ■

ORADEA — „COMBINATUL DE PRELUCRARE A LEMNULUI”

MOBILA SE NAȘTE ÎN APUSENI

Întreprindere mare și respectată, reunind șase fabrici, scoțînd pe piață exact trei sute optzeci și șase de produse specifice și exportînd o parte însemnată din producția unui an, Combinatul de prelucrare a lemnului de la Oradea nu putea, ca să înfașăm adevărul, să apară pe loc gol. Chiar dacă la naționalizare se produceau aici abia trei garnituri de mobilă pe lună, cam cît se produce astăzi pe zi, într-o singură secție, existau în partea locului o tradiție și o îndeminare purtate din tată-n fiu, primele căi ferate ale Bihorului avînd la bază traverse confecționate la Tileagd, la începutul secolului, ateliere care se specializaseră, între altele, în producerea de bastoane pentru catargele corăbiilor, cerute cu insistență și primite cu promptitudine de armatorii englezi.

Înțelegînd că bunul renume al combinatului ține, înaintea oricărui argument, de munca și seriozitatea lor, oamenii care fac mobilă la Oradea, pentru casele lor și pentru ale altora, aceștia din urmă locuind nu o dată la mii și mii de kilometri de Criș, în Japonia, Statele Unite sau Libia, s-au străduit și se străduiesc să învețe și să se perfecționeze, iar rezultatul acestor strădăni n-a întîrziat să apară. Mai întîi, prin autoutilare, a intrat în funcțiune în fabrici un agregat de utilaje format dintr-o mașină de lustruit cu șase cilindri și una de calibrat, apoi ingineră Gizela Serez a depus pe masa directorului Vladimir Oros o inovație, „Turnarea plasticului în cauciuc siliconic”, aducînd mare sprijin acțiunii de ridicare a productivității muncii; după toate acestea îmbunătățiri recente arhitectul Ștefan Toth a realizat o altă inovație de mare eficiență economică, obținînd o imitație de furnir pe bază de hîrtie peșteră, procedeu repede extins și aplicat la alte unități cu același profil. Numai asimilarea mașinii de șlefuit cu bandă orizontală, de exemplu, a condus, după spusele inginerului Oros, la reducerea spațiului de producție cu patruzeci la sută, la micșorarea consumului de metal cu treizeci și cinci la sută și, ca o consecință firească, la scăderea prețului de vînzare cu tot atît, specialiștii combinatului fiind convinși că produsele lor au datoriat să fie nu numai de remarcabilă calitate, dar și accesibile oamenilor muncii.

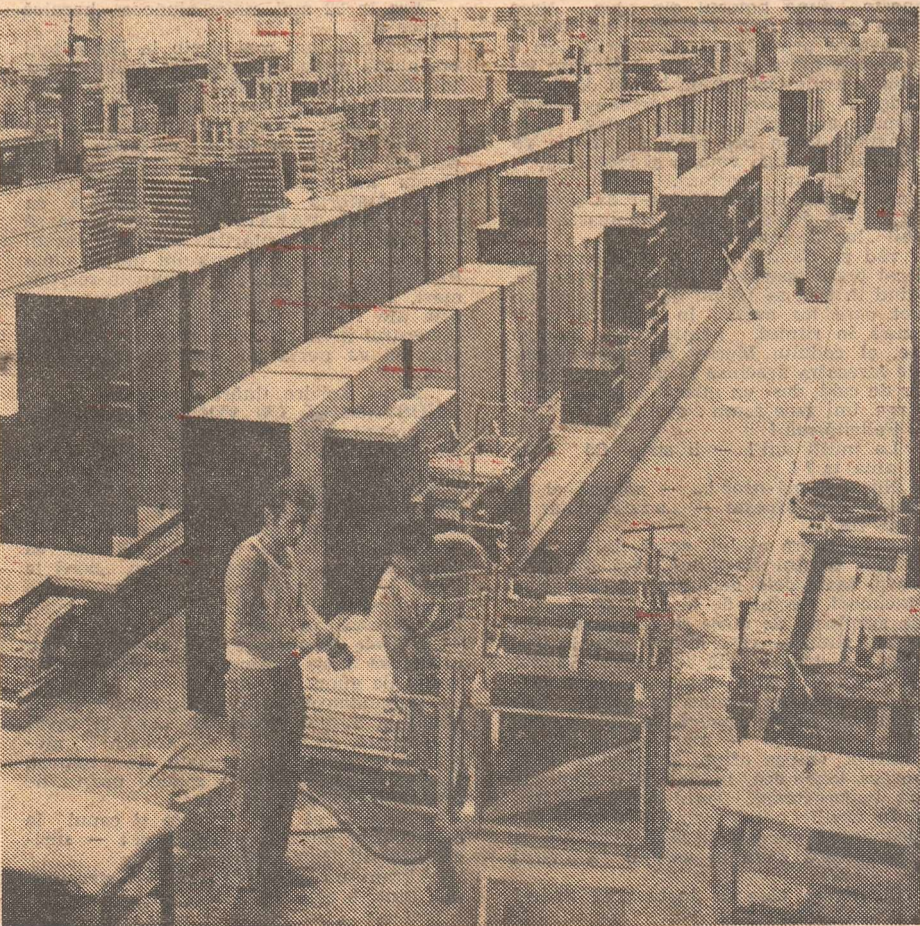
Facem mobilă, spunea maestrul Carol Huniadi, nu atît pentru expoziții sau tîrguri internaționale, la care,

în paranteză fie spus, sortimentele produse la Oradea s-au bucurat mereu de mare succes la contractare, cît pentru casele oamenilor și nu există bucurie mai mare pentru mine decît, aflat în concediu sau în interes de serviciu prin țară, să intru într-o sufragerie, la București sau aiurea, și să găsesc mobilă produsă la Oradea, fie că este ea de tip „Dacia”, „Padiș”, „Pietroasa”, „Beiuș” sau „Felix”.

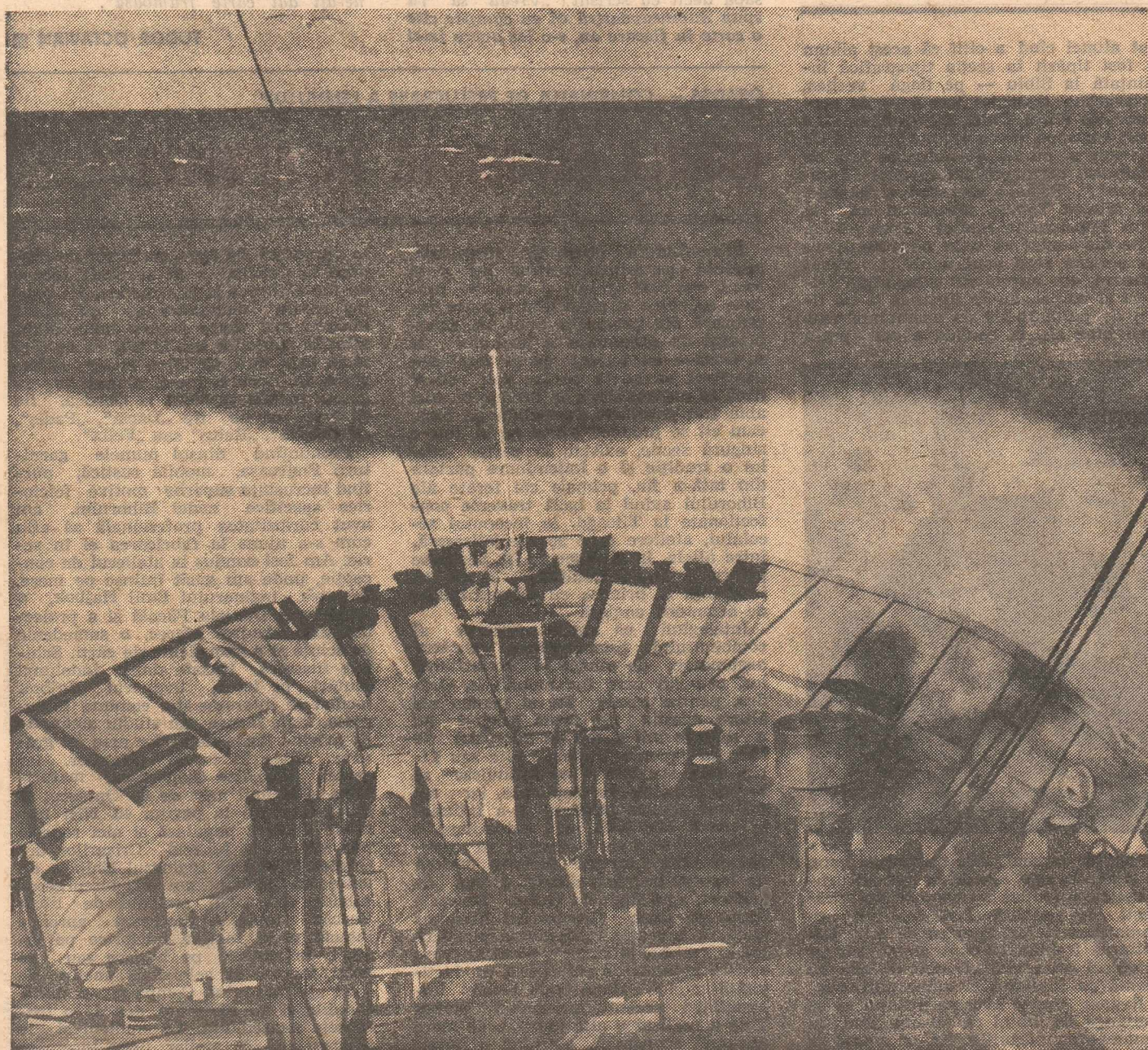
Pronunțînd dînsul numele garniturii Pietroasa, mobilă rustică, purtînd încrustate superbe motive folclorice specifice zonei Bihorului, am avut curiozitatea profesională să aflu cum s-a ajuns la fabricarea ei în serie. Am fost condus la atelierul de concepție, unde am găsit întinse pe mese, înaintea inginerului Emil Hajbok, a tehniciei Daniela Păcală și a proiectantului Andrei Marec, o sumedenie de schițe și o sumedenie de cărți. Schițele fuseseră trasate după îndelungi căutări pe teren, inginerul Hajbok tocmai se întorsese din comuna Budureasa, unde făcuse un studiu amănunțit privind lăzile de zestre arse și gravate aflate în casele țărănilor, iar cartea „Nicolae Grigorescu, maturitatea și ultimii ani” de G. Opreșcu se găsea deschisă la pagina 46. Nici tratatele de artă populară și nici repetațele vizite la Muzeul Crișurilor din Oradea, îl aud pe inginerul Hajbok, nu valorează pentru noi cît parcurgerea satelor din zonă, mai ales de lîngă Vașcău, unde se păstrează aproape intacte vechi motive folclorice pe lăzile de zestre, pe blidare sau pe porți, lucrate cu cele două unelte de bază ale țaranului. Compasul și dalta. Cioplite și nu sculptate, dar de o frumusețe neasemuită. Le studiem și le aducem aici, în atelier, unde încercăm să adaptăm motivele admirate pe teren la tehnologia mobilei.

Ca să se ajungă aici a fost nevoie, înțeleg, nu numai de exemplele mai vechilor prelucrători de lemn ai Bihorului, între care, la loc de cinste, trebuie trecuți ciubărarii Apusenilor, ci și de multă muncă și seriozitate, de o disciplină profesională fără cusur, calități pe care colectivul combinatului, meșteri români și maghiari muncînd într-o stare de spirit minunată, le demonstrează nu prin vorbă, ci prin produsele ieșite de sub mîinile lor pricepute, sortimente care alcătuiesc cam un sfert din exportul întregului județ.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

VOAL DE MIREASĂ DE LA CAPUL BUNEI SPERANȚE

„Nava-colectoare POLAR II se află sub operațiuni de descărcare în portul Tulcea, unde a sosit recent dintr-o nouă cursă în Oceanul Atlantic. Această navă a adus în țară peste 3 000 de tone de macrou, stavrid, sardină și alte specii de pește.”

România liberă, 27.VIII.1976.

„22 mai 1976. Atlantic, cam pe la 7° longitudine vest. Nava-colectoare POLAR II alunecă prin imensitatea albastră. O hula largă, hula de fund — cum îi spun marinarii — a transformat aceste ape ale Golfului Guineei, mare cât o foarte mare mare, într-un podiș lichid. În marș spre sudul Africii, nava e acum la vreo trei zile și trei nopți de țărâm. Cu excepția oamenilor aflați în „cart”, echipajul se odihnește după botezul din ajun. Vreo 20 din cei 75 de marinari au trecut ieri, pentru prima oară, Ecuatorul, ieri a fost veselia mare pe bord : cu Neptun ieșit din valurile Oceanului, însoțit de draci, de „docto” și de celelalte nemaipomenite personaje ale tradiționalului botez, care — unghindu-i din cap pînă-n picioare pe neofiti cu vaselină, vopsea și motorină, — le-a incredințat acestora, fiecăruia în parte, cite un certificat care-i dă dreptul celui ce l-a dobândit să se numească veritabil „Iup de mare”...

Îi văd pe Săndel Paraipan transpirat, aplecat peste aparatele de emisie-recepție, privind în fața sa teribil de concentrat un punct care nu există, în timp ce mina tremură în ritmul, neinteligibil pentru mine, al codului Morse. Im face semn peste fereastra deschisă larg, căci e îngrozitor de cald, deși un alizeu se joacă între catarge, îmi face semn : o clipă !

— Felicită-mă !
— La mulți ani ! — îi strig. Că doar nu-ți ziua ta ? !

— Nu, Azi mă-nsor !... — adaugă el, și zîmbetul i se topește — „adică azi ar fi fost să fie...”

Își pregătiseră ai lui, acasă, în Racovițeni din ținutul Buzăului, încă din primăvară, toate cele necesare : zeci și zeci de tacimuri, vecinii de la care să împrumute surplusul de mese și de scaune, alimentele, vinul — vreo citeva sute de litri de vin ! — doar o dată se însoară Săndel cu Viorica, nu ? ! Se cunosc de copii. Gata — în mai, pe vreme frumoasă, sau chiar cu oleacă de ploică, să fie spornică familia cea tină — mare nuntă mare ! El, mirele, chipeș ofițer de marină. Ea, frumoasa logodnică, lucrînd la o modernă uzină bucureșteană. Totul era pregătit, cînd în aprilie o telegramă îl anunța sec pe logodnic : prezența-vă de urgență la Tulcea, pleacă nava în voiajul numărul 10 !...
— Și ce s-a ales de toate pregătirile ?

Alimentele, vinul, tacimurile împrumutate...

Săndel ridică din umeri :

— Doar nu era să se piardă bunătatea de pregătire ! Am un văr, cam de-o vîrstă cu mine, era și el pe picior de-căsătorie, toate erau pregătite — țac ! — a intrat el în acțiune : și s-a însurat el, cu o fată pe care o și cunosc dealtfel, să-i fie într-un ceas bun... Felicită-mă, azi, pentru el măcar...

— Și mireasa ta ? Nu s-a supărat ? !...

— Păi ea, sărăcuța, doar știe că-s marinar ! Lasă, Viorică dragă, — i-am spus auzind că merg pînă la Capetown — că al naibii să fiu eu, Săndel, dacă nu-ți aduce ce n-are nici o mireasă ! O să stăm vreo trei zile la Capetown, și-o să-ți aduc voal de mireasă de la Capul Bunei Speranțe, așa, ca să fie de-un simbol !

...Era în 22 mai, nava aluneca harnică înspresud.

Exact trei luni mai tîrziu la Racovițeni era nuntă mare, mare de tot, anunțată cu tot dichisul de invitațiile tipărite cu literă aurită, pe care poșta le-a dus în toate colțurile țării, pentru că zîmbetul bun al lui Săndel are în toate colțurile țării prieteni : „D-na și Dl. Stănică și Ilie Grecu au onoare a vă face cunoscută căsătoria fiicei lor VIORICA cu dl. SANDEL PARAIPIAN, și vă invită să luați parte ! Felicitările, masa și dansul vor avea loc la casa mirelui din comuna Racovițeni, jud. Buzău”. ...Numele socrilor mari, Anicuța și Vasile Paraipan, apoi cele ale nașilor. Un singur lucru uitase tipograful invitației să noteze : „Frumoasa mireasă va purta un voal de la Capătul Lumii...”

...Multă fericire, tină pereche !

NOSTROMUL CU VOCEA RĂGUȘITA

La început, Ion Dumbravă, șeful de echipaj de pe POLAR II — în verde limbă marinărească : „nostromul” — credea că-i o nimica toată : m-a tras curentul, mîine-mi trece răgușeala !... Și-a văzut liniștit de treabă, pregătea cu oamenii „invenția” : un nou tip de trancheți. Pentru că două nave să acosteze reciproc, „bord la bord” — așa cum procedeau de regulă pescadoarele cu navele colectoare, în mare liberă (citiți în mare continuu agitată !) — uriașele corpuri de oțel ale vapoarelor utilizează niște „tampoane”, niște uriașe mingi de gumă umplute cu aer. Împreună cu comandantul Iordan, Dumbravă a alcătuit la bordul navei, din lemn și anvelope uzate, un nou tip de „trancheți”, menit să înlocuiască trancheții de import, foarte scumpi și foarte repede uzați de marea greutate a navelor.

— Asta ca să mă punem și capul la contribuție, nu numai spinarea ! — suride, răgușit, Dumbravă.

...„Eram un puști de vreo unsprezece ani, dintr-o comună dobrogeană, și dacă a

văzut taica, așa că zic că merg la frate-miu, la Tulcea — n-a zis nu. Acu' ești mare, du-te. Și m-am dus. Am locuit cu frate-miu, dar el s-a însurat, a plecat din Tulcea și eu am rămas al nimănui. Camera lui frate-miu n-o puteam păstra, mi-a luat-o „spățul”, că eram minor, nu puteam fi titular. Și eu ce fac ? ! Păi, te duci înapoi, la ai tăi — mi-au spus oamenii, judecînd normal. Dar în viață nu totdeauna lucrurile merg așa, normal : eu acasă nu mă puteam întoarce, era o situație anormală, ar fi prea multe de spus... Eu voiam să rămîn să învăț la Tulcea, eram elev bun, îmi plăcea tare cartea. Acu, — era prin octombrie — nu mai aveam nici unde să mă duc, nici unde să dorm, noaptea mă pripăseam prin port, pe-o punte de bac. La școală mergeam în fiecare zi, n-am spus nimic, de ce veneam cu ochii umflați și clătîindu-mă de foamă, n-am spus — așa, din mindrie, ce să le spun : c-am rămas al nimănui ? ! Portul, — port, mde, tot felul de oameni, mi-era tare frică să nu ajung să întind mina la ce nu e al meu. Și-atunci — găseam eu și casă și masă, la vreun institut de reeducare, mă-nțelegeți ? — dar una ca asta nu puteam s-o pătesc eu, Nelu Dumbravă... Din mindrie. Îmi ziceam așa : toți oamenii sînt la fel construiți, da' ce-i deosebește, vasăzică, este destinul, de ajuns unii una, alții alta. Și dacă mie-mi place cartea, înseamnă că destinul lui Nelu avea compas. Nu rideți, așa-i spunem noi, marinarii, la busolă : compas. Eu așa-i spun de atunci, că nu puteam pieri : m-au primit niște oameni tare de omenie, marinari militari, pe o vedetă. M-au întrebat ce caut eu pe lume și al cui sînt, la prima am putut răspunde, la a doua am răspuns ei, au cerut oficial să mă recunoască copil de trupă, și din ziua aia — ziua mergeam la școală, noaptea dormeam și mîncam la navă. „Te facem marinar, puștiule !” Și, la prima ieșire în mare, m-au luat cu ei. „Hai să te botezăm ca lumea, să nu zici c-a fost de mintuală !” — și, cum era mare rea, furtună de toamnă, m-au legat la prova cu o saulă, să nu mă piardă, că balansa de mama focului, vreo două ore, cită a fost aplicația aia a lor, am băut la apă de mare cit un tanc de balast ! Așa mi-a fost mie scris — la prova. Anul trecut, pe coasta americană, am prins o furtună din care multe nave străine s-au dus la fund. Iadul pe apă, nu alta. Locul meu, cînd se scoate ancora, știți unde este — la prova, acolo stă nostromul. Valurile cit casa, cum ne izbeau, cum înghetau — că erau vreo minus douăzeci de grade. Mă uitam în urmă, între prova și comanda POLARULUI era un zid de apă, hait ! — ziceam, din trei în trei minute, gata, acu' sîntem pe fundul mării... Am stat acolo cu Barbu, lemnarul, și încă

un coleg, vreo oră, nimeni nu voia să creadă, decît ăștia de pe navă, care ne-au frecat vreo trei ceasuri cu spirit, după aia, să inviem. Dar tot am scos ancora, care se înțepenise a naibii, dacă n-o scoateam nu mai era decît moartea, așa că am scos-o... Era primul meu voiaj de „nostrom”, eu la 29 de ani țin funcția care se dă în marină bătrînilor foarte pricepuți. Da' uite, la asta nu m-am gîndit pîn-acuma : te pomeniști că răgușeala să aibă vreo legătură cu răceala de-atunci ? !... Nu se poate, doar ați văzut la plecare ce voce aveam ? ! Și-acum mă ține așa, răgușit, de-o lună — păi ce nostrom e ăla, care nu „se-aude” ? !... Nu mă întrebați pe cine am pe pămînt, că nu vă spun. Am, firește, că am. A încercat el, pămîntul, să mă țină bine, — milităria așa a fost, că n-am putut-o face la marină, deși eram marinar de mic ; pe urmă am fost pămîntean, chiar și șofer, adică pămîntean prin definiție, dar dacă destinul meu e scris cu apă de mare, înseamnă că definiția mea e alta : corect ? ! Da' ce fac eu cu răgușeala asta să-mi spuneți, că mă înnebunește. Ah, să fi avut doctor la bord ! La Capetown, doctorul englez a clătînat din cap, după ce mi s-a uitat în gît — cum e ? ! — am întrebat ; n-a răspuns nimic, mi-a dat niște siropuri și mi-a zis să mă las de fumat, da' eu nu mai fumez din prima zi de răgușeală !... ”

...În „careul marinari”, adică sala în care echipajul ia masa, e „program Dumbravă” : nostromul, încruntat nevoie mare, deasupra mustății mexicane, distribuie sarcinile pentru ziua în curs : Cernenco, tu vopsești vînciul numărul trei, nea Sterliu și nea Prus — la prînz să fie gata bigile bărcilor, înțeles ? !

Marinari cu tîmple cărunte, răspund scurt, supuși :

— Teles !

— Cei trei din echipa trancheților, la prînz vin să vad ce ați făcut !

— Teles !

...I-am întrebat pe oamenii ăștia cu tîmple cărunte, de ce răspund așa, militărește, cînd tînrul din fața lor este, oricum, mult mai tînr.

— Ca să-l creștem ! Să avem nostrom bun.

VIRA TRAUUL ! Vînciurile și caliornele de pe puntea dreaptă, tăiată oblic la pupa, formînd „slipul” pe care alunecă tras de cabluri uriașul năvod, încep să urie amenințător. Pescarii s-au retras cu grijă, la o parte : vaierele, adică acele cabluri de sîrmă răsucită, vibrînd, viînd de întindere, sînt un pericol real, nava are vaierele uzate peste 50%, chit că normele prevăd maximum 35%... Un vaier care se rupe, rețază totul în calea lui. Au fost și întîmplări tragice cîndva, pescari care au plătit cu viața lipsa de prevedere. Și vaierele acestea vibrează amenințător de citeva ori pe zi, de citeva ori pe noapte, de fiecare dată cînd masivele rotoare electrice înfașoară, înfașoară parcă la infinit cablurile care aduc plasa...

Capete se întind curioase, ochi privesc parcă hipnotizați înspreslip, să vadă gura traulului, ei — pescarii — știu după cum se saltă gura traulului dacă „fundul sacului” e plin sau gol. Victor Voicu, ofițerul II de pe INAU, care comandă acum „traulul din cartul său”, s-a aplecat mult, nefiresc de mult, peste fereastra comenzi, privînd la fel, fix, dureros de fix, înspreslip... Se apropie ; acolo, în urmă, sub siajul navei... Sute și sute de pescăruși, albatroși, fregate înîngindu-se cu ameteitoare picaje în valuri, însoțesc traulul care vine, vine.

Dar — vine plin, ori vine gol ? !...

De citeva zile pescuim în zona Walvis Bay, acum la sfîrșit de sezon, merge slab. Sondele ultra-son, care semnalizează bancurile de pește din jurul navei, țiuie mereu, zi și noapte, dar aparatele înregistrează cu „scriptorii” de grafit aceleași zigzaguri, fie că-i vorba de un banc de macrou, fie că-i vorba — cel mai adesea ! — de-un cîrd uriaș de „marunțiș”. Or, pescuim oceanic își are STAS-urile lui... E posibil, mereu e posibil ca sondele să te păcălească : tresari cînd vezi semnalele, pui mina pe telefon, îl anunți pe comandant, pe inginerul tehnolog, dom'le, veniți să vedeți ce „semnal” am, o grozăvie !... Și cînd traulul iese pe punte, privesc toți încrunțați „captura” : o tonă de meduze sau o tonă de peștișori cit degetul cel mic.

Acum au ieșit și cei de jos, de la „prelucrare”, oamenii care sortează și congelează peștele : după atitea zile „negre”, poate că astăzi...

Sînt zile în care traulul trebuie să fie, pur și simplu, tăiat — pentru ca, ușurîndu-se de prea greaua povară a multor tone în plus, să poată fi ridicat pe punte. Sînt „traule” de cite 30—40 de tone, traule care...

Dar nu astăzi. Nici astăzi. Deși INAU este nava care prinde aici de trei ori mai mult pește decît oricare pescador al flotei românești din SUD-AFRICA...

Victor Voicu ridică din umeri, înfrînt :
— Pe cuvîntul meu că era macrou ! Știi ce macrou aleargă pe-aici ? ! Enorm : patru-cinci kilograme bucata... Dar ăsta aleargă, nu glumă ! Și noi n-avem viteză suficientă. Tușește motorul. Ei, sigur că nu sîntem ca băieții de pe CONSTANȚA, uite — pescadorul acela din stînga... La ei tristețea e obiect de inventar : cea mai veche navă a flotei, nu face nici trei noduri la traulare, în olasa lor macroul are tot timpul să intre, să vadă ce mai e pe-acolo, și să iasă, bai-bai !... și s-auzim de bine !... Noi „prindem” și cinci

moduri, de-ai mai prindem și pește. Cum adică „de ce sint trist“?! Păi asta de-acum e... traul?! E o rușine, nici să nu te uii. Acasă, la baltă, dacă n-ai avut noroc la pescuit, mai treci pe la magazin și cumperi acolo, un pește, doi. Uite, pot să jur că intră căpitanul Drăgan, în cartul lui și prinde! Prinde macroul meu... pe care l-am alergat eu. Eu îl obosesc, și el îl prinde... și-atunci ce să fac, să rid cu gura pină la urechi, bine, poftim — rid: ha!...

Îl înțeleg pe Voicu, îl înțeleg pe toți acești marinari-pescari care se luptă cu greutățile în ape atît de pline de pește. În fond, aici e vorba și de propriul lor câștig, pentru că la lea de bază ei beneficiază de un spor calculat proporțional cu valoarea peștelui prins, calitativ și cantitativ. Nu-i tot una dacă, după ce-ai stat șase luni între cer și apă, la întoarcere ai un plus de 10 000—15 000 lei din „cotă“, sau — dimpotrivă! — îți admiri fișele de penalizare pentru neîndeplinirea planului... Necazul — în cea de a doua alternativă — e tocmai: pește era, priceput ești, dar utilaajul îți joacă festa pentru că n-a fost reparat la timp și bine!

Nu e suficient — îmi spunea unul din tinerii comandanți de pescadoare, Adrian Voiculescu, pe CONSTANȚA — să armez niște nave și să le trimiți la pescuit. Esențial e ce se întâmplă acolo. Navele noastre sînt moderne, bine făcute, într-un cuvînt excelente, — dar în cazul nostru, din pricina unor defecțiuni neremediate la timp, zile întregi, zile lungi care ar putea să fie zile bune, aproape că „stăm“. Și-atunci, cheltuielile de producție sînt, evident, mai mari decît valoarea producției. Și nu e drept. Exact același lucru îl nemulțumea pe tînărul Ion Angelescu, la 31 de ani comandant coordonator al flotei SUD-AFRICA, ales pentru această funcție tocmai datorită verificărilor sale priceperii. E vorba aici de inscrierea, de dorința inscrierii în marele marș al economiei românești, în continuă autodepășire. Chiar dacă se află la mii de kilometri de patrie, sau poate cu atît mai mult, navele și oamenii aceștia aparțin aceleiași concepții economice.

Nu-i vorba doar să aducem, oricum, cu orice preț, pește oceanic în țară, cită vreme PUTEAM să-l aducem mult mai ieftin și mult mai mult! Că doar n-am plecat să ne plimbăm pe mări și pe oceane...! E o sarcină pe care ne-a trasat-o partidul, țara; și nu-i suficient să răspundem „prezent!“ Acum însă, cînd la conducere a venit comandantul Mărășescu (n.n. — din mai. C.F.P.O. TULCEA are un nou comandant) — se vor schimba multe, veți vedea că se vor schimba multe: contează nu numai ce se vede PE PĂMÎNT, ci și ceea ce se vede, mai ales, PE MARE. Tovarășul comandant Mărășescu e vechi navigator, aici, în „zonele de pescuit“, cunoaște perfect și izbinzile și neîmplinirile, și cite feluri de a fi are dorul de casă!...

SCRISORILE, LE-AȚI ADUS ?!... .. Dacă soțiile, și copiii, și părinții, și logodnicele, și prietenii, și toți cei dragi de-acasă, ar ști într-adevăr CÎT CONTEAZĂ o scrisoare citită pe Ocean, le-ar scrie marinarilor în fiecare zi. Are mai puțină importanță că ei ajung să citească aceste scrisori cu intîrziere, uneori după trei luni după ce au fost scrise!... M-am impresionat cele... 25 de scrisori pe care soția comandantului Angelescu i le-a trimis acestuia, în decurs de cinci luni.

— Îmi scrie în fiecare săptămînă: uite, dragul meu, în această săptămînă s-a întimplat așa și asta. De pildă, în săptămîna numărul 12, că știți, eu le numerez, le țin în ordine, — îmi spune tînărul comandant alegînd o scrisoare, —

s-au întimplat multe: în primul rînd că a venit, acasă, la Tulcea, primăvara. Pe urmă Dănuț, fiu-meu, care are cinci ani, i-a spus mamei-să, într-o zi, într-o împrejurare unde era necesară prezența mea: mamă, mă duc eu că sint bărbat! Să nu rideți, nouă ne e dor de ai noștri în fiecare zi, aici, în pustietatea asta... Eu, cel puțin, aflu că și alor mei le-a fost dor de mine, în fiecare săptămînă... Mă necăjeam uitîndu-mă la scrisoarea unui marinar, de-aici, de pe INĂU: era o singură scrisoare, în patru luni... Îi scria soția ceea ce scrie de obicei: că-i vine greu fără el, că-i este dor... Dar scrisoarea era scrisă în 10 februarie. Pînă în mai, omul meu n-a mai primit nici una. Ce contează că, dacă erau zece, pe primea pe toate odată?! Ar fi aflat că soției îi era dor și la 10 februarie, și la 16, și-n 30, la fel de dor. Dor — și-n martie, și-n aprilie. S-ar fi nîtlit dorul de-aici cu dorul de-acolo... Omul, un marinar de vreo treizeci și cinci de ani, cînd a venit nava SINOE și lui nu i-a adus nici o scrisoare nouă, minca din ochi scrisorile celorlalți, care se ascundeau prin colțuri, să și le citească a zecea și a douăzecea oară, apoi i s-au umezit ochii, a zis „și eu aveam, știu eu că aveam, dar s-a pierdut!“... și s-a dus la pupa, era noapte, nu-l vedea nimeni acolo, credea că nu-l vede nimeni, și a plîns, om de treizeci și cinci de ani, ca un copil... Îmi venea să iau una din scrisorile soției mele, s-o bag într-un plic, să-i scriu numele și să i-o duc, măcar așa — de ochii celorlalți, „uite, măi frate, și s-a găsit scrisoarea: este!“...

A venit atunci POLARUL din Capetown, cu alimente, combustibil. Ne-a anunțat prin „U.K.V.“ — avem scrisori pentru voi. Era noapte, gema marea de furtună, pe asemenea mare navele nu se pot apropia una de alta, ar fi însemnat să ne întîlnim cu POLARUL peste două zile, în golful Walvis Bay. Ni se terminaseră și alimentele, pentru că n-am vrut să părăsim pescuitul, prinseserăm niște zile grozave, era — cum să vă zic eu? — neapărată nevoie să luăm atunci, în noaptea aceea, și alimentele și combustibilul. Sau să răbdăm pînă peste două zile. Tot echipajul, ca un singur om, a declarat că răbdă. Dar să lăsăm barca la apă, să luăm de pe POLAR scrisorile... Asta nu se mai putea răbda pînă poimîine, nu se mai putea pur și simplu, pentru că nu mai văzusem scrisoare de vreo două luni. Știți ce înseamnă o barcă lăsată la apă pe o asemenea vreme?! Ți se face părul măciucă atunci cînd te uii cum tălăzuiește întunericul. Cum să ordoni ca doi oameni să riște apropierea de POLAR?! S-au oferit vreo douăzeci de voluntari: mă duc eu! De ce? Pentru ca să citească sau măcar să simtă în buzunar cu citeva minute mai devreme scrisoarea aceea, a lui...

Pentru că sîntem ancorați, absolut toți, definitiv, în pămîntul nostru de acasă, oricît ne-ar purta drumurile albastre încolo și înapoi...

Acolo jos, sub CRUCEA SUDULUI, era plină iarnă australă. Acasă, la Tulcea, sau pe plaiul Buzăului, sau la Timișoara, la București și Cluj-Napoca, venise vara. Venca oricum, după calendar. Dar a venit cu adevărat numai în clipa în care, într-o noapte cu mare rea, marinarilor soțiile le scriau că e așa cu adevărat. Spre deosebire de calendar, în scrisori vara vine de fiecare dată, alt fel...

INFRINGERE ? ...POLARUL II a părăsit Las-Palmas, la ceas de noapte. Insula Gran Canaria a rămas în urmă, la început o salbă de lumini, apoi o coroană de steluțe, apoi o amintire. Dudaia strașnic motorul principal. În cartul 0-4,

la „mașină“ a intrat Zamfir Beraru. Încă de pe culoarul cabinelor a ciuit urechea, ascultînd partitura unei muzici numai de ei, mecanicii, înțelegă... Motorul mergea bine. Nava, purtînd în cele patru magazine moderne peste 3 000 de tone de pește, mergea asadar, „întins“ — fără oprire adică — spre țară...

Ofițerul I Beraru este unul din numeroșii tineri a căror vîrstă determină semnificativ media vîrstii marinarilor flotei: 29 de ani. Este vîrsta atacului decisiv al maturității. „Omul, — zice Zamfir Beraru — arată între 30 și 40 de ani ce poate cu adevărat. În voiajul următor probabil că voi fi șef mecanic pe un pescador. Aci rămîne nea Popescu“.

Nea Popescu este... opusul lui Săndel Paraipan. Este cel mai vîrstnic om al navei, la binemeritata vîrstă a pensiei, dar după ce a colindat o viață întreagă pe mări și oceane, refuză să „ancoreze“:

— Cît timp sint util, cît simt eu și ceilalți că lupul de mare n-a albit încă, n-ar fi o pagubă, și pe dinafară, — la vapor, și pe dinăuntru — la suflet adică, să stau pe cheu și să fac „tai-tai!“ cu basmaua, pe urma navei, în rînd cu nevestele?!...

Pe Beraru l-am cunoscut cu adevărat abia atunci cînd mi l-a prezentat, în termenii „tehnic“, nea Popescu. Știam că nava a plecat cu necazuri la motoare, și în multe rînduri Beraru și motoristii au stat schimburi lungi, prelungite, în „mașină“, reparînd mereu, ciocnînd, redînd practic viața motorului, fără să le pese, sau fără să spună că le pasă, deși jos, la motoare, acolo pe Ecuator, temperatura era de peste 45 de grade!

— Băiat ex-cep-țio-nal! — spune nea Popescu cu mîndrie, trecîndu-l astfel în rîndul elevilor săi, sau dorindu-și-l așa. Reparațiile pe care le-a făcut sint „de șantier“, el și ceilalți copii (pentru nea Popescu toți sint, la urma-urmei, copii!) au asigurat, să știți, voiajul ăsta! La noi e o vorbă, „merge mașina — merge marina!“ Uite c-a mers, deși e motorul „în pîneze“...

Zamfir a jucat fotbal, în divizia C, și i se prevedea mare viitor pe gazon. Dar s-a făcut ofițer de marină și în cîțiva ani și-a echivalat studiile cu cele de inginer mecanic.

— Vrei să... treci „pe pămînt“? Undeva, în șantierul Constanța, sau Tulcea, sau viitorul important șantier de la Sulina?

— Ei, așa!... Cum asta?! Păi la mal puteam rămîne oricînd, nu sint pe navă numai pentru că am un contract! Eu, dacă vreți să știți, — aici, pe POLAR, m-am vîrit peste tot, la propriu, zău, am intrat pe unde nici n-ai crede că incape un om, prin conductele din cală, prin... Nu era nevoie, ca ofițer mecanic ai cartea tehnică a navei, planul, citești, judeci și pac! pui diagnosticul... și repari. Deși noi sîntem personal de întreținere și exploatare, nu de reparații. Dar poți altfel? Chestie de „microb“...

Veselul, întotdeauna veselul Zamfir, nu-i un om cu care viața să se fi purtat cu mînuși. „Microbul“ mării, dragostea de meserie, lungile voiaje pe absolut toate tipurile de nave de pescuit și colectoare au cerut sacrificii. Uneori dureroase. Nu știu dacă felul în care arată cabina unui marinar este, într-adevăr, oglinda dragostei lui pentru vapor. Dar pe POLAR, cabina lui Beraru este categoric cea mai frumoasă. Cu bibelouri din trupuri de mărgean, sculptate de mina lui. Cu perdeluțe curate. Întotdeauna. Cu patul făcut întotdeauna. Zamfir nu intră încă în cabina sa... Și totuși el se laudă cu motorul.

— Ei, vedeți cine pe cine a înfrînt? Ați

văzut că merge, că ajungem acasă la data la care ne-am angajat să ajungem?

A mers motorul trecînd porticul Coloanelor lui Hercule, pășind în Mediterana. A trecut duduind prin dreptul Siciliei. A rîs cu glas profund și egal de valurile Mării Egee. Și a gemut în cele din urmă, înspăimîntător, în Dardanele.

În clipa aceea, pe la trei noaptea, s-a trezit tot echipajul, alergînd pe culoare — acum aplecate straniu — ieșind pe punte, clipind, neînțelegînd: la o sută de metri de punte, luminile malului, parc-am fi fost pe Dunăre! Motorul, care a duduie mereu trei luni și jumătate, tăcea. În liniștea nefirească, s-au apropiat repede două remorchere turcești, dînd ocol acestei mari nave din România. Alb, de-o paloare pentru care nu există cuvînte, Petrea, ofițerul II, coboară repede scara. Apare, îmbrăcîndu-se din mers, Liviu Budău, ofițerul secund. Proverbiul său calm izbucnește o clipă, o singură clipă:

— Și v-am spus doar, de trei ori v-am rugat să mă treziți cînd intrăm în Dardanele!...

Apoi, cu glas egal, ferm, evident stăpînit, ca să inspire calm, îl chemă pe Dumbravă:

— Sonda de mină. Măsurăm adîncimea din zece în zece metri. Rapid, băieți!...

Marinarii treziți din somn nu pot înțelege cum de ne-am „pus pe uscat“: e limpede, nava e înpențată într-un banc de nisip, îngrijorător de aproape de țărîmul drept.

Explicația comandantului — defectiunea radarului. Nu avem pilot la bord, prin Dardanele nu se ia de obicei pilot. Nava a părăsit drumul cel bun, prin noapte, intrînd adînc cu prova într-o „întinsură“. Singura soluție — dacă rezistă motoarele — să ne smulgem înapoi din capcana de nisip... Dar motorul tăce. A gemut adînc, supraturat, apoi a tăcut...

E grav, e foarte grav.

Cobor la motoare, unde sint absolut toți ofițerii mecanici, electricieni și motoristi, Zamfir Beraru și-a acoperit fața cu palmele. Ai zice că doarme. Ridică brusc capul, rotește ochii în jur, spre fețele colegilor. Are fruntea imbrobonită de sudoare. Se ridică, iese, intră între motoare. Revine, mă vede, o clipă înțeleg că și-a amintit de orgolioasa mărturisire... Apoi nu mă mai vede. M-a uitat. Vede motorul chipurile colegilor.

— Hal! să riscăm! Dacă l-am reparat bine la Ecuator, ține el!... Uite, cu mili-nile astea l-am reparat!

Acum vād că are mîinile, umerii, hal-nele, pline de ulei.

Apucă receptorul:

— Comanda! Toaș' comandant, li dăm drumul!... Se poate?!

...Sint pe punte acum. Motorul începe să duduie, în pîntecele vaporului, într-o ultimă încercare. Acum geme, urlă. Parcă ar plînge. Elicea se învîrte sub pupa, într-o învîrtoșire grozavă de apă, alge și nisip. Motorul se opîntește, simți cum se opîntește ca o ființă vie care-și urlă durerea, și atunci, cînd toate capetele s-au ridicat așteptînd — ce? — poate o explozie, sau plesnetul asurzitor al oțelurilor rupte, ofînd adînc, adînc de tot, nava pornește înapoi, smulgîndu-se din strîns-oarea nisipului...

Simt o mină pe umăr, mă întorc:

— Nu se putea să mă înfrîngă, nu se putea! — șoptește o' față neagră, unsuroasă, și-abia după o clipă înțeleg că acela e Zamfir Beraru, ofițerul-inginer mecanic.

TIMOTEI URSU ■

5 ore de tensiune înaltă și de tensiune arterială

În 1882, la New York, Edison punea în funcțiune cea dintîi centrală din lume; doi ani mai tîrziu, la Timișoara, se realiza pentru prima dată în Europa iluminatul electric al străzilor. În București iluminatul electric al marilor sale bulevarde începea în anul 1889. Fuseseră instalate lămpi cu arc, ceva asemănător cu lămpile de proiecție din cabinele actualelor cinematografe. Erau aprinse manual de către oameni specializați numiți aprinzători. Astăzi, salba de lumini a marelui oraș se aprinde fără intervenția nemijlocită a omului. O celulă fotoelectrică instalată pe una din clădirile I.D.E.B.-ului surprinde înserarea și comandă în cascadă conectarea modernelor lămpi fluorescente.

Eram lîngă inginerul dispecer de serviciu, Docea Dumitru, cînd s-a primit semnalul că în stația de 110 kV de lîngă Casa Școlii „se încălzește un contact de separator“.

— Vor rămîne fără energie electrică tocmai colegii mei? — am întrebat eu puțin alarmat. În acest moment rotativele sint în plin... chiar și Flacăra se tipărește acum.

A ridicat un deget în sus, adică un moment, a zîmbit apoi și, după cîteva

manevre în fața aparatelor, mi s-a adresat:

— E exclusă o asemenea ipostază: întreruperea. Nu avem voie! Pentru asta sint inginer și pentru asta sint aici. Am separat ceala unde se poate produce defectul introducînd pentru continuitate circuitul vecin și voi trimite prin radio o echipă de intervenție.

Mai tîrziu, cam peste o oră, aflîndu-mă într-o mașină de intervenție am auzit prin stația de radio comunicarea: am înlocuit contactul, puteți trece tensiunea pe vechea poziție.

Ce înseamnă de fapt o echipă de intervenție? I-am văzut pe oamenii ei smulgîndu-se de pe scaunele acelea în care fumeau în tăcere. I-am văzut aruncîndu-se cu tot calabalacul tehnic în mașinile acelea albastre cu antene de radio-telefon pe acoperiș. Era ora unu cînd maestrul Ioniță Marin, în mașina cu indicativul radio — 35 s-a îndreptat spre punctul de alimentare 628 unde decuplase un echipament de protecție. Întrebarea: unde este porțiunea cu defect? Înainte de a ajunge în zonă prin stația de radio deschisă maestrul a aflat că abonații casnici semnalaseră telefonic întreruperea iluminatului electric în două blocuri

din Toporași — Giurgiului. Pe harta cu zona respectivă defectul a fost localizat cu precizie. După o jumătate de oră deranjamentul a fost remediat și cînd oamenii din echipa de intervenție s-au reintors la sediul, începerea aceea de regrupare, cu pereți ce aveau nevoie de var și bidinea, încăperea cu scaunele acelea urite și grele, mi-a apărut nespun de intimă, de primitoare.

— Dacă se ivesc însă deranjamente sau incidente mai multe decît pot opera echipele prezente? — l-am întrebat pe inginerul Victor Lazaride, șeful serviciului de programare.

— Sint extrem de rare aceste cazuri dar noi nu contăm pe hazard și avem organizate conform unui grafic alte echipe din oamenii aflați la domiciliile lor. Aceștia își vād de treburi, dar trebuie să stea acasă, să poată fi găsiți în orice moment cînd dispeceratul are nevoie și trimite mașina după ei.

— Dumneavoastră să nu credeți că munca noastră este organizată doar așa ca un serviciu pompieristic, foarte prompt, care intervine atunci cînd este nevoie, declara directorul I.D.E.B.-ului, inginerul Teofil Deaconu. Firește, tîndem să reducem timpul mediu al deranjamentelor și s-a ajuns acum la circa 40 de minute. Este un timp bun în condițiile actuale cînd orașul mai are încă o parte însemnată de rețea de cabluri foarte vechi, cînd lucrările de dezvoltare ale zonelor de locuit sint foarte vaste, cînd pe unele șantiere se

fac săpături fără a se ține seama de planul rețelelor noastre etc. Avem asigurate măsuri complexe tehnico-organizatorice, vor fi luate altele în continuare. Dar dincolo de toate acestea desfășurăm o permanentă activitate de prevenire. Volumul acesteia este foarte mare și cuprinde toate compartimentele profesionale. Față de anul trecut deranjamentele au scăzut cu 6 la sută iar incidentele cu 10 la sută. Și e de notat că activitatea de prevenire se desfășoară fără a întrerupe alimentarea cu energie electrică.

Am văzut o asemenea activitate. Într-o stație de conexiuni și transformare o echipă specializată lucra, sub îndrumarea inginerului Teodor Firican, la revizia unei celule de 110 000 V. Peste o sută de operații executate în trepte, astfel încît la cererea dispecerului energetic național instalația să fie re-folosită în mai puțin de 30 de minute. Se lucra acolo sub cablurile de înaltă tensiune cu o sută sau două sute de mii de volți, în liniște, și doar din cînd în cînd se auzea, ca la bordul unui avion, enunțul operației și confirmarea acesteia: „deschid supapa pompei numărul unu“, „deschide supapa pompei numărul unu“. Apoi, zgomotul ușor al obiectelor în mișcare.

Asistam la o muncă ce înmagazina uriașe răspunderi umane și o tensiune mai mult decît arterială.

VICTOR CONSTANTINESCU ■

CINE NE FACE SĂ PIERDEM TIMPUL ?

Cine sparge în... țândări timpul oamenilor?

Rezumativ, un lucru e sigur despre „eroii” acestui reportaj: imaginea lor este aidoma unor grosolane greșeli de ortografie ori de exprimare. Oameni peștriți, de un gust al echității dubios, frinzând adesea lipsa de omenie, acești uzurpatori ai timpului oamenilor muncii devin nocivi în sectoarele de activitate unde pot fi întâlniți. Sărăcia „mijloacelor lor de lucru”, cit și a orizontului moral merg, din păcate, paralel cu o crescândă mulțumire de sine, neclintită, paralizantă.

La Policlinica nr. 2, stomatologie, din Oradea, este de serviciu medicul Atena Tărău. Un om de-al locului, Aliz Maior, se prezintă la dinsa, pentru tratament, dar nu este primită pe motiv că... nu mai are seringă sterilizată (?!). Pacienta, a doua zi, nemaiputând suporta durerile, se învoiește de la serviciu și vine din nou la „doamna doctor” Tărău, unde are să afle de la asistenta acesteia: „doamna doctor vine imediat”. După o jumătate de oră, apare într-adevăr „doctorița” cu o sacosă plină de cumpărături și-i zice că la ora aceea (era în jur de 11,30) nu mai primește pe nimeni. După trei zile, având mereu dureri, Aliz Maior vine din nou la policlinică și, culmea ghinionului, dă tot peste medicul stomatolog Atena Tărău. Intrind nechemată (după o jumătate de oră de așteptare), se făcuse deja ora 18,00, știind că în cabinet nu mai sînt și alți pacienți, medicul respectiv îi spune: „Ai venit din nou, a treia oară, fără număr? Ieși afară, imediat!” Demn de reținut este și faptul că în toate cele trei cazuri, triajul policlinicii nu a eliberat bonuri pentru stomatologie, afirmind că se fac consultații fără asemenea numere de ordine, iar în cele treizeci de minute de așteptare nici un pacient nu a venit la consultație. Poate de aceea medicul Atena Tărău scria o scrisoare, nepăsătoare la gândul că se poate afla cineva în sala de așteptare a cabinetului. Că soția lui Teodor Brișcan a fost consultată, desi nici dînsa nu avea număr de ordine, asta e

o altă chestiune. Cînd să discutăm cu „doctorița” o aflăm... „plecată în concediu!”

Tot la această variantă a „birocrăților în alb”, a celor care sparg în țândări timpul oamenilor, amintesc și un alt episod petrecut la Policlinica de copii. Floarea Roșoga, din strada General Magheru nr. 38, din Oradea, observînd la copilul ei unele pete roșii ce amenințau să-i acopere corpul, se prezintă la policlinica de copii, fără nici o altă „trimiteră” decît starea destul de gravă a copilului. Sora pediatră M. Toth însă nu-i dă voie să intre la medicul de serviciu, zicîndu-i să-și prezinte copilul la circa de care aparține (cu toate că era obligată să-l consulte imediat și să-l izoleze pînă la anunțarea medicului). Cu chiu, cu vai, mama copilului reușește să intre în sala de așteptare a cabinetului medicului pediatru Marta Földesy, sală în care nu se mai afla nici un pacient. După vreo zece minute de așteptare, medicul respectiv iese în usa cabinetului și, în loc să-i acorde imediat asistență copilului, o bombardează pe mama acestuia cu inutile întrebări (că de ce i-a dat voie de la „triaj” să intre, că ea, medicul, nu crede că ar fi intrat cu copilul pe la „triaj”, că de ce nu merge la circa de care aparține etc.). În final, după destule tergiversări birocratice, medicul îi stabilește totuși copilului diagnosticul de varicelă (boală contagioasă, nu una oarecare). Pînă aici, toate aceste lucruri le știe și mama copilului. Ce ar mai fi trebuit să știe este și faptul că, în acea zi, medicul respectiv era ocupat, pînă peste cap, nu numai cu obligațiile de serviciu, ci și cu... sărbătorirea zilei de naștere a directorului policlinicii, și că între două pahare de șampanie ori de coniac, mai da fuga și la cabinet să vadă dacă nu îi deranjează cineva... week-end-ul.

M. N. FLORIAN ■

Nu trebuie să te preocupe modul în care se pierde timpul, ci modul în care poți cîștiga timp

— Problema, tovarășe director Ioan Șerban, este următoarea: am vrut să discut despre timpul directorului cu doi conducători ai unor unități industriale si-biene și amîndoi mi-au cerut să revin după 1 septembrie. Se încheie luna, oamenii sînt preocupați de fluxul tehnologic și n-au timp de conversații. Nici măcar pe tema timpului pierdut din cauza altora. Sîntefi deci al treilea director căruia îi solicit o jumătate de ceas. Aici este întreprinderea textilă „Libertatea” și sîntem tot în 31 august, zi de socoteli și bilanțuri. Dumneavoastră aveți sau nu aveți timp?

— Jumătate de ceas putem găsi.
— Dar un ceas întreg?
— Și un ceas întreg.
— Foarte bine. Să discutăm astfel: cit timp din cele opt ore de program ale dumneavoastră afectați cu folos maxim chestiunilor întreprinderii și cit se iese în treburile care, în fapt, n-ar fi în resortul directorului?

— Nu pot da un răspuns în procente, deoarece cazul meu e puțin aparte și merită să-l cercetăm. M-am angajat ca țesară la „Libertatea” acum 18 ani. Întrîndrearea m-a trimis la facultate, iar mai apoi am lucrat șapte ani și ceva la Comitetul județean al P.C.R., în consiliul de control muncitoresc și în comisia economică. Practic, am fost timp de șapte ani, zi de zi, în toate întreprinderile industriei ușoare din județ și cunosc activitatea și caracterul a 24 de directori din județ. Cum e și normal, cel mai bine cunosc situația de la „Libertatea”. Director sînt numai de un an, dar cu ce-am înțeles din metodele de conducere ale altora cel puțin atîta pot să afirm apăsat: nu-mi asum sarcini care nu mă privesc și nici nu transfer din sarcinile mele colaboratorilor decît, se înțelege, în perioadele cînd nu sînt în întreprindere. Fiecare din cei 24 de directori amîntii mi-au dat cite o lecție de care țin cont. În plus, „Libertatea” este o întreprindere cu multă stabilitate în toate compartimentele. Aici, în Sibiu, se produc stoffe prin metode industriale de 125 de ani. Vă imaginați că tradiția joacă un rol decisiv în formarea și în continuare a unui anume tip de conștiință muncitorească. Să exemplific: noi, practic, nu avem fluctuație de cadre. Există numai o fluctuație normală, dată de plecarea tinerilor la școli, de căsătorii și schimbarea domiciliului în alte localități. Oricum, un procent care nu ne dă bătaie de cap. Cu cele trei cămine pentru nefamiliști — cu 300 locuri — pe care le-a construit întreprinderea, s-a rezolvat întreaga cerere de locuințe și, odată cu aceasta, unul din cele mai dificile puncte din agenda zilnică a conducerii. Mergeți la o întreprindere cu mare fluctuație de cadre și vedeți acolo cu ce se ocupă în fiecare zi directorul: cu probleme sociale mari,

mijlocii dar, mai ales, mărunte. Nu este eficient să rezolvi, una cite una, problemele sociale ale angajaților. Trebuie să rezolvi multumitor mari categorii de probleme. Abia atunci oamenii se ocupă, în timpul orelor de producție, de producție. Iată citeva din lecțiile celor 24 de directori pe care nu le uit: la o fabrică de încălțăminte, unde directorul — cam vîrstnic — nu avea studii ingineresti, toate problemele, indiferent de importanța lor, se concentră la direcție. El insistă să se ocupe personal de toate. Ar fi putut să pară un om cu un simț al responsabilității peste normal. În realitate, omul se temeă al naibii de colaboratorii imediați și ei, ce-i drept, își dădeau toată silința ca să-l bage la... păreri. Unii directori se tem să nu le ia adjunctul scaunul și din asta ies explicații foarte bizare. Te întrebi care-i cauza, de ce nu merg lucrurile bine. Aceasta este cauza: directorul nu-i lasă pe oameni să-și dea, fiecare în funcția lui, măsura competenței sale întregi. Alt exemplu: fostul director de la „13 Decembrie”. Dorea ca totul să plece de la el, nu din cauza scaunului de director, ci din motive profesionale. Interesele lui majore mergeau nemijlocit spre chestiunile pur ingineresti. Împreună, eu și cu acest inginer sută-n sută, numit cum prîpiti într-o funcție unde nu se simțea bine, am adus din minister un coleg al său care, după doi ani, i-a luat locul. Fostul director este un perfect inginer-șef și sin-

tem în relațiile cele mai cordiale și acum.

— Sînt directori care-și fac un motiv de orgoliu din faptul că „usa biroului lor este deschisă permanent pentru oricine”.

— Concediile, schimbarea locului de muncă, îmbunătățirea încadrării și altele sînt treburi de secretariat. Și la mine e „usa deschisă”, dar pentru problemele de care nu e cazul să mă ocup personal, se ocupă diferitele servicii ale întreprinderii. Toate hîrțile ajung la semnata la mine numai cu un aviz al celui care trebuie să rezolve efectiv hîrtia.

— Totuși, sînt atîția oameni care țin neapărat să vorbească numai cu directorul. Ei vă iau timp și timpul directorului costă mult mai scump.

— În ce privește angajații întreprinderii — care, vă asigur, știu bine cînd e cazul să mi se adreseze și cînd nu — problema e simplă: e sigur că merită să stăm de vorbă. Nimeni nu stăruie la usa biroului tău dacă nu e musai nevoie. De altfel, nici nu e cazul să vorbim atît de „biroul directorului”, fiindcă oamenii mă văd de-ajuns prin secții, fără un protocol deosebit.

— Ați avut totuși probleme cu timpul

în primele luni ale anului de cînd sîntefi director aici?

— Una din lecțiile de care aminteam la început ar putea fi rezumată într-o frază: nu trebuie să te preocupe modul în care se pierde timpul — al tău și al celorlalți — ci modul în care poți cîștiga timp în orice întreprinzi. Cînd am fost numit director, nu m-am gîndit mai întîi la felul în care voi colabora cu directorul tehnic ori cu cel comercial, fiindcă ne cunoaștem bine dinainte. Mă gîndeam însă cum trebuie să mă port cu acele cadre de mare experiență, cu zece de ani de muncă la „Libertatea”. În relațiile mele de serviciu nu țin să am ultimul cuvînt deoarece nici nu-l pot avea înaintea lor, în mod real. Soluția a fost și este următoarea: caut să stimulez capacitatea omului cu experiență, să colaborez cu el. Eu decid, este adevărat, dar numai în funcție de ce-mi zice experiența bătrînilor. Toate acestea sînt capitole de știința conducerii. Sînt legi ale unei științe. Mulți le cunosc dar fiindcă nu le-au văzut niciodată efectele, întîrzie să le aplice. Eu le cunosc și caut să le aplic.

TUDOR OCTAVIAN ■

Ziua are totuși 24 de ore

Viața lumii moderne impune, printre altele, și o tot mai riguroasă dramăuire a timpului. Nu spun o nouate: omul de pretutindeni grăbește pasul. Ritmul existenței s-a accelerat. Oamenii schimbă multe lucruri după interesele lor, dar ziua continuă să aibă 24 de ore. E firesc deci ca orice pierdere de timp să ne coste din ce în ce mai mult. Pierzînd timp, mai ales cînd nu sînt vinovați de asta, oamenii se enervează: alt plan în care tot ei sînt păgubașii. Iar scurgerile sicitoare, absurde, de timp le întîlniești aproape la tot pasul.

Cel care așteaptă autobuzul în stație mai mult decît trebuie — pentru că mașinile circula uneori brambura — plătete, din vina altora, un impozit nedrept din timpul, din existența lui, la fel cu cel care trebuie să facă repetate drumuri ca să obțină un act, o ștampilă, o semnătură. Minuscule adesea dar multe, pierderile de timp ne agasează cu stăruința rară. Dar pentru că sînt, așa cum ziceam, de multe ori minuscule, găsim destui oameni prea ocupați ca să le ia în seamă. Există un fel de-a fi important și preocupat de problemele „mari” pe care-l poartă destui, care se gîndesc cel mult la timpul lor. Contează însă timpul fiecăruia. Contează fiecare picătură din acest lucru nevăzut și netrecut în inventare. Crêd că ar trebui să ne sfîim mai puțin să vorbim pe șleau — ca despre atitea lucruri — de măruntelile și nenumăratele fisuri prin care o mulțime de „micî” neglijențe ne fac să pierdem timpul. După cum se cuvine să trecem o dată și definitiv peste susceptibilitatea florală a celor cărora li se pare un afront adus directorului I.T.B. orice critică la adresa întîrzierii autobuzelor în stație. Pentru aceștia contează probabil mai puțin faptul că acest adevăr supărător consumă timpul și nervii citorva sute de mii de oameni zilnic, ca și faptul că nu directorul e vinovat în fond și nici nu are nimeni nimic cu el. Se înțelege că raționamentul e valabil în cazul oricărei instituții. Cînd funcționarul de la ghișeu sau operatorul de la 031 îți răspunde ținînd și prea tirziu, la ce trebuie să te gîndești întîi: să taci, ca să nu se supere șeful (mai ai nevoie de ceva vreme, sau aștepti instalarea telefonului), ori să ceri răspicat să nu ți se consume timpul inutil?

Zilele trecute, la unitatea nr. 19 GEAMURI din șoseaua Mihai Bravu nr. 22, un om purta cu el o ramă de fereastră. Venise mai multe sute de metri dintr-un bloc, de la etajul IX, să înlocuiască un geam spart. Atîta doar că la adresa de mai sus, sub impozanta firmă, doar se vind geamuri. Se vind și cuie, dar geamul nu ți-l bate nimeni în... sus-numitele cuie. Nu-i

voie. Așa sînt dispozițiile. Omul a fost îndrumat la altă unitate. Alt drum, altă plimbare cu fereastra în spate, apăsat și de nedumerire și de supărare. Dar sînt oare singurele „dispoziții” care ne consumă timpul?

În aceeași zi am sunat la usa unui apartament din blocul ALMO 3 — șoseaua Mihai Bravu nr. 3, scara 3, etaj 5, ap. 100. Locuiește acolo P. Tărăpoancă, un tînăr inginer cu familia. Au „intrat” de un an. „Timp — ni s-a spus — ne consumă nejustificat mai multe lucruri. Pentru unii, probabil, acestea sînt lucruri mărunte, dar pentru noi... Nu mai vorbim de stratul de moloz pe care l-am găsit la început peste linoleum. Dar iată, între altele, ceva cu totul ciudat. După ce încheiasem deja contractul cu I.C.V.L., am fost somați să mai plătim un supliment de 3156 lei. Fără nici o explicație. În două rînduri ni s-au trimis niște înștiințări în care ni se spune că, dacă nu plătim în trei zile, ni se anulează contractul (!) Evident, am refuzat să dăm bani fără să știm pentru ce. Cu atît mai mult cu cit I.C.V.L. sector 2 din strada Barbu Văcărescu 12 refuză să ne prezinte lista finisajelor interioare — cum ar trebui, conform contractului — și mai ales că avem motive să nu fim mulțumiți de aceste finisaje”.

Decamdată „părțile” se luptă în hîrtii. Oamenii consumă timp și... își consumă nervii.

Alături, un bloc nou la intrarea căruia citim: Bloc 1, Ziduri Moși, Aleea Cîmpul Moșilor nr. 3. În apartamentul nr. 18 stă, de foarte curînd, Viorel Tulci. „Cada am găsit-o zgîriată, ne spune. Lipsea etajera din baie, ca și sifonul de la chiuvetă, prize și altele. Ca să nu mai pierd timp și să nu-mi mai otrăvesc sufletul, am cumpărat ce lipsea. Sigur că toate costă bani, și nu m-au costat puțin, dar mă credeți că n-aveam timp?”

Unele neglijențe, indiferente, inerii sau încorectitudini ne consumă timpul și nu numai timpul. În stația de tramvai sau la un ghișeu, în „duelurile” cu birocrăția, într-un fel sau altul, într-o mie de feluri, cite cineva ne fură din timp, din ziua care se încapălinează să aibă pentru toți, mereu, aceleași egale și numai douăzeci și patru de ore. În fond ni se fură din timp. E un fel de hoție pe care nu prea am luat-o în seamă și indiferența aceasta o plătim mai scump decît s-ar crede. Stă însă în puterea noastră să luptăm cu succes împotriva acestui furt bizar. Dar mai întîi trebuie să ne învingem sfiicile și să vorbim deschis despre „măruntșurile” pe care le plătim la suprapret.

DORIN GERGHINESCU ■

Uneori pierdem vremea așteptînd la o coadă interminabilă un bilet de cinematograf. Fotografii de RADU CONSTANTINESCU ■

Alteori, în toată piața vind pepeni doar doi producători...

Somn și nervi la 09

De mai multă vreme ne vin semnalări că în unele orașe din țară serviciile de telefoane interurbane nu-și fac datoria cum trebuie sau și-o fac atunci când vor telefonistele. Cercetând situația am ajuns la concluzia că există și greutăți obiective pe care cetățeanul mai puțin informat nu are de unde le cunoaște, că sporind mult numărul de solicitări se creează firește stări tensionale, nemulțumiri și o sursă permanentă de reclamații. Ar fi bine poate ca în această privință diriguitorii serviciilor de telefoane să spună cu mai multă claritate realitatea pentru ca oamenii să fie, încă din clipa când fac o solicitare, în măsură să știe cum și când se va rezolva cea solicitată. Sigur, eforturile ministerului respectiv și ale direcțiilor județene respective sînt extraordinare și de exemplu în privința convorbirilor interurbane s-au rezolvat lucruri care păreau posibile abia mult mai târziu, prin automatizarea multor linii, prin calitatea în mai tot timpul zilei a convorbirilor etc. Ceea ce nu s-a rezolvat încă este calitatea umană a unor lucrătoare de la telefoane. Duminică seara, 5 septembrie, de la orele unsprezece fără un sfert, la unsprezece și douăzeci

m-am aflat la Sibiu și am sunat la telefonul 09, încercînd preț de 35' să iau legătura cu telefonista de serviciu. Am încercat să o reclam, pentru că nu răspunde, la 04, la supraveghetorie. Nici acolo nici un răspuns. Atunci mi-am luat inima în dinți și am format 03. Tăcere și acolo. Unul dintre redactorii de la „Flacăra”, Ion Predoșanu, s-a adresat atunci inginerului Greavu din conducerea serviciilor respective. Foarte amabil la început, acesta și-a adus aminte ceva mai târziu că este târziu și că problemele de care răspunde dumealui se vor rezolva mine, căci seara doarme. Ceea ce este profund adevărat și normal, dar îi atragem atenția și dumealui și tuturor celor care au răspunderea acestor servicii că un somn bun se asigură mai ales dacă subalternii își fac datoria, pentru că zeci și zeci de telefoane încearcă zadarnic să smulgă răspunsul serviciilor de telefoane 09, 03 și acestea nu răspund. La ore cînd oamenii încă au nevoie de ele. În plus, puse la treabă de inginerul Greavu, telefonistele de la 09 m-au sunat supărate în noaptea aceea și mi-au făcut un perdaf ca la grădiniță. Am încercat să le explic dar turuiaua infernal. Și bineînțeles vinovatul eram tot eu. Dacă în seara aceea mi-am suportat vinovăția, este bine ca acum pe lumina zilei să se clarifice motivele pentru care la Sibiu și în alte părți sînt deficiențe în servirea oamenilor în această uneori arzătoare treabă.

L. DUMITRESCU ■

Oamenii vin, își spun oful, așteaptă sfaturi, cer soluții,

G.S., mecanic de întreținere la un cămin de copii, își compune o figură și un glas pline de tristete. Ceva de smecheras. De om convins că se descurcă el, că-i păcălește pînă la urmă pe toți. Încearcă să te induoseze cu o situație familială tristă, cu un destin mereu potrivnic, pozează în victimă, lăsîndu-te chiar să bănuiești că la un moment dat în viața lui, însăși justiția l-a nedreptățit. Are pe alocuri inflexiuni și gesturi amintind de clovnul mizerelor trupe de circari de pe vremuri, un patetism debordant, merit să-ți deschidă sufletul. Este arsenalul unui om de peste 50 de ani, care ți se plînge sfîșietor că a fost dat afară din căsuța pe care „cu bănșorii mei, munciti de mine, am făcut-o acum 20 de ani în urmă”. Ești intrigat, pentru ce a fost un om dat afară din casă, despărțit de familia sa, în așa fel încît astăzi este singur, doarme pe apucate „și poate găsiți ceva și pentru mine, dom' vicepreședinte”. După ce te trezești puțin din avalanșa cabotinelui, reușești să afli că de fapt și-a părăsit familia, și-a părăsit serviciul, a fost condamnat pentru abandon familial, că nu vrea să mai muncească într-o fabrică, găsindu-și un locșor mai bun și o piine mai dulce însoțită și de cite un păhărel, chiar destul de des. A fost singurul său moment de adevăr, mastică mică luată în dimineața asta, făcîndu-l o singură dată convingător. Audiența sa, tot acest circ, a durat peste 20 de minute. Aproape jumătate de oră a răpit din timpul altora G.S., aproape jumătate de oră prim-vicepreședintele Consiliului popular al sectorului 7, Gheorghe Preda, s-a străduit cu mult tact și (prea) mult calm să afle adevărul și să-l lămuirească pe „strengarul de peste 50 de ani” că primăria nu este o instituție de binefacere pentru descurcările, chiar dacă acestea se apropie de vîrstă pensionării. Din cei 22 de cetățeni înscrși într-o zi de luni în audiență la prim-vicepreședintele sectorului 7, 20 cereau pe diferite tonuri și tonalități să li se rezolve probleme de spațiu locativ. Și nu întîmplător am început rîndurile noastre cu istoria lui G. S., ci datorită faptului că acesta este tipic pentru o anumite categorie de solicitanți ce se deosebesc doar prin... recuzita verbală. R.C. stă cu familia, 5 persoane, într-o singură cameră. A ieșit acum din penitenciar, se angajează zilele astea dar pînă atunci... sigur, situație deloc de invidiat dar de unde să-l dea primăria locuința solicitată, din moment ce atunci, în urmă cu 2 ani și ceva, nu i-a luat-o. Apoi, soția are serviciu, unul dintre copii cîștigă bine la Getax, nevasta acestuia la fel. Și atunci, pentru ce trebuie să umble R. C. după locuință pentru toată familia? Pentru posibilitățile sale mai mari de a înduioasa? Trist. Omul insistă, promite că se va duce „mai sus” dar, sîntem

siguri, legea rămîne și acolo tot lege. G. M., student la Politehnică, și-a strîns toți banii pentru o garsonieră, dar centrul universitar îl trimite la primărie iar primăria, pe bună dreptate (și conform legii), îl trimite înapoi. Este drept, are și centrul universitar greutăți și prioritățile sale dar nici punerea pe drumuri a bietului student nu-i o soluție. Diferitele situații la care am asistat sînt care mai simple, care mai complicate și, recunosc cînsit, în marea lor majoritate, cum arătam mai sus, departe de a stîrni invidii. Astfel, S. C., angajat la „Semănătoarea”, a plecat de doi ani de acasă (lăsîndu-și doi copii) de frica nevestei, spune el, care i-a promis „că-l omoară”, că-i pune „otravă în mîncare”. Omul, în salopetă, învoit pentru o oră de la locul său de muncă, se plînge că a fost bătut și alungat. Comic sau trist, sau și una și alta, adevărul poate fi și acesta. Însă cine-l poate înzestra pe S. C. cu un spațiu, chiar o simplă cameră, din moment ce, conform legii, locul său este acolo, lîngă copil, în casa pe care, împreună cu soția, a primit-o în urmă cu mai bine de 15 ani de la întreprindere, cînd își întemeiasse un cămin. Sigur că da, inginerii stagieri P. C. și M. N. au dreptul la locuință, iar întreprinderea de utilaje și piese de schimb, unde sînt angajați cei doi, trebuie să se îngrijească de treaba asta.

Peste 4 ore de audiență, timp în care calmul și înțelegerea nu l-au părăsit o clipă pe primul vicepreședinte Gheorghe Preda. Locatarilor din str. Iedului le va face zilele acestea o vizită, asigurîndu-i totodată că pînă în toamnă vor sta în case noi (respectiva stradă fiind în plină sistematizare și ajunsă astăzi „cu un capăt în noroi iar la altul cu blocuri noi”). D. D. din Bolintin Deal va primi în două zile butelia solicitată, familiei E. B. i se va aproba extinderea, dat fiind spațiul mic în care stau 3 persoane, iar G. M. a greșit sectorul, trebuia să se ducă la 6, lucru pe care îl destăinuie după o poveste de vreu sfert de ceas și... așa trec orele de audiență de care pomeneam mai sus. Sau dacă vrei, așa au decurs zilele de audiență ale acestui an. Cite din solicitările și sesizările acestor cetățeni au fost rezolvate pînă astăzi? Practic, nu există caz nerezolvat, nu există timp pierdut. Explicarea unei legi, îndrumarea atenției a cetățeanului către serviciul sau instituția obligată să-i rezolve în mod legal cererea, soluționarea problemelor edilitare gospodărești, omenia arătată unui om aflat în dificultate precum și ajutorul real, efectiv, iată citeva dintre rezolvările la care am asistat într-o zi de luni la cabinetul primului vicepreședinte al Consiliului popular al sectorului 7.

RĂZVAN BARBULESCU ■

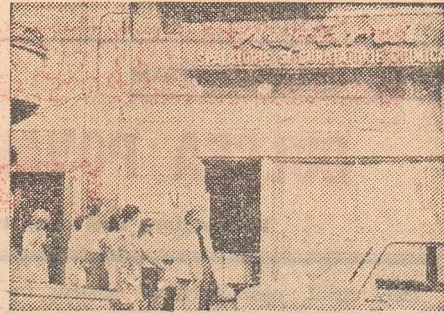
În „curtea pașilor pierduți” multă lume pierde vremea

Luni, 30 august a.c., încă de la primele ore ale dimineții, Judecătoria municipiului Pitești gema de lume. O zi grea pentru judecători, procurori, grefieri, avocați, asessori... 200 de procese, 200 de dosare împărțite pe cinci complete de judecată, revenind cam 40-45 de cauze pentru fiecare, ceea ce depășește cu mult, aproape dublu, norma recomandată de Ministerul Justiției, dar „ce să-i faci, e o perioadă foarte aglomerată pe care n-ai cum s-o prevezi, și în plus mulți judecători se află în concediu, urmînd ca unii colegi să preia și lucrările lor”, ne mărturisește judecătorul Vasile Guță, președintele judecătoriei. Să facem însă o socoteală simplă. La 200 de procese înseamnă cel puțin un reclamant și un pîrit, deci 400 de persoane, la care se adaugă un minimum de 2 martori pentru fiecare dosar, ca să nu mai spunem pentru fiecare dintre părțile implicate. Așadar, un total de peste 600 persoane se afla, la prima oră, în curtea judecătoriei. În majoritatea oamenilor maturi, cu înfățișări serioase, angajați în diferite întreprinderi și instituții, ori cooperatori din comuna județului Argeș, toți lipsind, de data aceasta, de la lucru. Îi privești și cu o instinctivă compasiune te întrebă: oare ce necazuri și ce împrejurări nefericite ale vieții lor îi aduc în fața instanței?!

Din cele 42 de dosare pe care le are pe rol judecătorul Gheorghe Pristavu, majoritatea lor covârșitoare sînt „injurii”, „calomnii”, „loviri”, cum se numesc juridic. La 17 mai a.c. Florea Gheorghe îl ia la bătaie pe consăteanul și vecinul lui, Marin Mihai, pentru un motiv turbure. De la înaintarea acțiunii — întemeiată pe o cauză destul de gravă — pînă acum au mai avut trei-patru înfățișări. L-au mai tîrît după ei și pe consăteanul lor Gheorghe St. Tudorache, făcîndu-l pe om să-și piardă ziua de lucru din întreprinderea unde lucrează. Ținînd cont că și ceilalți doi sînt angajați, iată dintr-o dată trei oameni și trei zile pierdute, e adevărat, pentru o cauză nu tocmai minoră dar... „Vă împacăți?”, formulează judecătorul întrebarea. „Nu, onorată instanță!”, răspunde șocat și pătimaș Marin Mihai. Și cum unul dintre ei a avut grijă ca procedura să nu fie completată, se mai dă încă un termen. Deci, încă „niște viitoare” învoiri de la lucru.

Două femei în toată firea, cu țîmplele cărunte, mame a unor copii mari, Ana Dumitrașcu și Gherghina Diaconu din comuna Polana Lacului, se bat și se ceartă zdravăn pentru pricina că vaca uneia ar fi păscut pe lotul celei de-a doua. Se dau reciproc în judecată, nu cumva una să rămînă mai prejos decît cealaltă, își aduc ca martori fiul, cumnații, frații, mătușile și tot felul de rubedenii. Cînd judecătorul încearcă împăcarea, orgoliile dau pe-afară, ambiția de a triumfa una asupra celeilalte le duce la scene penibile. Se iau la hartă în fața instanței, măcinînd timpul și nervii magistraților. Aurelia Boțescu din Topoloveni își aduce fiica, pe Maria Nasta, la o vîrstă foarte tînă, în judecătoria după ce mai înainte a dus-o la medicul legist, ca parte vătămăta de calomnia Ioanei Popescu. Din 18 februarie a.c. de cînd s-au certat, ca altădată în mahala, într-o stație de autobuz, cam din trei în trei săptămîni vin la judecătoria. Ce contează zilele pierdute de Maria Nasta și de Ioana Popescu de la serviciu, ce contează orele de nervi, de oboseală; orgoliul e o miză mult mai mare.

Reclamantul Gheorghe Ștefan, 28 de ani, mecanic la Stațiunea utilaj-transport Pitești, de fel din comuna Săpata de Sus, cheamă în judecată pe vecinii mamei sale, recalcitranții Gheorghe Bănică și Elena Bănică, pentru un gard surpat de aceștia

În unele cartiere se pierd încă minute prețioase pentru predarea hainelor la curățat și mai ales pentru valorificarea sticlelor goale!

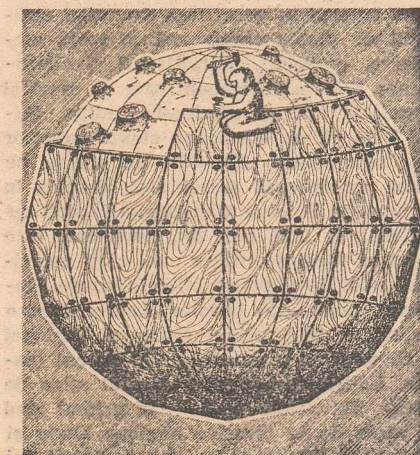

din toamna trecută. Cu toate că se află la cea de-a treia înfățișare nu cedează nici unui, nici altui. Ștefan Gheorghe a plătit cursa dus și întors martorilor săi și în finalul procesului întinde cu nonșalanță judecătorului, pentru a-i fi semnată, o cerere de motivare a zilei lipsite de la lucru. „Te-am pus noi să-l dai în judecată pe Bănică? Atunci de ce să-ți motivăm noi absențele de la întreprindere?” E absolut surprins, uluit de refuz, i se pare că i se face o nedreptate, și așteaptă pînă la sfîrșitul tuturor proceselor, doar-doar o să obțină semnătura și ștampila.

De fapt, cîți martori și inculpați au întins asemenea cereri către masa jurilor, în ziua de 30 august? Foarte mulți. Poate peste o sută. Și chiar dacă aceste zile nu se plătesc, ele înseamnă pentru întreprinderile respective destule pierderi, fiind totuși zile nelucrate de angajații respectivi. Și pentru ce? Pentru niște cauze prea mici, pentru niște orgolii prea mari, pentru ambiții prea meschine, pentru comportamente care nu-l onorează pe om. Dar cu asta n-am spus totul despre timpul care se pierde în judecătoria atît de către magistrați cit și de restul părților implicate. Mică sau mare, din nefericire această „cauză” se judecă nu rareori cite 5-6 luni în șir, ba chiar un an, printr-un mare număr de termene și înfățișări, deși există, în general, obligația juristilor de a soluționa un dosar pe parcursul a 3 luni de zile. De ce? Datorită așa-numitei, în termeni de specialitate, „proceduri incomplete”, procedură care deseori ajunge un labirint în care o dată intrat nu mai poți să ieși ușor. Părțile învățate repede acest joc „diabolic” de a se sicana, de a se aduce unii pe alții pînă la exasperare și chiar pînă la spitalul de nevroze. Ce contează timpul dacă efectul final este cel scontat?! Întii nu se prezintă o parte, apoi nu se prezintă un martor, apoi altul, pe urmă se cere încă un termen din lipsă de apărare, și încă unul pentru administrarea de probe și încă unul pentru a se solicita relații de la o terță întreprindere, și uite așa, perpetuum mobile... unii o duc tot în procese pînă la adînci bătrîneți!

Alături de procesomani, categoria cea mai virulentă a mîncătorilor de timp în justiție o alcătuiesc martorii care nu se prezintă niciodată. Judecătorul Gheorghe Pristavu a fost nevoit să aplice numeroase amenzi unor asemenea oameni care întîrzie rezolvarea proceselor aflate de foarte multă vreme pe rol. Fiindcă din cele 42 de dosare pe care le-a avut spre judecare pe 30 august nici trei n-au rămas în pronunțare, deși mai toate aveau vechi stagii în judecătoria.

CICI IORDACHE ■

AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU ■

DULCEA POVARĂ A TRADIȚIEI

Pe marginea unei cărți, trăită înainte de a fi scrisă

Dacă titlul comentariului nostru, început în numărul anterior, reprezentând înseși cuvintele autorului cărții în discuție*, ni s-a părut relevant pentru modul în care profesorul emerit Nicolae Andrei, ca director de peste 15 ani al Colegiului „Nicolae Bălcescu”, a știut să se aplece asupra tradiției și împreună cu colegii săi de profesorat, cu întregul șir al promoțiilor de elevi, să se adape de la „izvorul ei pururea reîntineritor”, cu atât mai justificat ne apare un asemenea titlu acum când încercăm să evidențiem știința cercetătorului, discernământul pedagogului experimentat, capacitatea de cuprindere a istoricului, talentul publicistului de a ne oferi o succesiune de tablouri vii ale existenței de 150 de ani a unei școli ca aceea din Bănia Craiovei. Tradiția pe care o are de investigat și de prezentat în această carte profesorul craiovean e într-adevăr o imensă povară. O povară dulce însă, pentru că temerarul autor nu s-a eschivat din fața materialului vast pe care-l ascundeau izvoare mai mult sau mai puțin cercetate. Dimpotrivă, nu numai valorificând o bogată literatură în materie în care s-au ilustrat o seamă de autori craioveni (Ilie Popescu-Teiușan înainte de toate), despuind arhive locale, extinzând cercul de interes la lucrări și documente privind învățământul din întreaga țară, cercetătorul și istoricul cultural Nicolae Andrei și-a asigurat o bază documentară extrem de generoasă. Bogăția izvoarelor transpune la fiecare pagină, citatul fiind folosit nu numai ca indice al autenticității, ci și ca material de construcție a tablourilor școlare de epocă.

Refuzind de la început tentația de a scrie o monografie școlară de interes strict local, de a exacerba valorile relevate de acest liceu, făcând abstracție de ce se întâmpla în planul general al învățământului românesc, profesorul Nicolae Andrei ne propune o operă complexă. Cartea este, într-adevăr, o istorie a liceului craiovean aniversat în luna mai a acestui an, dar o istorie care fixează fenomenul școlar atât de reprezentativ din această veche vatră de cultură în cadrele generale ale școlii românești. E cu alte cuvinte o fe-reastră care ne permite să realizăm „o repede ochire”, cum se spunea odinioară, asupra întregii construcții școlare din ultimele două veacuri la nivelul întregii țări, și cu atât mai mult la nivelul Craiovei și al Olteniei în ansamblul ei. Desele trimiteri la reformele generale promulgate de domnitori și Eforia școlilor, prezentarea regulilor unanim valabile, a programelor și planurilor școlare, a manualelor facilitatează evaluarea drumului străbătut de școala craioveană în contextul evoluției întregului învățământ românesc.

Autor care și-a probat printr-o seamă de lucrări și disponibilitățile pentru literatura didactico-pedagogică, între care o carte în colaborare, apărută în două ediții, despre activitatea dirigentului, profesorul Nicolae Andrei se arată foarte interesat în această istorie de sistemul de învățământ și metodele de predare, de aspectele examinării elevilor, de modul cum erau conduse școlile și cum se ținea evidența pregătirii. De la primele încercări de reglementări școlare, anterioare chiar înființării „Școlii naționale de limbă românească” din Craiova (20 mai 1826), la concepția complexă după care se călăuzește învățământul nostru în etapa actuală, sintem astfel familiarizați cu diferitele stadii prin care a trecut procesul instructiv-educativ în școala românească. Desoperim cu acest prilej marea vocație a pedagogilor noștri de a ști să dea fiecărui „metod”, începând cu cel lancasterian, o eficiență orientare și funcționalitate românească. Deși foarte tină, școala noastră în general și cea craioveană în particular sint prezentate prin prisma capacității lor de a se recarda la progresul pedagogic, imbinându-se în mod adesea lucid mobilitatea cu stabilitatea. Din acest punct de vedere, urmărind întregul proces de înnoire, remarcăm cu și mai mare claritate că una din sursele de revoluționare a școlii românești de azi o reprezintă tradiția însăși.

Desigur însă că patosul cel mai viu îl pune autorul în urmărirea drumului străbătut de școala craioveană în toată am-ploarea, eroismul, patriotismul și clar-viziunea arătate de oameni care au creat și consolidat această glorioasă tradiție. Știind bine că un asemenea stadiu superior l-au reprezentat „Școalele de științe pe limbă românească (care) s-au deschis în Craiova de Stanciu Căpățineanu, profesor național, la 1826, mai 20”, după cum este notat pe foaia de titlu a unei cărți aparținând celui de-al doilea cititor, Grigore Pleșoianu, profesorul Nicolae Andrei face o incursiune în istoricul școlar al Craiovei și Olteniei pe parcursul a 100 de ani înainte. Edificatoare pentru nivelul atins de unele din aceste școli — în primul rând de acela de la biserica Madona Duda și minăstirea Obedeau — sint cuvintele lui Petruche Poenaru citate de autor, cuvinte rostite la una din serbările școlii centrale

craiovene din 25 iulie 1844: „Imi aduc aminte cu plăcere și recunoștință că la școalele acestui oraș am dobândit și eu cele dintii învățături, căci am cunoscut cea dintii patronie a mă pregătit pentru această carieră, care, astăzi, imi dă prilej a griji (Petruche Poenaru era pe atunci director la Eforie — nota noastră) de-a aproape de indeletnicirile tinerimii studioase și a simpatiza cu ale ei interese. Astăzi, simt că se preînnoiește înăuntrul meu acest entuziasm care caracterizează anii cei plini de vioiciune ai vârstei noastre”.

Pornind de la înseși etapele pe care ea organizează și finalitate a procesului de învățământ le-a parcurs școala, autorul împarte cartea în următoarele capitole: **Lumini din începuturi** (epoca anterioară înființării școlii), **Școala națională de limbă românească** (1826—1830), **Școala centrală din Craiova** (1851—1864), **Colegiul (Gimnaziul din Craiova)** (1851—1864), **Liceul din Craiova** (1864—1898), **Liceul din Craiova**, cunoscut mai ales ca Liceul „Carol I” (1898—1948) — durată împărțită la rândul ei în trei perioade, **Colegiul craiovean în anii de după 1948**. Cartea se încheie cu o extrem de binevenită suită de portrete, „Figuri luminoase din istoria liceului”, ale unora dintre profesorii și elevii iluștri (18 dintre cele mai proeminente personalități).

Departate de a face o însușire de date, invocări de nume și citări de documente, întreaga expunere a evenimentelor și prezentare a oamenilor implicați în ele se constituie ca o frescă vie, ca o dioramă în lumina căreia totul trăiește, plin de culoare și dinamism. Cenzurându-și tentația aureolării trecutului, profesorul Nicolae Andrei mi-i prezintă pe colegii săi înaintași de acum un veac și mai bine în tot dramatismul luptei lor patriotice, suferă alături de ei când trebuie să-i înfrunte pe ostiile boierii divanului, când bat depește peste depește la Eforie sau la ministerele de mai târziu pentru a se asigura reparațiile și încălzirea școlii, pentru a li se da salariile sau a se acorda burse copiilor de oameni nevoiași. Un puternic entuziasm, o secretă mindrie oltenescă răzbată din verbul său când ne evocă succesele școlare ale unui Titulescu sau Gheorghe Țițeica, îndeosebi „figurile luminoase” care încheie cartea — ca o dovadă că ceea ce mai durabil în tradiție, ceea ce-i conferă valoare sint oamenii înșiși — imbină în modul cel mai plăcut și instructiv informația substanțială cu capacitatea de a sintetiza liniile definitorii ale unei activități și de a portretiza o mare personalitate. Dacă unele din aceste figuri, îndeosebi cele mai apropiate de noi, ne sint mai familiare și marele efort al portretistului s-a concentrat spre evitarea locului comun, unele portrete (Pleșoianu, Constantin Lecca, Alexe Marin, Elie Georgescu, Mihail Strajan, Nicu B. Locusteanu) au avantajul de a ne revizui în fața ochilor chipuri mai puțin cunoscute.

Mijloacele de expresie de care uzează autorul sint dintre cele mai diverse, dezvoltându-ne, din acest punct de vedere, un publicist experimentat, care știe să treacă de la expunerea exactă, conținând informațiile și argumentele elocvente, la observația vie, de culoare și evocarea patetică, de un lirism sobru. Poate că din perspectiva acestei experiențe n-ar fi lipsită de interes încercarea de a relua în evocări mai ample, tipărite separat, unele din medalioanele care susțin ca niște viguroase și expresive cariatide întreaga arhitectonică a cărții.

Dar poate că virtutea cea mai de seamă a acestei scrieri complexe este suflul patriotic care conferă o căldură contaminantă fiecărei pagini, îndemnând la lectură și la reflecție pe cititorii de azi. Aproape că nici nu observăm de aceea faptul că într-un capitol se insistă asupra unor aspecte cu caracter pedagogic și istoric sau se relatează inițiative exemplare ale elevilor de azi ai liceului, tot timpul fiind atenți la această permanentă strădanie — eroică, inteligentă, adesea plină de fantezie — a slujitorilor și discipolilor acestei școli de a fi demni de destinul pe care și l-au asumat în fața istoriei, a înaintașilor și a urmașilor. Autorul însuși simte această mare responsabilitate, a cărei acoperire în fapte stă în însăși activitatea sa cotidiană de profesor și director, și tocmai de aceea povara tradiției pe care o evocă și o continuă e dulce, și nu apăsătoare. Pe scurt, o „carte cu învățături”, care merită să fie citită deopotrivă de dascăl ca și de învățăcel, de tot omul care vrea să cunoască astfel cum în istoria de 150 de ani a unei școli se reflectă, în ciuda tuturor vicisitudinilor, permanența devenire spre demnitate, conștiința de sine și împlinire de virtuți a unui popor.

NICOLAE STOIAN ■

* Nicolae Andrei, *Ani de lumină. Istoria Liceului „Nicolae Bălcescu”, Craiova, 496 pagini, Editura „Scrisul românesc”, 1976.*

Desen de SABIN ȘTEFANUȚA ■

SCRISORI COMENTATE

Despre formalism, despre o scrisoare și despre alte încă două, trei lucruri

„...soluționarea scrisorilor oamenilor muncii și buna organizare a audiențelor se înscriu ca preocupări permanente ale partidului și statului nostru pentru întărirea continuă a legăturilor cu masele, pentru consultarea sistematică și multilaterală a acestora în vederea soluționării optime a problemelor edificării societății socialiste, a dezvoltării și perfecționării cadrului instituțional de manifestare largă și efectivă a cetățenilor în întreaga viață socială”.

Am citat aici câteva din argumentele recentei Hotărâri a C.C. al P.C.R. cu privire la îmbunătățirea activității de rezolvare a sesizărilor, propunerilor și solicitărilor oamenilor muncii, argumente puse la temeliea celor zece paragrafe clare, precise și importante ale Hotărârii. Sutele de scrisori care ne sosesc săptăminal la redacție, miile de scrisori sosite zilnic pe adresa redacțiilor celorlalte publicații din țară, precizia, claritatea și importanța opiniilor, sesizărilor și sugestiilor cuprinse în aceste scrisori, arată foarte nuanțat cum se constituie opinia de bine a unei colectivități. Ea se cheamă opinia publică. Un răspuns formal la o sesizare, fie ea cât de neînsemnată, în aparență, nu privește interesul cetățeanului care scrie, ci interesele mari ale opiniei publice. Acesta este un lucru cât se poate de limpede. Un răspuns formal este cu mult mai păgubitor decât unul recalcitrant la sensul sesizării. Cu cele clare știi întotdeauna cum să procedezi. Cu cele confuze, sucite ori ipocrite este întotdeauna greu de lucrat. Spusa trebuie să fie faptă iar fapta trebuie să fie temeinică și dreaptă. Așa ne învață partidul, așa ne vorbește codul comuniștilor. Când răspunsul la o sesizare este formal, în umbra dulce a vorbelor — degeaba exemplul rău dospește și prinde curaj.

În „Flacăra” nr. 19, din 13 mai a.c., publicam, în pagina poștei, răspunsul prompt al Inspectoratului școlar al județului Brașov cu privire la unele nereguli petrecute la Liceul agro-industrial din Făgăraș. Se confirma, astfel, justețea celor scrise nouă de către unul din angajații liceului în chestiune: „...referindu-ne la sesizarea privind abaterile directorului și ale unor cadre didactice — zice răspunsul Inspectoratului școlar — s-a dispus luarea următoarelor măsuri: a. — solicitarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare a înlocuirii tovarășului inginer Morjan Ion în funcția de director al liceului... b. — sancționarea tovarășului Morjan Ion cu „avertisment”... c. — retragerea avizului Comitetului orașenesc U.T.C. Făgăraș dat tovarășei Sirghi Galia la angajarea sa în funcția de pedagog școlar, urmând să revenim la momentul oportun pentru a vă informa asupra finalizării cercetărilor...”

Din mai în iulie au avut vreme să se petreacă vreo câteva bune momente oportune, date fiind seriozitatea și, am putea spune, solitudinea ultimelor

rînduri ale adresei citate mai sus. În acest timp se puteau cerceta, din pe-rete în perete, nu numai întâmplările regretabile petrecute în Liceul agro-industrial ci și folositoarele sugestii ale corpului profesoral, ale tuturor angajaților întru instaurarea unui climat sănătos de muncă și viață în liceu. În fine, în două luni și jumătate, multe s-au petrecut frumoase și drepte în țară, multe se puteau petrece și în școala făgărășeană.

Ce-i acela „formalismul” și cât de viclean lucrează el ne arată, într-o nouă scrisoare, tovarășul Viorel Popa, om al muncii din județ și persoană cu un foarte exact simț al limbii române. Pentru tovarășul Popa, cuvintele „oportun”, „înlocuire”, „abateri”, „sancțiune”, ca de altfel și pentru noi, au un înțeles foarte bine lămurit. Nu poți să sancționezi, de exemplu, pe cineva pentru o abatere dându-i la sfârșitul anului școlar o primă de 1 000 lei. Nu este admisibil, adică, să pedepsești un om de două ori pentru aceeași vină; să propui ministerului înlocuirea tovarășului Morjan din funcția de director și, în același timp, să-i tulburi profund conștiința premiindu-l și, mai grav decât toate, să pui sare pe rană, adăugând și un „avertisment”. Că treburile, în loc să se simplifice, s-au complicat o dovedesc următoarele: tovarășul Viorel Popa este dat afară din ultima ședință de alegere a consiliului de conducere a liceului. Tovarășul Popa ne relatează și alte câteva capricii ale directorului, ca efect direct al „finalizării cercetărilor” Inspectoratului școlar. Unele privesc administrația fondurilor liceului, altele relațiile cu o seamă de angajați, unele atingând probleme curente ale didacticii, altele problemele, mult mai importante, ale procesului educativ și profesional.

Fiindcă prima scrisoare a tovarășului Viorel Popa a fost adevărată, e firesc să dăm tot creditul și celei de curînd sosite. Cit despre oportunitate, sugerăm Inspectoratului școlar că, iată, este momentul să-și continue ancheta și să decidă o seamă de măsuri pentru ca Liceul agro-industrial din Făgăraș să-și poată deschide larg porțile atât elevilor săi cât și relațiilor cinstite între oameni, încrederii și, de ce nu?, unui nou director, mai generos dotat pentru o funcție de conducere, mai convins că, totuși, ceea ce contează într-o școală este colaborarea și munca tuturor, indiferent de funcție și știință de carte, în folosul școlii.

Cum nu avem înțelepciunea împăratească a celui care observa că dreapta-tea poate veni, la un moment dat, din trei părți deodată, solicităm Inspectoratului școlar al județului Brașov un răspuns, prin care atât noi cât și personalul Liceului agro-industrial din Făgăraș să pricepem efectele măsurilor luate în urmă cu mai bine de două luni de zile. Altfel, fără efect, orice măsură — oricât de severă ar putea să pară — este formală.

TUDOR OCTAVIAN ■

ROLUL CRITICII

Uneori a fi normal
cere mai mult efort
decît a fi excentric

Mai întîi o constatare. În ultimul timp sfera discuției despre artă s-a lărgit considerabil și tendința e de a se lărgi în continuare. Tonul îi dă firește tot creația, mult mai receptivă la social și la problemele existenței. Critica, la rîndul ei, și-a modificat sensibil criteriile de apreciere, desi obsesia pentru metodă n-a dispărut cu totul. Un impuls mai sănătos vine și din partea publicului: literatura de angajament moral (indeosebi romanul politic) trezește un tot mai mare interes. Au fost compromise, în felul acesta, multe prejudecăți. Nu înseamnă că de acum totul a reintrat în normal. Criticul scrie și pentru inițiat, și pentru cititorul obișnuit (nu facem literatură pentru snobi). Cum este și firesc, unii sînt pasionați mai mult de aventura formei, a stilului; ceilalți de evenimentul simplu, cotidian sau de conștiință. A fi pe gustul tuturor nu e probă de inconsecvență, din moment ce opera poate fi secționată aproape simultan la mai multe nivele de semnificație. Se înțelege, e necesară o extraordinară suplete de gândire și expresie. Apoi, criticul mai scrie și pentru artist. A sancționa lipsa talentului (faptul cel mai imoral cu putință) constituie prima urgență. A fi cu adevărat constructiv în analiza operelor, a doua. Desigur, un scriitor se recunoaște la nevoie și într-o caricatură, nu numai într-un portret. E de preferat însă ultima alternativă. Acest multiplu dialog al criticii, cu cititorii și artistul, se realizează cu dificultate, integral niciodată. Un lucru se impune înainte de orice: slăbirea exigențelor, într-o direcție sau alta, duce la fenomene care nu au nimic comun cu orînduirea noastră socialistă.

De altfel, ca să ne formăm o idee lucidă despre climatul literar de azi, fie și cu riscul de a simplifica puțin, e suficient să pornim de la principii; de la cel etic, în primul rînd. O societate dinamică, în care noul se învechește relativ repede, are nevoie de o literatură avansată, ea însăși capabilă de înnoire. Un echilibru fecund între afirmație și negație nu e lucru ușor. Mai mult ca oricînd se impune afirmarea explicită — la timp — a acelor adevăruri ferme (nu inflexibile), care să orienteze în chip luminos creația, dîndu-i astfel un sens major. La fel, spiritul critic nu poate fi lipsit de clarviziune principială. În ce măsură meritul aparține și scriitorilor sau criticilor, nu ne propunem să dezbătem acum. Semnalăm deocamdată consistența problemei.

Revenind la principii, acestea pot fi re-simțite uneori ca niște restricții. Tot ce e posibil, dacă ținem seama că libertatea fără lege produce haos, este antisocială. O soluție nu e nici prudența excesivă, teama de a nu greși cu orice pret. Fiindcă de regulă, în astfel de situații nu se sacrifică altceva decît adevărul și arta (de dragul unei pozitii liniștite, confortabile). Dogmatismul a mistificat, sub aparența dialecticii, totemul laturii spontane, inițiativa în actul de creație. Artistul creator de viață (nu de iluzii sau de utopii mai mult sau mai puțin monumentale) răzbată dincolo de orice prescripție teoretică și mai ales dincolo de orice legislație rigidă. Altfel spus (reluînd o idee mai veche) opera antrenează principiul fără voia lui. Știm prea bine, literatură foarte bună se face cu talent enorm. Iar talent înseamnă, mai presus de orice, vocația muncii, a efortului curat; optimismul nostru nu poate avea o altă justificare mai realistă.

Și acum, cîteva cuvinte despre moralitatea artei. Formula nu e de ultimă oră. Numai că exigența socială, care aparține — am văzut — epocii noastre, o pune într-o altă lumină. Există neîndoios un spirit al timpului, modelator, vizibil cu pregnanță în orice creație. Precipitarea istoriei, avalanșa mutațiilor rapide a făcut ca relația etică să iasă din tiparele obișnuite. Scriitorii au complicat-o, poate și din dorința de a produce mai multă tensiune artistică. În atîtea romane domină problema puterii. Nu este neapărat un exces; un temel real, concret oferă istoria însăși. S-a ajuns totuși, uneori, să se truncheze adevărul, ipostaziind cu ostentație (și voluptate) indeosebi latura rea, demonică a vieții. Căldura și victima se înfruntă parcă nu pe această lume, ci într-o inscenare cosmică a binelui și răului. Cum li se atribuie și aceeași logică, aproape același limbaj și aceeași frămîntări de conștiință, e greu să-i mai distingem unul de altul. Satira devine ambiguă, tragismul impur. Confuzia vocilor, în roman, trebuie să dea serios de gîndit. Mai puțin spectacol și mai puțină cauzistică, mai mult adevăr. Nu pledăm pentru o rezolvare călduță a conflictului etic. Nimic mai nepotrivit decît a scrie în maniera tabulei moralizatoare — formulă simplistă, esteticăse eronată. Nu putem însă admite ca de dragul efectului să se denatureze cauza, adică sursa, realitatea. A fi normal pur și simplu, în artă și viață, cere deja mai mult efort decît a fi excentric.

CORNEL MORARU ■

Dacă am trece în revistă personajele unor romane și volume de proză apărute în ultimii ani am constata că majoritatea sînt medici iluștri, savanți, profesori universitari, directori de instituții, întreprinderi sau șantieri, scriitori, procurori, juriști, anchetatori, ziaristi care caută adevărul, voievozi, prințipi... Observația este valabilă și pentru cinematografie. Într-un film pe care l-am văzut în această vară eroii erau un magistrat incoruptibil, o pictoriță care traversează o criză deopotrivă în creație și dragoste și un inginer cu alură elegantă și sportivă, care știe să iubească foarte cinematografic dar care este în același timp și un as în profesie, lucrînd, pentru ca valoarea și seriozitatea lui în muncă, deloc prezizibile, să fie și mai evidente, undeva, nu se știe de ce, foarte în adînc, s-ar zice tocmai în fundul pămîntului. Să mai adăugăm în plus că atît magistratul cît și pictorița locuiesc, deși nu au venituri ilicite, amîndoi zbatîndu-se să facă rost de o sumă nu prea mare, în niște apartamente sumptuoase, „americanești”. Nimic nu este de obiectat, firește, în faptul că asemenea profesioniști, demnități și categorii sociale sînt larg reprezentate în proza (și respectiv cinematografia) actuală. Nu e cazul să facem

ESEU

Perspectiva istorică

Să ne imaginăm că am uita deodată trecutul lucrurilor care ne inconjoară. Cum ni s-ar înfățișa lumea?

În primul rînd am pierde capacitatea de a prevedea, fiindcă, necunoscînd ceea ce s-a petrecut, ar rămîne neidentificabil sensul proceselor și nu am putea stabili ceea ce se va petrece. N-ar fi exclus ca despre un arbore să credem în egală măsură că va crește sau se va retrage în pămînt, dar cel mai probabil este că starea lui de la un moment dat ni s-ar părea eternă.

În al doilea rînd, obiectele produse de oameni ar avea, pentru noi, o valoare nediferențiată sau, altfel spus, n-ar avea nici o valoare, pentru că tocmai în trecut acestor obiecte, care ne-ar fi inaccesibile, se află, ca principală cauză a apariției lor, scopul căruia urmează să-i servească și, implicit, importanța lor particulară. Neștiind ce roluri dețin, le-am clasifica cel mult în funcție de forme și culori — de exemplu, am include vaporul în aceeași categorie cu clădirile fabricilor și barca în aceeași categorie cu căzile de baie — și aceasta în cazul fericității, în afara ideii de evoluție, de transformare, am reuși totuși să păstrăm ideea de similitudine (ca să știm că un oval seamănă cu un cerc trebuie să știm că un oval poate rezulta dintr-un cerc s.a.m.d.).

Perspectiva anistorică anulează, prin urmare, nu numai trecutul — așa cum se crede — ci și viitorul și, în plus, eliberează lucrurile de funcțiile lor. Ea se apropie de modul infantil de „înțelegere” a lumii și nu întîmplător este adoptată, atunci cînd este adoptată, mai ales de poezi, pe care li tentează irezistibil posibilitatea de a crea iluzia unei cunoașteri pure, neintermedate. De ce să vedem mereu în floare o recuzită a reproducerii și în automobil un mijloc de transport — par să spună ei — cînd floarea și automobilul pot fi privite ca realități în sine, neclasicabile și nesubstituibile? Dacă prin „realitate în sine” înțelegem, cum am mai spus, iluzia unei realități în

CRONICA LITERARĂ

Cornel Regman:
Coloivial

Cornel Regman publică la Editura Eminescu o nouă culegere de cronici literare de articole, foiletoane și interviuri, apărute de-a lungul anilor în *Viața Românească*, *Săptămîna*, *Ateneu*, *Luceafărul* sau *Tomis*. În ciuda titlului (*Coloivial*), cartea e seacă, greu de citit, și este aproape sigur că nici un „neprofesionist” nu va găsi răbdarea s-o parcurgă în întregime. Autorul este incapabil să explice despre ce fel de cărți vorbește și ce se întîmplă în ele. Stilul este uscat și greoi, presărat, din cînd în cînd, cu florituri grotestice („terminologie jebeleniană”, „analitism geodumitrescian”, „poezie doinașiană”), cu stropșeli neaștiste (prefăluitor, flux năboitor, minie zăcașă) sau militărești („ordine de bătaie”, „flanc descoperit”, „ținere detașamente”, „tabără”, „curățire a teritoriului”, „lichidare a pungiilor și enclavelor inamice”). Nu sînt psihanalist, dar mă tem că, în copilărie, criticului i-au lipsit acele jucării indispensa-

bile, care ne permit ca la maturitate să fim sociabili și să ne inhibăm agresivitatea. Un singur lucru reiese limpede din critica lui Cornel Regman: că mai toate cărțile despre care scrie sînt rele sau măcar pline de imperfecțiuni și de defecte. Critica lui Eugen Simion, din *Scriitorii români de azi*, căreia i se analizează mai mult *Sumarul* („o capodoperă de trucaj”), ar fi concesivă și egalizatoare, Romulus Guga este „mult-prea grăbitul Guga”, *Delirul* lui Marin Preda nu este o carte „peste așteptări”, dar, totuși, „promițătoare”, *Repetabila povară*, poemul lui Adrian Păunescu, este melodramatic, *Poezie și modă poetică* de Stefan Aug. Doinaș este o carte „stimabilă”, ca și „Gîndirisul”... lui Dumitru Micu, în fine, *Poezia unei generații*, de Ion Pop, este o încercare „utilă și prețioasă”. Multe dintre aceste articole sînt un fel de referate de editură, în care cărțile sînt tocate pe pagini și criticul seamănă cu un copil pe mina căruia a încăput un ceasornic. Incapabil să privească sintetic o carte, interesat mai mult de defecte, Cornel Regman practică o critică a minimalizării și a reproșului. El numește cu mîndrie tipul acesta de lectură, *critică lucrătoare* și „critică purcedînd din nemulțumire” (*Sfînta mare nemulțumire*).

Firește, nemulțumirea poate fi, în cazul artiștilor, o calitate. Dar redusă la atît, critica se transformă în curată sicală. Cornel Regman pare să nu știe că un critic, ca și oamenii, în viață, este interesat în măsura în care este complex. Un critic adevărat are nevoie nu numai de severitate, dar și de erudiție, de idei, de umor, de ironie, ca și de multe alte calități. Fără toate acestea, el va fi incapabil să așeze un scriitor sau o carte, nu numai într-un context de cultură mai larg, dar și într-unul de viață.

O „aristocratizare”
a personajului literar?

comparații aici. Dar, trebuie subliniat faptul că în consens cu tradiția literaturii noastre din secolul trecut sau de la începutul acestui veac, dar și cu cea dintre cele două războaie mondiale, categoria oamenilor (ziși) simpli, a celor care muncesc din greu și cinstit, adesea în anonim, fără să se laude și să facă mare caz de faptele lor, care nu sînt totuși îndemina oricui, trebuie reflectată cu mai multă atenție în cărțile prozatorilor noștri. S-ar zice că asistăm la o „aristocratizare” a personajului literar, ales aproape exclusiv dintre intelectuali și, ca să spunem astfel, „sefi”. Desigur, și unii și alții sînt cit se poate de necesari într-o societate organizată, dar temelia acesteia rămîne, și în noua orînduire, masa țărănilor, a muncitorilor, a „micilor” orășeni. Socialismul nu poate fi dealtfel conceput și realizat decît în numele acestor oameni, cu ei și pentru ei. Literatura noastră noștri nu poate de aceea „neglijă” o

sine, n-avem de ce să-i contrazicem: G. Călinescu însuși a demonstrat că un asemenea ceremonial al cunoașterii, chiar și atunci cînd se desfășoară în gol, are darul de a întreține tensiunea lirică, efectul fiind de aceeași natură cu cel produs de cadenta oraculară a *Glossei* lui Eminescu. Dacă însă ne-am însuși ideea în sensul ei grav (neludic) și am încerca s-o susținem, ne-am convinge repede că e de nesuștinut. Desprins de trecut și de funcția sa, un lucru vine într-adevăr imediat în prim plan și se impune conștiinței noastre cu o pregnanță alarmanță, dar aceasta nu înseamnă nici pe departe că își dezvăluie esența. Își dezvăluie oare esența un nor despre care uităm că e o pulbere fină de apă sau o locuință despre care nu mai vrem să știm că e un adăpost construit de oameni împotriva intemperțiilor? Să ne amintim, de pildă, locuințele descrise în cărțile lui Alain Robbe-Grillet, scriitor care, ca și alți promotori ai „noului roman”, refuză perspectiva istorică. Camerele văzute asemenea unor străni spații prismatice în care lumina se corne egal, mobilele înfățișate ca o imbinare de suprafețe lucioase deasupra cărora s-a așezat (sau, mai exact spus, pare așezat dintotdeauna), în tente viarînd infinitezimal, stratul subțire de praf, hainele făcute parcă din lavă impietrită, adică toate acele elemente surprinse de o privire-privire, în absența gîndirii, nu se pot constitui niciodată ca o realitate și cu atît mai puțin ca o realitate în sine. Să recunoaștem că mult mai aproape de esența realității am fi dacă — fie și retrăgîndu-ni-se darul de a vedea cu atîta precizie — ni s-ar spune că locuința este o pesteră ameliorată, în care oamenii își aduc prin țevi apa riurilor și, prin alte țevi, căldura unui foc arzînd departe de ei.

Perspectiva istorică, transformînd fiecare lucru într-o etapă a unui proces, face transparentă plastica opacă de care sîntem înconjurați. Iar a regreta faptul că, drept urmare, pierdem din vedere această plastică este similar cu a regreta că, învățînd să citim, nu mai vedem literele, cu configurația lor ciudată, ci o realitate de dincolo de ele.

Are „eficiență” estetică o asemenea perspectivă? Lăsînd la o parte argumen-

tele de ordin teoretic — imperativul călinescian al revelații universalului în particular, posibilitatea unei reprezentări vizionare a realității ș.a.m.d. — putem folosi ca argument pentru un răspuns afirmativ însăși consecința cu care mării scriitorii o adoptă. Și nu e vorba doar de construcții explicit istorice — așa cum e *Cîntare omului* — ci de un mod de a gîndi care poate fi recunoscut și în cea din urmă particulă a operei. Cine a recitat, de pildă, de curînd *Cartea Oitului* își aduce aminte că într-un pasaj Geo Bogza înfățișează munții ca valori enorme ale greoiului ocean teluric. Este evident că valoarea unei asemenea imagini, departe de a rezida în funcția ei decrativă, constă în forța de revelare a istoriei munților și, implicit, a esenței lor. Posibilitatea de a compara direct consecințele estetice ale perspectivei anistorice cu cele ale perspectivei istorice nu este oferită de romanul *Intrusul* al lui Marin Preda. Cea mai mare parte a cărții cuprinde confesiunea naivă a lui Călin Surupăceanu care, fascinat de culori și sunete, de chipuri și de gesturi, se lasă mult timp absorbit exclusiv de prezent. Un șoc îl trezește însă pe personaj din ceea ce s-ar putea numi o beție fenomenologică și îl determină să caute adevărul și posibilitatea desăvirării acestei lumi în însăși originea ei. El își imaginează că, asemenea legendarului Adam, este cel dintîi locuitor al pămîntului și conope diferite mijloace prin care, în această ipostază de intemeietor, ar putea imprima un alt curs evoluției umanității, pentru a elimina radical, încă din momentul genezei, răul. Dintr-o dată și textul devine mai dens, mai dramatic, mai „vizionar”, astfel încît pe drept cuvînt se poate spune că respectivul capitol — un impresionant poem sociogenic — concurează, ca valoare, întregul roman.

E de înțeles, în concluzie, că a scrie cărți inspirate din „trecutul istoric” nu înseamnă a accede deja la o perspectivă istorică. Un roman în care totul se limitează la reconstituirea exactă a unei epoci oricît de vechi poate fi chiar lipsit de-o asemenea perspectivă, în timp ce altul în care realitatea, fie și imediată, apare ca o sinteză și ca o etapă a evoluției societății are toate motivele să și-o revendice.

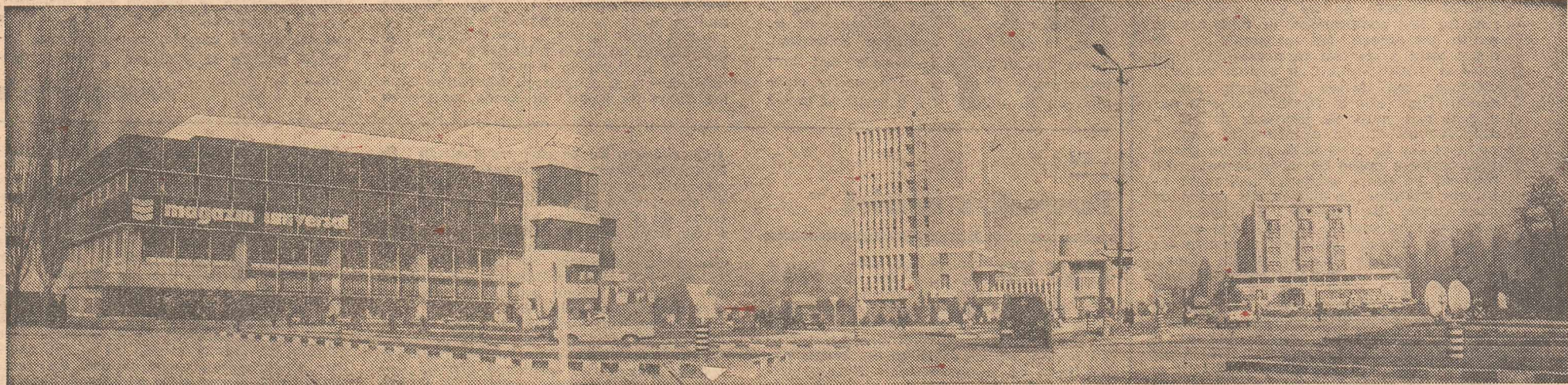
VALERIU CRISTEA ■

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■

Nivelul exact și valoarea criticii pe care o practică Cornel Regman pot fi stabilite în cele șase dialoguri cu Al. Protopopescu, reproduse din revista *Tomis*. N-o să-i reproșez criticului că ceea ce publică aici nu-i aparține în exclusivitate și n-o să-i număr paginile. Ar însemna să împrumut ceva din stilul său care, o recunosc deschis, îmi displace. Dar inspirația de a publica aceste dialoguri s-a dovedit a fi rea. Criticul s-a introdus, fără să-și dea seama, într-o comparație care îi este intru totul defavorabilă. Cel care impune trena dezbaterilor, cel care introduce în discuție ideile, făcînd, de cele mai multe ori, dovada unei mai fine orientări și informații literare este mai tinărul interlocutor. Autorul cărții, lipsit de inițiativă și de idei, nu-i rămîne decît să provoace, ca de obicei, inutile și plictisitoare obstrucții, încetînd dezbaterile prin reveniri, prin „precizări” și printr-un fel de a fi, cum spune el, *procedurist* (!): „O disjungere mai hotărîtă e necesară pentru discuția noastră, concomitent cu... încetinirea vitezei”. Într-o parte a dialogului avem un critic mai inventiv și mai fin, care profită de tineretea lui, făcînd exces de ceremonie și de politețe, de cealaltă parte, un critic fără fantezie, incapabil să simtă ironia acestei politeți care i se adresează și, mai ales, să iasă din trena impusă de interlocutor, pentru a stabili el alta. Toate aceste defecte sînt suplinite de Cornel Regman prin... nemulțumire, prin agresivitate și printr-un caraghios aer „de sus”. La teatru, personajele care își atribuie virtuți cu mult mai mari decît cele adevărate sînt ridicole sau comice. În critică, pentru a evita această postură, este nevoie să vorbești de la nivelul, pe cît posibil exact, al propriei vocații și, mai ales, autorității.

FLORIN MANOLESCU ■

LA REȘIȚA NINGE 35 DE ZILE PE AN, DAR FOCUL NU SE STINGE NICIODATĂ

Dacă n-ar fi Carpații traversind ca un arc istoria românească, Reșița s-ar vedea ca o vatră de foc. În 1950 Reșița dădea aproape jumătate din producția națională de laminat fiind, la începutul veacului socialist, principalul furnizor de metal al țării. Ea singură participase la marea campanie antihitleristă cu echivalentul a trei bugete românești anuale, după ce pierderile totale înregistrate aici pe urma conflagrației europene și mondiale se ridicau la o sumă zguduitoare privind țara, practic, de 12 bugete anuale.

Reșița nu a fost, pentru noi, un leagăn al măririi străbune și e de-a dreptul bizar să vezi cât de simplu s-au clădit dedesubtul ei marile straturi ale istoriei. Ea aduce în arterele românești puterea propriei sale temeinic și o ridică prin sine la demnitatea unei tinereți fără moarte. Dacă pulsul Reșiței se frânge un ceas și dacă ritmul ei s-a dezmembrat cu o singură bătaie, intră în alertă întregul sistem industrial din harta patriei și noi resimțim dereglarea ca o secetă bruscă și inexplicabilă sau ca o criză de aer.

Cînd s-a pus problema trecerii țării la o dinamică viață modernă, toată lumea s-a întors și cu fața spre Reșița, deoarece unele din primele răspunsuri trebuia să vină de aici. Cetatea de foc și de fier a istoriei românești bătea ca o inimă tină sub coastele Semenicului și noi am știut atunci măreția ei și a noastră cum ne-ar îmbărbăta ca steagurile filiiind într-o cetate de scaun. De fapt Reșița era o cetate de scaun — a siderurgiei românești, răspunzînd cu aceeași glorie sublimă dintr-un alt orizont al istoriei naționale, altul și același sub care vibrau clopotele Sucevei și săbiile Călugărenilor de demult. Laminatele Reșiței stau necintite în temelile combinatelor siderurgice din Galați și din Hunedoara, ale întreprinderilor de țevi din Roman și de rulmenți din Birlad, ale uzinelor de mașini grele din București și de aluminiu din Slatina, ale uzinelor Tractorul și Steagul roșu din Brașov sau Electroputere din Craiova, formînd gigantică rețea de fier pe care s-a înălțat construcția țării.

Cu două sute de ani în urmă, cînd se amenaja primul cuptor la poalele Dealului Crucii, așezămintele societății românești mai purtau pe blazon semnele tacite ale imperiului habsburgic. La Reșița se montau atunci primele forje, cu marile lor ciocane cu batju de lemn acționate prin roată hidraulică, evocînd îndelungată tradiție a tehnicilor de morărit rurale. Dar metalurgia reșițeană nu reprezintă nici pe departe metalurgia bănățeană, ca vechime. La 3 iulie 1771, cînd a avut loc inaugurarea oficială a siderurgiei reșițene, se aniversau de fapt 50 de ani de la construirea primului furnal și a primei turnătorii de pe Bîrzava, puse în funcțiune la Bocșa, unde mulți fixează nucleul originar al marii istorii siderurgice.

În dorința fixării cât mai exacte a priorității lor, nu putem scăpa semnele de vechime aduse pînă la noi fără documente parafate cu pajuri imperiale. Urmele rămase direct în pergamentul fără uitare al pămîntului. Lîngă cuptoarele Reșiței și ale Bîrzavei, dăm astfel de puzderia cuptoarelor medievale și chiar romane, săpate adînc în malurile apei de vetrele fără număr și fără nume ale epo-

cilor trecute, atestînd taina ciudată a minereurilor acestor pămînturi.

Acolo la Ocna de Fier și la Dognecea, pe Doman și la Ogașul Popii sau la Tilva Tapului, dacă nu la Bocșa și în toate bocșerile ce împinsec pădurile Banatului, acolo trebuie să căutăm stigma unui început așa de prolific.

Mai tirziu, cînd noxele de cărbuni nu se mai transportau din păduri pe spinările cailor și cînd nu se mai transportau nici între scîndurile carelor cu boi, cînd apele Bîrzavei începuseră să fie adaptate nevoilor de transport și de energie industrială, abia atunci Reșița începea să fie un centru de vitalitate chemat să slujească istoria lumii și să modeleze ei însuși tiparul istoriei. Căci evoluția Reșiței nu poate să fie închipuită numai în sine, adică izolat de industria lumii. Produsele ei coboară de timpuriu cărările Orsovei, pentru a călători mai departe pe drumurile fără pulbere ale Dunării, pînă în Rusia țarilor și, dincoace, în aria întregă a marilor granițe imperiale sau pînă pe canalele Venetiei.

Francesco Grisellini vine aici ca ilustru învățat al Italiei și ca simplu învățecel datat a raporta cu creionul minunile unor întocmiri atât de solide. El spune cum se scoate din munți fierul și cum se aducea în cuptorul cel mare al Reșiței, cum se bătea cu ciocanele în dungi și cum se înroșea mai apoi în cuptoarele cu vatră specială, pentru a se izbi din nou cu muchia ciocanelor în timp ce albiile cu apă îi mușcau buza incendiată de arșită. Nu mai erau cei 200 de lucrători și cei 48 de cărăuși de la întemeierea furnalelor, acum se fabricau aici sobe de gătit, căldări și topoare pentru gospodăriile bănățene, dar se făceau și obuze, mortiere și tunuri pentru marile ambiții împărătești.

Nimeni nu mai poate socoti azi ce s-a tot supt din pîntecele munților bănățeni realmente ciuruiți azi de galerii, cîte tezaure scoase aici au umplut pivnițele Romei și Vienei, și ale Istanbulului, îmbogățind împărății și capitale, înveșmîntînd în aur palatele Europei și în zale de fier, încori, oștile ei furioase.

Doar inima mută a Reșiței poate mărturisi, cum ar doîni din fluierile lor subțiri paltinii de sub Nemanul și cum ar legăna cu sufletul tarașoatelor pădurile de fași de sub Piatra Groznel.

Pînă atunci Reșița a venit spre noi cu liniștea ei constructivă, experimentînd virtuți tehnice care aveau să intervină decisiv în formarea destinului modern al României. Aici se pune la punct procesul revoluționar al înlocuirii manganului cu cărbuni de pămînt la elaborarea fontei, și anume încă din primele decenii ale veacului trecut, cînd numai în Franța și în Belgia se înregistrau încercări asemănătoare; se folosește cocul cu mult înaintea încercărilor din bazinul Ruhr, pentru ca obținerea oțelului de fuziune prin procedeul Bessemer să se înregistreze încă la 1868, iar prin metoda Martin în mai puțin de 8 ani. E punctul în care contribuția Reșiței bate recordul și înscrie puncte de referință în universalitate, marcînd cu devotamentul sufletului său anonim, din nou, acte ce vor trebui așezate cu stimă în dosarul progresului uman, așa cum s-a manifestat

ei în secolul XIX și în pragul secolului XX, în viața economică a Europei.

Însă nu putem înțelege desfășurarea exactă a perspectivelor acestei reșezări, dacă nu știm că Reșița fabrică pentru țările Europei șine de cale ferată încă în 1851, din 1870 bandaje de cale ferată, iar din 1872 — locomotive. Să ne aducem aminte cum s-a aprovizionat cu metal reșițean secole de-a rîndul viața modernă a lumii și să vedem cîte din marile circuite de cale ferată construite la sfîrșitul veacului XIX și la începutul veacului XX au fost bătute în atelierile de la colțul Bîrzavei. Cîte briuri de argînt au strîns ca niște chingi de fier pămînturile României, Austriei, Cehoslovaciei, Iugoslaviei sau Ungariei, legînd între ele sate cu sate și orașe cu orașe, peste capitale și granițe de țară, să se cunoască și să stea laolaltă într-o lume tot mai aglomerată și tot mai grăbită. Pentru șine și pentru lumea în care trăia Reșița a făcut atunci drumuri de fier fără praful postalioanelor, reducînd distanțele și condensînd bateriile timpului cu devotamentul strămoșilor săi din țara Iorgovanilor. Zece de mii de kilometri s-au legat în cîteva decenii de-a lungul și de-a latul pămîntului european, mijlocînd trecerea așezărilor românești și din lume la un ritm de civilizație nou, abia intuit de cele mai cutezătoare anticipații asupra viitorului. Reșița veche venea asadar în fața istoriei, servind nevoile unei lumi și modelîndu-le cu voința și cu puterea ei de creație.

Există, în albumele Reșiței, o fotografie unică. Pe un drum de țară greu, tăind decorul unor cîmpuri aride, 30 de perechi de boi se opinesc din răsuferi să urnească prima locomotivă cu aburi construită aici din fier tăbăcit, mai negru ca pielea unui bivoli sălbatic. Convoiul trage bolidul peste dealuri la vale — sistem în 1873 — țărani bat cu bicele aerul

chiuind de parcă o fiară fantastică ar fi căzută în prinsori și ei o tirăsc acum legată necruțător, să o predea lumii și vremii. Locomotiva va fi urcată în șlepuri și dusă pe Dunăre pînă la Viena, unde va face faima uriașei expoziții internaționale deschise aici. Dar locomotiva aceasta nu va rămîne un act izolat în istoria construcției de mașini reșițene; ea va inaugura aici o școală anume, dezvoltată an de an, în raport cu circuitul de idei european, pînă la tipurile de locomotive cu ecartament normal și, mai tirziu, pînă la tipurile diesel, navigînd prin gările lumii contemporane. Ceea ce înseamnă că Reșița nu se oprea la formele cele mai simple ale progresului industrial, ci ataca cu îndrăzneală domeniile de maximă solicitare în timp, oferînd totodată mijloacele noilor ritmuri de locomotivă.

E ciudat într-un fel, dar chiar fără locomotive și fără materialul rulant al Reșiței valoarea contribuției sale în transporturile moderne s-ar fi remarcat cu atu decisiv. Adevărul acesta se impune numaidecît dacă știm că în cetatea de foc a Reșiței s-au fabricat încheieturile marilor poduri metalice aruncate peste văi și peste riuri, legînd mal de mal șosele și drumurile de fier pe care se năpustesc trenurile închipuite pe nicovalele Reșiței. Aici s-au făcut podurile peste Mureș la Arad, peste Cris la Oradea, peste Somes la Cluj, peste Bîrzava la Reșița (primul pod sudat în țară), peste Dunăre la Cernavodă, dar și toate podurile pe linia Zsiska-Praha și toate pe linia Bratislava-Szombathely, peste Dunăre la Ujpest, peste Tisa la Segedin și la Tokay, peste Raba la Győr, peste Drina la Brod și peste Sava la Belgrad, adică zece și sute de poduri de cale ferată și de șosea în România, în Europa centrală și de sud-est, uriașe încrengături metalice fără de care toate autovehiculele noastre rapide s-ar împotmoli neputincioase în vadurile apelor și în crestele munților.

Cum s-a știut întotdeauna foarte bine sufletul Banatului n-a fost niciodată numai metalurgie. Cum nici apele Bîrzavei

ANCHETA SOCIALA

Unul mare și tare care se ocupă și de spațiul cosmic,

Mircea Bogdănescu și Alexei Rogaci erau prieteni la cataramă, amicitia lor fiind pecetluită dincolo de gratiile unui penitenciar în care își petreceau amîndoi „concediul de odihnă”. După eliberare, au hotărît să pună bazele firmei „Bogdănescu & Co.”, în vederea desfacerii, în condiții avantajoase, a unui produs care, din păcate, își mai găsește unii cumpărători. Veți afla îndată despre ce marfă e vorba.

Bogdănescu îl întîlnește pe un oarecare M.V., pe care-l vede cam abătut.

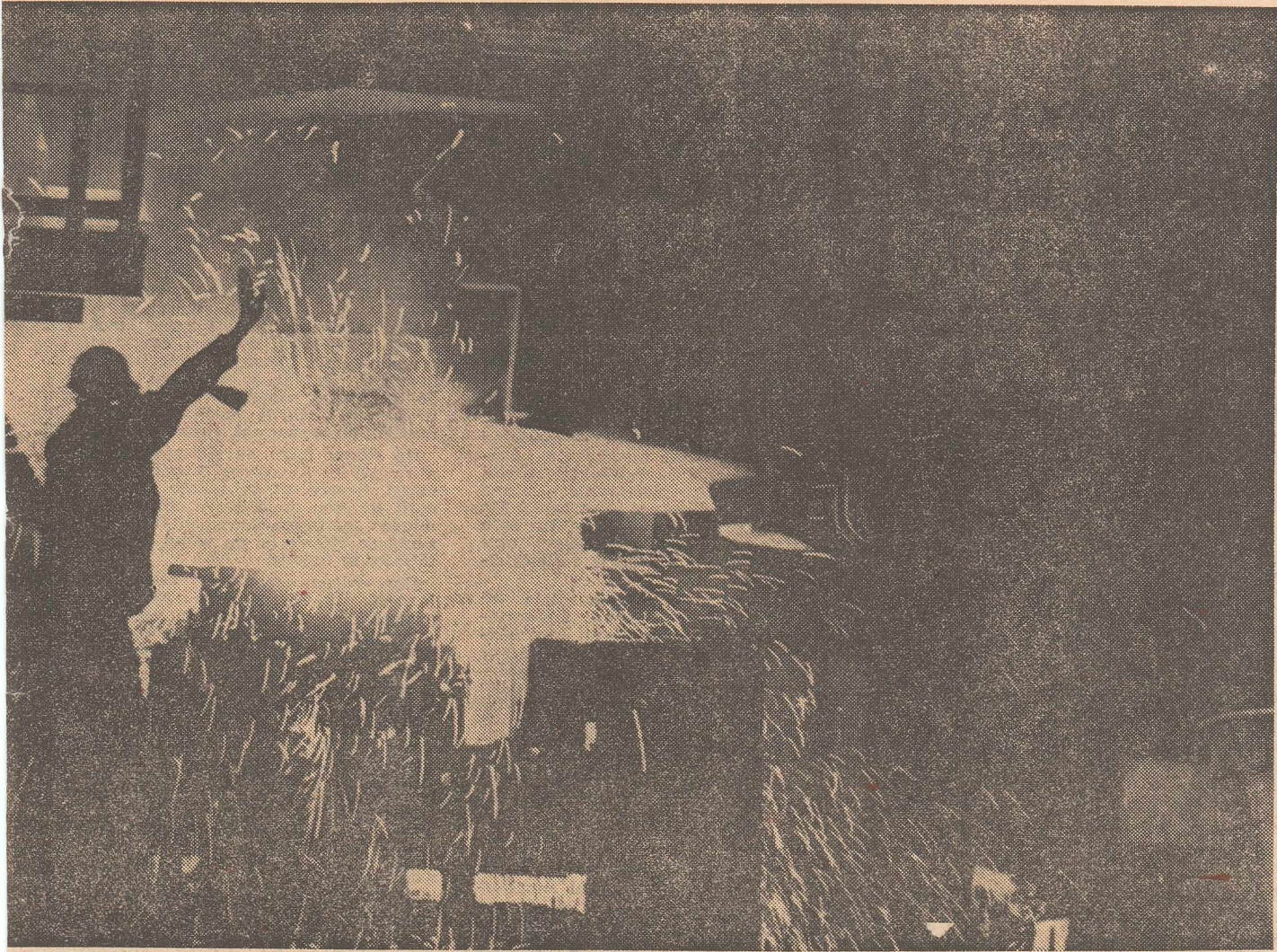
- Ce ai, nene?
- Am nevoie de spațiu, asta am.
- Spațiu cosmic?
- Nu, de locuit.
- Nici o grijă, cunosc eu pe unul mare și tare de la S.G.L.

A doua zi l-1 prezintă lui M.V. Rogaci.

— Uite, asta are în buzunar S.G.L.-ul, pe toți îi joacă pe dege

M.V., fericit, destăinuie mărmiș geliste visul său: un apartament bloc nou pe bulevardul Cantemir. C nostru de la S.G.L. își destăinuie și visul: urgent, patru mii de lei. Ce fac schimb de visuri, Rogaci încas miarele și dus a fost.

După un timp, lui Bogdănescu plînge de spațiu și un anume I.S. țiu cosmic avea și el berechet, cu cînșă o ducea mai greu. Și se ri întocmai ritualul precedent: con prezentării celui mare și tare d S.G.L., schimbul de visuri, epil Doar suma a variat: trei mii de l

prăvălit peste căldările Reșiței numai de aur. Într-un anume fel se poate și aici inteligența umană a înfruntat înfrântă natura și a civilizat-o, prind lumii un exemplu de adaptare de neînțeles. E tocmai cazul acestei țări, a Bîrzavei, desfășurată ca un câmp peste cimpia Banatului, din Semeinicului, aproape de platformă, și până în vadul Dunării bătrâne o lungime de 111 km de albia română. Rîul izbucnește precipitat ferestru și un defileu ascuțit în stîncă așază a Carpaților, se prăvale apoi în vale până în vadul Dunării bătrâne și a cobori cu forță domoală printre le tărăgănată ale pădurilor de deca Reșiței. De aici briul apei se rupe în ghelile unei ploii strivite în porțile și alunecă mai departe prin trescimpiei, până se împotmolește exte în propriile aluvionii.

Atît de mic în tabloul hidrografiei sale, rîul Bîrzava a prezentat multă imaginea celui mai intens utilizat de ape. Zeci de ani debitul lui a condus cu zgircenia gospodarului pe burile înguste ale Reșiței, ca să pară la procesele elaborării metalului, pe anul el a furnizat întreaga energie acționării multiplelor instalații izitate pe principii hidraulice, zeci de ani a asigurat și într-o mică măsură asigură încă o parte din energia rașului, verificîndu-se totodată ca din cele mai ieftine mijloace de port din cîte au putut iscodi pînă în voile omului. N-ar fi vorba, prin e, de un rezervor de bogății nemăsurate, incredintat de legendă ideii că ei ar fi spart și ar fi risipit cornul entei. Mai degrabă un tinut ostil și mînt capricios l-au făcut pe om să oarcă și să caute în sine însuși iz-e unei bogății rivnite.

Acum nu mai este nimeni aici și pe plai, clima s-a înmuiat și ea în cimpia Banatului, topită de duhul respirației mediteraneene. Au început să înflorească smochinii și migdalii în grădinile de sub barajele Reșiței, se zbat castanii ca niște orchestre de coarde și fluturii dorm în cupele florilor de magnolia. Învățații spun că aici zăpada stă numai 35 de zile pe an. E adevărat, această margine de țară nu e numai industria. Stă mărturie arta fantastică a frumuseților ei naturale, coborînd în terase din Semeinic pînă în granița Dunării, cum ar cobori pe stilpii lor nevăzuți paradisurile suspendate ale anticității. Pe sub rariștea lor fără nume se răsfrîă pe plaiuri nouri albi al doinelor, printre cele mai curate și mai frumoase din bogatul fond al muzicii naționale, încît nu e de mirare să se fi impus odată constelații naționale prin ritmurile unice ale Anei Lugoiana și altădată prin studiile rafinate ale lui Bartok și ale lui Brediceanu, care au înflorit cu pulberi stelare zodiile muzicii românești.

Să ne aducem aminte de toate minunile acestea din cînd în cînd, măcar ascultînd ecurile unui taragot din Banat, sau cînd trecem spre „Fabrica de flori”, cum spunea un reporter, și urcăm aleile șerpuid printre pinzele verzi ale Dealului Gol, să intrăm în uzinele Reșiței. Să ne aducem aminte pentru că viața acestor meștegari n-a fost numai poezie și muncă și s-a zbatut mereu sub flacăra sfîntă a dreptății. Documente zguduitoare mai păstrează și azi drama unor conflicte sociale cum au fost răscoalele antifeudale nenumărate, revoltele armate de la Oravița și de la Bocea, din primele decenii ale veacului XVIII, zidurile însingurate și înnegrite de foc ale anului 1848.

Nu era o întimplare că între întemeierile de început ale Reșiței, cînd nu se aflau acolo decît un cuptor și cîteva case, bu-

nul împărat a ridicat un han și o circiumă. După 75 de ani, cînd veniturile împărăției atingeau valori substanțiale din rezervațiile Reșiței și cînd se punea la punct sistemul militarizat al Stegului, în perioada 1848-1856 durată medie de viață a muncitorimii reșițene stătea ca un semn de acuzare deasupra istoriei: 22 de ani! Din 100 de copii între 0-10 ani, mureau 25, alții cădeau vlăguiti de munca istovitoare în fumul uzinelor și în aburul greu și cald al fierului fumegînd înroșit în apa clocotitoare.

Reșița de azi a preluat puterea furnalelor și a dat țării sale cîteva savanți. Inima sa muncitorească și revoluționară bate astăzi profund în divizia metalurgică a prezentului, nu numai decît prin laminarele și prin scheletele de metal ridicate, prin ele și prin oamenii ce l-au dat în mai toate straturile industriei române, de la forjorii și de la strungarii plecați din școlile sale pe toate platformele industriale, pînă la directorii unor mari unități economice din București, din Călan sau din Cimpia Turzii, la conducătorii unor catedre și instituții de învățămînt superior și ai unor mari tribune politice și de presă. Dacă s-ar întoarce într-o zi în cetatea din luncile Bîrzavei toți fiii Reșiței, ca la o casă părintească, abia atunci s-ar putea înțelege adevărul că vatra Reșiței arată ca un cuib de țară și ca un neam de întemeietori care au descălecat în zorile viitorului românesc, legîndu-i în oțel fără moarte planșeele.

În sine, proliferarea fenomenului reșițean răspunde unor deplasări de structură tipice vremurilor moderne. La întemeierea din 1771 Reșița număra 300 de locuitori, după 100 de ani dezvoltarea atinge 6 300, iar în 1948 — 25 700. După 20 de ani Reșița înregistrează deja o modificare explozivă — 67 000. Prin urmare, în prima sută de ani Reșița a crescut cu 6 000 de lo-

cuitori iar în a doua sută creșterea a fost de 60 000, din care în ultimii 20 de ani s-a înregistrat o accelerare mai mare de 40 000. Ce se va întimpla în a treia sută de ani?

Firește, Reșița de azi s-a prîmînt pe sine pînă în piatra tare a temelior. Confortul ridicat din apartamentele cartierelor noi, benzile de asfalt ale șoselelor, dotările social-culturale și, mai presus de toate, condițiile de înaltă civilizație la care se desfășoară munca propriu-zisă, toate mărturisesc această preschimbare hotărîtoare de statură. Nu e prea demult cînd Friedrich Engels spunea că mersul „Transilvaniei românești” nu poate fi oprit de imperii și monarhii, iar astăzi mersul acesta străbate istoria, parcă ar zidi sub grinzile timpurilor prezente tronșoanele marilor aeroporturi din viitor.

Cît timp a trecut de cînd Reșița expedia piese de vapor în Anglia și în Rusia, pînă astăzi, cînd Reșița are portofoliu de colaborare cu toate marile puteri industriale ale lumii, din Japonia pînă în Anglia, și cînd înregistrează mai mult de o inovație pe zi, cu o putere de adaptare la nou în stare să asimileze peste 80 de mărci noi de oțeluri în cîteva ani? Toate tramvaiele Bucureștiului circula cu motoarele Reșiței, cum șarjele noi de oțeluri consolidează simetriile autoturismelor „Dacia 1300”. Utajele petroliere și scheletele metalice ale marilor șantiere, uriașele macarale, statoarele și rotoarele pentru diversele generatoare electrice la Piatra Neamț și la Pîngarați, la Rîmnicu Vilcea și pe Lotru — toate au pe casă emblema de siguranță a Reșiței contemporane. Marile hidrogenatoare de pe Dunăre și marea turbină hidraulică de tip Kaplan de la Porțile de Fier poartă în moleculele lor singele Reșiței, ca și motoarele aesei lor la locomotive electrice și de la motoarele cu propulsie navală de 1 500-4 000 cai putere, aflate azi pe benzile de fabricație ale uzinelor din Banat. Modificările produse de pulsul Reșiței nu se rețera, desigur, la creșterea expresii de volum, ci se rețera și la contribuția vechiului centru siderurgic, la transformările petrecute înăuntrul societății românești. În 1939, de pildă, la secția 200 a UCMMA lucrau trei femei. Nimeni nu mai știe azi care și-a tras mai întii peste chip viziera măștii de sudor. Azi 30 la sută din muncitorii acestei secții sînt femei și aspectul nu se poate să nu surprindă ochiul străin. Dacă analizezi însă cîtă răbdare și atenție, cîtă precizie și finețe, de fapt cîtă gingașie feminină s-au introdus în operațiile de producție întelegeri acomodarea ca pe o nevoie expresă a vieții moderne, chiar cînd nu mai știi foarte exact dacă necesitatea aceasta a absorbit femeile sau, dimpotrivă, tocmai intervenția lor a provocat-o. Iată, așadar, altă cucerire a timpului actual, una de real interes pentru mișcările lumii de miine.

În mod categoric, astăzi nimeni nu poate deschide foarte exact toate traseele prin care vibrează flacăra Reșiței și nu poate calcula exact viteza înscrisurii sale în istoria prezentului. Pentru Reșița, spre exemplu, prezentul se află acum pe benzile de rodaj cu motoarele diesel navale ale flotei române de miine, cînd pentru prezentul nostru informația pare încă expresia unei formule stilistice operînd în dicționarul poeticii moderne. Cînd noi de-abia începeam să vorbim despre complexul hidroenergetic de la Cazanele Dunării, Reșița construise deja mare parte din utilajele lui, cum fiecare schelet metalurgic, nou pentru noi, este vechi pentru oistele de montaj ale Reșiței. N-ar fi vorba de altceva, prin urmare, decît de o diferență de ritm și de un avantaj în timp, unul apărut așa de bine încît țara l-a conferit Reșiței Ordinul Muncii clasa I. Ca și cum, de la toate drumurile viitoare ale conștiinței românești, ne-am imbarca pentru viitor și în navele Reșiței.

IOAN IŢU ■

spațiul locativ

ată, Bogdănescu acostează un tre-grăbit în Piața Unirii. Văd pe fața dumneavoastră că nevoie de tablă galvanizată. Formidabil! Cum ați ghicit?

Cunosc oamenii. Dar mai cunosc unul care de cînd s-a născut nu în tablă se lăfăie. Vi-l aduc miine. Ghicit, desigur, că magnatul galvanizate nu era altul decît Rogal nostru, care, probabil, se transede de la S.G.L. anume ca să-l servească pe Omul în Căutare De Tablă în Piața Unirii.

două zi, Alexei Rogaci, arborînd o de om de afaceri în plină și furasă ascensiune, perfectează tran-a: va livra 200 kg la 22 iulie la il de 2 000 lei. Serviciu prompt și

conștiincios. A uitat însă să precizeze în luna iulie a căruil an va livra marfa. Amatorul de tablă galvanizată își face mari speranțe pentru anul viitor, căci anul acesta a așteptat zadarnic la 22 iulie.

Și G.F. l-a adresat lui Bogdănescu o cerere personală. Soția lui a avut o incurcătură — ca să spunem așa — cu justiția și trebuia să execute o pedeapsă. Poate că s-ar putea face ceva... Oamenii sîntem.

— Dragă, afacerea este ca și aranjată. Cum? Coana Vetuța la zdup! Iarță-mă, vreau să spun, la ananghie? O ajutăm noi să scape mai ieftin în doi timpi și trei mișcări. Și mișcarea cea mare o va face unul pe care-l cunosc eu și care îi învîrtește pe toți pe degetul mic.

Și uite așa, Alexei Rogaci s-a făcut că intră pe poarta mare a justiției, nu numai pe ușa din dos, însoțit de un milițian, așa cum obișnuia el. Pe scurt, s-a jurat în fața soțului îngrijorat că va pulveriza pedeapsa nevastei năpăstuite, în schimbul modestei sume de cinci

mii lei. Acceptă și plata în rate, numai să nu fie prea multe.

— Două, e bine?

— Perfect.

Firește, pînă la urmă, Vetuța tot a executat pedeapsa. Și nu în rate. Soții care au vrut să păcălească justiția au fost ei înșiși păcăliți.

Între timp, firma „Bogdănescu & Co.” își extindea sfera de afaceri. Se prezintă la șeful firmei un anume E.D., care solicită o locuință elegantă, cu o suprafață locativă mult mai mare decît cea la care avea dreptul în mod legal. El, dar să nu ne uităm la fleacuri! Poate vreo cîteva bancnote albastre vor face ca viața să arate mai în roz.

Bogdănescu răspunde evaziv, pentru a-și da mai multă importanță.

— Să vedem, să mă gîndesc, poate ar fi o cale. Este unul care... Dar e foarte greu.

Și abia după două zile (l-a lăsat pe „client” să fiarbă 48 de ore în suc propriu, pentru ca să poată fi mai bine prelucrat) l-l prezintă pe Rogaci, îm-

podobit cu o servietă impresionantă:

— Dumnealui este inspector șef la I.C.R.A.L., sectorul 7.

„Inspectorul șef” își prezintă și el tariful:

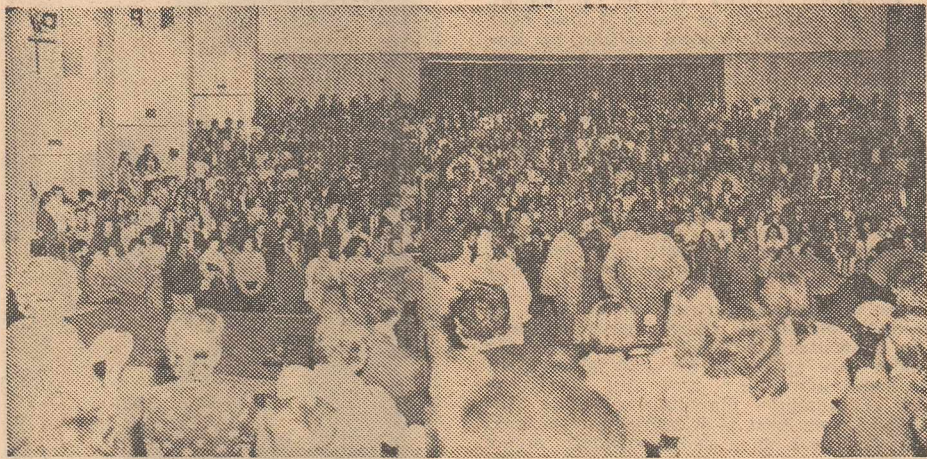
— Pentru o garsonieră 4 000 lei, pentru un apartament cu două camere 6 000, pentru trei camere 8 000.

În acest punct scenariul cunoscut nu se mai repetă, schimbul de visuri tarifate nu se mai înfăptuiește. E.D. strigă că nu se va lăsa „jupuit”. „Inspectorul șef” se face roșu ca racul, se burzulește, fiecare promite celuilalt că o să-l arate el cu cine are de-a face și treaba se incurcă rău de tot. Ițele s-au descilic abia la tribunal, unde a avut loc, ca să spunem așa, revederea generală.

În prezent, Mircea Bogdănescu și Alexei Rogaci sînt din nou împreună. Au o garsonieră, ce-i drept cam lipsită de confort, pe care însă au primit-o nu în schimbul sumei de 4 000 lei, după tariful „inspectorului șef”, ci gratuit din partea statului.

LIONEL NIȚESCU ■

LA SIBIU S-A ÎNTEMEIAT PRIMUL CENACLU JUDEȚEAN AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR

Tinerii din Sibiu cîntă pentru oamenii acestui timp.

Intr-un mare oraș al spiritului, Sibiu, Casa de cultură a sindicatelor a devenit joi, 2 septembrie 1976, încă o dată de cultură și oamenii au declarat atunci dragoste deschisă poeziei și muzicii.

În acea zi, în acea sală și în fața a peste o mie de tineri entuziaști, s-a constituit primul Cenuclu județean al tineretului revoluționar. La manifestarea inaugurală au fost prezenți, dar nu numai prezenți, ci și participanți activi, membri reprezentativi ai Cenuclului Flacăra al tineretului revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de Adrian Păunescu. Cenuclul sibian s-a constituit din tineri poeți, actori, muncitori, studenți, țărani și elevi din întregul județ și este în continuare deschis acelor tineri care cred în vocația lor și al căror gînd este să confirme speranțele unui public competent care a umplut pînă la refuz sala, încă înainte de orele 19. Cenuclul Flacăra s-a înfîlțit deseori cu oamenii acestor locuri avînd împreună multe „întîmplări“ artistice, dar cea din seara zilei de 2 septembrie nu este o întîmplare și nu se mai poate petrece decît în alte județe. Cu emoție și cu convingere poetul Adrian Păunescu, în cuvîntul său de inaugurare și salut, mărturisea celor prezenți că se dovedește încă o dată nevoia tinerilor de a avea o artă a lor, care să fie departe de veletarismul zadarnic al unor așa-zisi profesioniști, mai precis tinerii vor să cînte de-a dreptul pentru oamenii acestui timp.

Prima parte a fost rezervată gazdelor, care înainte de a încerca să cîștige sala cîștigaseră încrederea Marceli Saftiuc și a lui Doru Stănculescu, aflați cu cîteva zile înainte în fruntea unui juriu care a făcut o preselecție, cei doi „...eștri“ ai muzicii tinere dovedindu-se de astă dată abili descoperitori de talente și lucizi mentori de cenucluri. Daniela Barna, o tînără asistentă medicală din Mediaș, i-a revenit misiunea de a deschide seara și învingîndu-și timiditatea dovedește certe calități vocale și forță de convingere în Cîntecul cel vechi al Oltului de George Coșbuc și Copii suavi de Vasile Versavia. Primită foarte bine de o sală superbă, ea este apreciată de Doru Stănculescu drept o cîntăreață remarcabilă și care are ceva de spus, amîndouă compozițiile fiind reușite. Din sală se ridică tînărul St. Pirvu, își recunoaște incîntarea sa față de liniile melodice adecvate textelor și-i recomandă în continuare emoție pentru a putea emoționa. Hociung Peter, manipulant din Mediaș, cu Inima de Octavian Goga și Mamă Tară de Tudor Argezei are două interpretări izbutite fiind o prezență interesantă, ceea ce a făcut-o pe Marcela Saftiuc să declare: „Cîntă cu o sinceră căldură piesele sale și creează o atmosferă puțin obișnuită și la cei mai cunoscuți cîntăreți folk“.

Un instrumentist, Codruț Voiculescu, de loc din Sibiu propriu-zis, a cîntat fără strălucire un solo de chitară clasică și Somnoroase păsările pe versuri de Mihai Eminescu. Studentul Adrian Ana a recitat Don Juan de Marin Sorescu și Mistrețul cu colți de argint de St. Aug. Doinaș cu talent. Un moment aparte a creat Grupul de (25) fluierași din Sadu dirijat cu dibăcie de Dumitru Nițurad, secretarul Consiliului popular. Dovedind o pronunțată tinerețe spirituală au interpretat doina Dragu-mi-i să merg la munte, o Învîrtită bătrîneasă și Purtata fetelor din Sadu, iar împreună cu solistul vocal Ioan Dăncăneț cîntecule Cit e muntele de sus, Jiencasca, Fluieraș, Briul și Băieșița. Prezența acestor oameni, dintre care mulți au intrat în schimbul trei după primirea cuvenitelor aplauze, într-un cenuclu al tineretului revoluționar trebuie privită ca un semn al prețurii față de rădăcinile pe care cenuclul se cuvine a nu le uita, întîmplările folclorice străvechi nefiind altceva decît manifestări ale spiritului veșnic tînăr.

După acest scurt intermezzo, formația „Folk-Grup Dacia“ a prezentat Balada păcii pe versuri de Dumitru Cristănuș și Pasăre cu nepăsare pe versuri de Dan Dănilă. Despre cei trei membri ai grupului: Orban Gabriel (laborant), George Molnar (bibliotecar) și George Spățeacu (elev) s-au exprimat trei opinii foarte autorizate. Lui Florian Pittiș i-au plăcut mult și le dorește să-și descopere muzica proprie în muzica tînără românească, feliicitîndu-i totodată pentru frumosul gest de a recurge la versurile unor poeți locali. Adrian Păunescu recunoaște că e

bine să vină la suprafață și poeți necunoscuți, dar important este sensul versurilor și nu sursa lor. Din sală, Valentin Mureșan crede că se impune o mai bună armonizare între text și muzică și trebuie să se vadă rodul colaborării muzicienilor din grup, recomandîndu-le să aibă în atenție exprimarea ideilor.

Formația Sibiu-Transilvania-Folk alcătuită din Nelu Lupu, Ioan Herisanu și Popa Romanino s-a dovedit mult mai experimentată și a fost răsplătită cu aplauze, la care adăugăm aplauzele noastre scrise și cîteva opinii favorabile pentru a sublinia succesul de care s-au bucurat. Din sală Simion Clotan spune: „Mi-au plăcut alternanța de tonuri și felul discret în care interveneau instrumentele de percuție, cred că ar fi păcat ca de acest grup să se știe doar pe plan local“. Actorul Mihail Stan e de părere că grupul e solid alcătuit, are compoziții interesante, teme și improvizații muzicale bine realizate, iar priza la publicul din această seară se poate repeta și în altă parte. Acest succes a fost obținut cu numai două compoziții: La răsărucea neagră pe versuri de Ov. Densușianu și Doina pe versuri de Adrian Păunescu, dar grupul mai are și alte compoziții.

O mai veche cunoștință a noastră, elevul de 17 ani Nicolae Tilea, continuă să fie răsfatul publicului, dar nu din pricina virstei ci a valorii pieselor prezentate: Mormînt de miel și Calul călare, amîndouă pe versuri de Adrian Păunescu.

Actorii prezenți în prima parte a cenuclului sînt de la Teatrul de stat din Sibiu și așa cum declara poetul Adrian Păunescu „ei nu au nevoie de laudele noastre, ne bucură că au fost aici, ei au șansa lor și conving publicul că la Sibiu sînt artiști înzestrați și mai ales pasionați care pot sluji un reviriment general“. Au recitat: Radu Basarab (Bună ziua! — fragment de M. R. Paraschivescu), Geraldina Basarab (poemul în proză Scufița Roșie de D. R. Popescu), Iulian Vișa (Hoț de cer de E. Jebeleanu și Eroul de M. Beniuc) și Nicolae Călugăria (poemul Pîndar de poetul francez J. Troufier). În încheierea primei părți a cenuclului tînăra poetă din Mediaș Monica Zgărcu a recitat din creația ei, Ioan Moga, rapsod popular din Apoldul de Jos, a interpretat cîteva balade, iar Cvartetul instrumental de jazz, condus de Radu Grizășan, a însemnat prima prezență a unei formații de jazz într-un cenuclu de la noi. Au plăcut în mod deosebit Lăutăreasca, Răsărucea de vînturi și Confidențe. Prof. Ioan Chindea, discipol al lui Dumitru Fărcaș, a cîntat la oboi, așa cum o face maestrul său la taragot, Hora Unirii, Trei culori, Marsul lui Iancu, acompaniat la acordeon de Mircea Cosma. Top-ul alcătuit pe baza opțiunilor primite din sală a instalat pe primele două locuri formația Sibiu-Transilvania-Folk și pe Nicolae Tilea, iar locul trei a revenit Danieli Barna. Prima parte a avut un pronunțat caracter de lucru, interpretările alternînd cu afirmarea unor opinii, în permanență a existat un dialog sincer între membrii cenuclului sibian, sală și membrii cenuclului Flacăra, dialog plin de învățămînt pentru gazde care promit mult și care în această seară au imprumutat multe din experiența Cenuclului Flacăra al tineretului revoluționar.

Partea a doua a spectacolului, rezervată membrilor reprezentativi ai cenuclului Flacăra, începe cu Cozma Răcoare pe versuri de Nicolae Labiș, compusă și interpretată de Evandro Rossetti, care face din nou mare succes. Adrian Păunescu și Florian Pittiș recită Inscripție pe piatra de hotar de Geo Dumitrescu și În Mai de Nicolae Labiș. Primul recită cu sala și cu patos revoluționar Da, mai avem, iar Florian Pittiș o poezie patriotică a poetului Claudiu Iordache, Există o țară unde e mai bine? Foarte sensibilă Marcela Saftiuc cu Dona, Dona, Cîntec de vară pentru toate anotimpurile, Cu alt fel de cuvinte și Fiii lacrimilor tale. În ideea de a aduce în fața tinerilor și poezii din creația universală, Mihail Stan recită pe lîngă parodia O samă de textieri de Marin Sorescu, spumoasă critică a textelor de muzică ușoară, și poemul revoluționar Nu vă speriați, nepăsătorilor, aparținînd poetului sovietic Robert Rojdestvenski. Unele din crezurile celor care vor să contribuie la crearea unei lumi mai bune și mai drepte se regăsesc în acest poem. Membrii cenuclului Flacăra cîntă și li se alătură sala la Un punct de vedere, cîntec lansat în

această vară de Victor Socaciu, pe versuri de Adrian Păunescu, versuri-manifest împotriva imburghezirii și a inerției spiritului. Fiecare apariție ridică și mai mult valoarea spectacolului, Florian Pittiș face un număr de pantomimă Lordul John, acompaniat de Evandro Rossetti, care cîntă această bucată a lui Mircea Vintilă. Tot Pittiș, dar singur, oferă o variantă de interpretare a unui fragment din Scrisoarea III de Mihai Eminescu. Mihai Onu cîntă Imn pe versuri de Adrian Păunescu și Dor de Moldova pe versuri de Cezar Ivănescu. Egal cu sine și foarte bun Doru Stănculescu în Baladă de copilărie, Cum se naște un mit, Ai, hai și Fără petale. Evandro Rossetti cîntă cu multă sensibilitate compoziția Amintire cu haiduci a lui Valeriu Sterian, Cîntec pentru România, cîntecul italian Vadovia, Cîntec pe versuri de St. O. Iosif și participă alături de Pittiș la Ploaia care va veni, pe versuri de Dorin Liviu Zaharia. Lor li se alătură Doru Stănculescu, Sorin Minghiat și Marcela Saftiuc, cu toții realizînd o interpretare în limbile română, franceză, italiană și engleză a cunoscutului refren din cîntecul Vinare de vînt. Poetul Adrian Păunescu recită Manifest pentru sănătatea Pămîntului și primește o scrisoare din partea Victoriei Cociș care mărturisește că: „Sînt pentru a patra oară la un spectacol al cenuclului Flacăra și am să vin ori de cite ori am prilejul. Aș dori să vă spun că în luna iulie, împreună cu un grup de la întreprinderea „Balanta“ am fost într-o excursie în Bulgaria, iar la Plevna, ca un omagiu adus ostașilor români căzuți acolo, am improvisat un mic „spectacol“ deschis cu Imn-ul lui I. Nicolescu și Nicu Alifantis și cuprinzînd și alte cîntece din cenuclul al cărui conducător sînteți. Vă mulțumim pentru tot ceea ce faceți, luptînd pentru arta revoluției de azi din România“. În numele cenuclului Flacăra, Adrian Păunescu salută tînărul cenuclu și-i urează să fie un cenuclu care să îndrăznească așa cum se îndrăznește la vîrstă tînără. Cu cenuclul sibian arta românească va fi mai bogată, el nu apare ca un capriciu, ci ca o necesitate, ca o expresie a libertății responsabile, el se va revendica de la Programul ideologic al partidului. Acești tineri încearcă să facă lumea mai bună cu un cîntec, cu o poezie. „Acest prim Cenuclu județean al tineretului revoluționar din Sibiu apare la puțină vreme după Congresul educației politice și al culturii socialiste. El reprezintă rodul fericit al colaborării Comitetului județean al U.T.C., ziarului Tribuna Sibiului, revistei Transilvania cu Cenuclul Flacăra al tineretului revoluționar care va acorda ajutorul său de cenuclu național tuturor cenuclurilor județene care se vor întemeia. Cenuclul din Sibiu apare într-un climat deschis, în care nevoia de artă e resimțită de generațiile tinere în postura „dublă de „adresant și expeditor“ al actului artistic. Iată că, într-un climat de libertate responsabilă, la trei ani de la data de 17 septembrie 1973, cînd s-a întemeiat cenuclul Flacăra, are loc prima ședință a unui cenuclu județean. Faptul este emoționant și semnificativ. N-am străbătut o cale ușoară dar spiritul tînăr a învins, pentru că n-a uitat nici o clipă că izvorul său e programul revoluționar al partidului și sufletul cîstit, nepervertit al oamenilor muncii, al oamenilor revoluției.

E cazul să mulțumim Comitetului județean al P.C.R., primului secretar al județului, tovarășul Richard Winter, pentru tot ce au făcut pentru ca la Sibiu să se întemeieze acest prim cenuclu județean al tineretului revoluționar. Așteptăm ca și din alte județe să aflăm că forțele tinere ale artei intenționează să se unească, îndrumate și controlate permanent de organele și organizațiile de partid, pentru a făuri cenucluri sănătoase, puternice, creatoare și propagatoare de artă nouă. Vom răspunde cu bucurie tuturor solicitărilor din județe, pentru a construi împreună aceste cenucluri. La Sibiu s-a desfășurat acest cenuclu-gong, care a sunat bine, armonios, fertil.

Să avem permanent în conștiințe și în inimi ideea care ne-a adus pe lume, să nu uităm a pune cîntec lîngă cîntec și poem lîngă poem pentru a consolida spiritul tînăr, în Luptă, în Lumină, în Libertate!“

Ca un omagiu adus de către membrii celor două cenucluri unii altora, sala recită poemele Un cîntec, Lumină! Luptă! Libertate! și cîntă binecunoscutul Imn pe versuri de Ion Nicolescu, muzica Nicu Alifantis.

Așa se încheie una dintre foarte bunele ședințe de lucru ale Cenuclului Flacăra al tineretului revoluționar, la aproape trei ani (în 17 septembrie) de la constituirea sa.

ION PREDOȘANU ■

„Veteranii“ Cenuclului Flacăra al tineretului revoluționar, Marcela Saftiuc, Florian Pittiș și Doru Stănculescu, într-un moment culminant al manifestării.

Înainte de a intra în schimbul trei fluturașii au primit cuvenitele aplauze și prețuirea cenuclului.

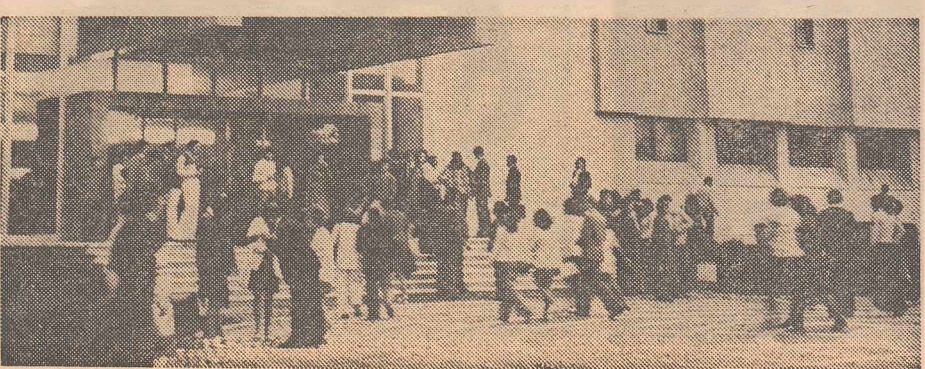
Daniela Barna, o cîntăreață cu certe calități vocale, aflată pe locul trei în top.

Ioan Chindea și Mircea Cosma cîntînd în stilul maestrului lor, Dumitru Fărcaș.

Sibiu-Transilvania-Folk, o formație, și Nicolae Tilea, un cîntăreț, care au cîștigat primele două locuri în top-ul spectatorilor.

VIAȚA - FILM DUS ȘI ÎNTORS

Arta nu-i politicoasă Da-i cuviincioasă

Intr-o scrisoare, Alain — numit, pe bună dreptate, „un Montaigne trecut prin Descartes și prin Marea Revoluție” — îl mustră fin pe André Maurois. După ce îi face câteva complimente anestezice, folosind întrebarea socratică și un vocabular catifelat, îi pune totuși un diagnostic literar foarte dur: „...Nu cred că astfel de sentimente sînt absente în Climats dar poate că sînt ascunse de o prea fină politețe. Un scriitor trebuie să fie oare politicoș?” Maestrul îi reproșă deci discipolului discreția, eleganța, distincția, însușiri minore plăcute, dar în exces molesitoare, derizorii — „feminine” aș adăuga folosind acest adjectiv, în accepția lui tradițională, arta „feminină” fiind considerată în trecut, în mare măsură pe drept, o subspecie superficială dar grațioasă, pomponată dar nostimă, cu observații de detaliu istete și duioase, dar inapta de sinteze care să smulgă lumea din țîtin.

Prea multă „politete” a făcut și face încă destul de puțin bine și filmului și criticii cinematografice și cînd spun acest lucru se poate, eventual, interpreta felurit dar ar fi greșit să se confunde politețea cu buna-cuviință, politețea fiind o ascundere, o prelingere, o efasare a omului în spatele unor ritualuri, iar buna-cuviință fiind, mai degrabă, o lupă pusă peste un caracter. Un om cu adevărat cuviincios — spunea același filozof — va fi în stare să se poarte aspru, ba chiar violent cu un ticălos. Asta nu-i bădărnă. Linusirea dramatică nu e bună-cuviință. Buna-cuviință se leagă numai de cele făptuite pe negîndite și care spun ceva ce nu urmăreau să spunem.

Lăsînd la o parte considerentele generale aș vrea să remarc un film plin de bună-cuviință, dar deloc politicoș, care se prezintă la data alcătuirii acestor rînduri la Scala. Spectatorii sînt destul de răzlețiți la o zi-două după premieră, poate — zice cineva — pentru că în vitrina de la intrare nu este poza nici-unui actor celebru, dar, fără îndoielă, și pentru că, noi, criticii n-am fă-

cut încă tot ceea ce trebuia să facem pentru a deschide apetitul corespunzător. Este vorba de producția bulgară **Petrecere la vilă**, traducere oarecum improprie, dat fiind relativa somptuoșitate pe care o sugerează în limba noastră cuvîntul vilă. Aici este vorba de un cartier de căsuțe foarte dichisite, cu grădinițe pigulite, cu stăpîni care au dus pînă nu demult o viață necăjită, dar iată-i acum ieșind la liman, iată-i vopsindu-și proprietatea personală cu vinacat — „eu nu accept decît tencuiala de vinacat” — iată-i pregătind sărbătorirea junelui care trebuie să plece în armată: mormane de carne tocată, piramide de chiftelute și mititei, pucrucl cu lămîia-n gură, damigene gilgiloare, stive de șorturi pentru femei și de prosoape pentru bărbați, care se vor împărți musafirilor în toila chiolhanului, pentru că părintii sînt iubitori și ambițioși, ei nu vor să se spună că „un copil au și n-au fost în stare să...”, el vor „să dea o masă” mai grozavă decît a fost a lui cutare, ei au invitat în acest scop și pe tovarășul N, „...funcție de răspundere”, tatăl unei fete nespuse de dulce și n-ar fi deloc de mirare ca pînă la urmă fata tovarășului N și fiul lor să... Filmarea nu are întotdeauna destulă fluiditate, dar tipurile umane sînt atît de expresive, adică atît de potrivnice stilului politicoș, gesticulația pregătirii agapei și atît de „de-acolo”, e atît de mult adevăr psihologic și social în dinamica acestui chef pornit în stinghereală, dezlănțuit într-o stare de exaltare babilică, de turnat de pofta de hartă a unui conviv care a hotărît că acum e clipa cînd trebuie să regleze contul cu dumșmanul lui de moarte, „sanitarul care i-a otrăvit viața”, terminat în lacrimile provocate de fiul nerecinoscitor, care nu vrea și pace s-o iubească pe fata tovarășului N, el avînd o Snejă lui, și parafat de dojana unul bărbat solid, cu părul alb. Bătrînul stă la masa goală, cu farfuriile sleite, se uită la scaunele pe care stătuseră prietenii săi și spune doar atît: „ne-am construit vile și barăci, dar am rămas aceiași...”.

Replică dură care nu trebuie citată mot à mot pentru că proba că „n-au rămas aceiași” stă în tot acest film care s-ar putea numi film-reproș. Un reproș nepoliticoș, dar plin-ochi de bună-cuviință.

ECATERINA OPROIU ■

CRONICA SPECTACOLELOR

În avanscenă, problema fundalului

Zoo — comedia judiciară, zoologică și morală — a lui Vercors, la Teatrul Național din București. Un spectacol despre care în oraș umblă vorba c-ar fi nereușit. Zvonul nu-i întemeiat. Spectacolul îi lipsește doar rafinamentul. Și nici acela chiar de tot. Dar să judecăm ceva mai pe îndelete, ceva mai răspicat, ceva mai argumentat.

Fără îndoială că spectacolul și mai ales spectaculosul spectacolului începe cu scenografia **Elena Pătrășcanu-Veachis** a transformat însăși Sala mică a teatrului într-o sală de tribunal, într-un amfiteatru, într-un forum, într-o cameră de dezbateri. Boazeria arhitecturii sălii este continuată de aceea arhitecturii scenografice. Și este continuată unitar, adică fără granițe evidente. E adevărat, faptul a fost posibil într-o variantă optimă și datorită concepției arhitecturale a sălii, ale cărei posibilități abia încep să fie concret descoperite. Dar meritul artistei scenografe nu se oprește la contopirea scenei, a spațiu-

lui, a locului actorilor cu sala, cu spațiul, cu locul spectatorilor, ci el consistă și în înțelegerea profundă a rostului decorului față de acest text. Iar textul lui Vercors — text dominat de spiritul dezbaterii și de ironicul replicii — exact de un asemenea fundal scenografic avea nevoie: deșantat-vast, ridicol-sobru, prețios, încărcat de lîfos și inutilitate cit o orgă mută. Deci, ca să vorbim în limbajul piesei, un excelent decor talisman al textului.

Tot o reușită a spectacolului o constituie și jocul — abil dirijat — al luminilor. Semiobscuritatea permanentă creează un alt fundal de eficient folos și, de asemenea, spectaculos, pentru crearea unei atmosfere propice unei dezbateri care țintește spre eliminarea umbrelor și spre facerea luminii în dilema esențială — pentru tropii, ba chiar și pentru oameni — a hotărului dintre om și animal.

Din păcate însă directorul artistic al spectacolului — **Mihai Berechet** — n-a înțeles altceva: că textul lui Vercors — dominat, repet, de conflict, de disoută și de ironie, de un umor de bună calitate — avea nevoie de exact două măsuri regizorale: pe de o parte, să i se amputeze scenele epice (trenante, care „fac burți”, care par lipite chiar și-n romanul din care s-a extras, s-a sintetizat piesa) și în felul acesta i s-ar fi făcut un serviciu chiar și lui Vercors, care s-a lăsat furat de insolitul și atractivitatea în sine a unor scene adiacente dezbaterii; iar, pe de altă parte, să fie rostite simplu, sec, fără proptele (grimase, gesturi și toate celelalte) de care

textul nu numai că n-avea nevoie dar i-au și dăunat, într-un cuvînt să fi fost tratat cu încredere și reverență.

Textul lui Vercors trebuia încorsetat, redus la părțile lui de ceartă și lăsat liber de-a lungul și de-a latul părților lui ironice. Pentru că valoarea sa constă în intensitatea conflictului și dilemei și pentru că — e elementar — umorul de mare calitate trebuie spus cu seriozitate. Acesta-i fundalul care servește cel mai fericit poanta. Or, lucrurile, în varianta **Mihai Berechet**, se petrec cam alt fel. Din lipsă de spațiu, dau doar două exemple. Primul. Scenele din tabăra cercetătorilor — absolut necesare, pentru că replicile esențiale puteau fi rostite și la tribunal, în cadrul procesului — au fost nu numai lăsate, ci și îngroșate cu fosfor și gust artistic de nivelul programelor de bar. Al doilea. Judecătorul Draper, care dispune de o partitură încărcată de umor sec (de umor care amintește pe acela al unui alt personaj-judecător: generalul Burgoyne din „Discipolul diavolului”, piesa lui G.B.S.), este lăsat să se scarpine în perucă. Firește, ideea de a vedea austeră, sobra justiție britanică scărpinîndu-se fărănește la ceafă e nostimă în sine; dar replicile judelei aveau nevoie de un alt fundal: acela al seriozității, preferabil exagerat grave.

Concluzia generală e una: mult le mai sînt datorii regizorii, actorilor. Pentru că ceea ce nu i-a fost limpede lui **Mihai Berechet** i-a fost lui **Florin Vasiliu** — care se contorsionează grotesc ca siluetele lui Daumier, dar în fața jocului căruia nu poți nici măcar zîmbi, pentru că arta sa e străbătută de umorul cel mai frumos și cel mai cumplit: umorul dramatic; precum a mai fost limpede și celorlalți semnatari de frumoase portrete care sînt **Cella Dima**, **Tanzi Cocea**, **Al. Demetriad**, **Matei Gheorghiu**, **Al. Hasnas**, **Constantin Stănescu**, **Marcel Anghelescu**, **Iulian Neulescu**. Pentru acești actori și pentru tristetea comediei lui Vercors, tin să revăd acest spectacol.

NELU IONESCU ■

CRONICA FILMULUI

Nebună de legat

Realizat după un roman care a obținut relativ recent premiul pentru cea mai bună carte polițistă a anului, filmul lui Yves Boisset intrunește cele mai evidente calități ce pot face din acest gen — atunci cînd valoarea scenariului se împletește cu cea a realizatorului — o certă reușită. Adăugînd la aceasta și prezența unei fermecătoare și subtile, mai ales, actrițe — **Marlene Jobert** — secundată de interpretarea unui copil precoce; imaginea incintătoare — cit poate fi de „incintătoare” imaginea într-un film polițist, astfel ca pînă și un cadavru să devină, cit de cit, fotogenic! — semnată de **Jean Bofety**; distribuția impecabilă a personajelor secundare și, în sfîrșit, o reușită coloană sonoră în care zeomutul sec și sinistru al pistolului cu surdîină alternează cu gravitatea monumentală a unei celebre piese din Verdi — adăugînd asadar toate acestea, realizăm un tablou succint al principalelor date artistice care au dus la reușita de care pomeneam mai sus. Aceasta numai în exterior însă; important la acest film, cred, este altceva — ceva ce ține, evident, de profesionalismul autorilor în genere, dar și de încă ceva: de respectul pe care acestia îl au față de spectatori, în particular.

Este drept, se simte încă din primele minute de vizionare, filmul beneficiază de o dramaturgie de excepție — acest lucru, repet, se simte, nu este o senzație subiectivă datorată faptului că știm că romanul în cauză a luat un premiu internațional, nu! — faptul că, întimplător, acest roman s-a pretat la o adaptare cinematografică nu reprezintă o condiție sine qua non (au existat o mulțime de filme polițiste proaste, realizate după cărți celebre — vezi variantele „Sherlock Holmes” sau „Zece negri mititei” de

Vedere de pe pod de Arthur Miller face parte și din repertoriul secției maghiare a Teatrului de stat din Oradea.

pildă), important este însă — iar acesta e marele merit al regizorului Yves Boisset — că filmul solicită gustul și inteligența spectatorului, fără false pretenții, fără false superiorități, dar și fără false menajamente. Îi solicită intelectual, moral, îi solicită gustul plastic și, dacă vrei, auditiv. Îi solicită capacitatea de descifrare oferindu-i un veritabil labirint al intrigii, și nu folosind drept intrigă un pretext cu pretenții de labirint. Jocul de șah, jocul cavaleresc — duelul — dintre ecran și sală este deschis pînă în final, deznodămîntul năucește plăcut: setea de rezolvare, dorința de a descoperi „cheia” incintatei povești este satisfăcută pe deplin. Nu există nici o fisură în acest film condus admirabil, nici o „făcătură” dintr-acelea ce apar mai întotdeauna cînd un realizator mediocre reușește să înnoade o poveste, dar nu mai știe să o și deznode logic iar atunci intervine cu satirul, spre greata noastră estetică...

În această „Nebună de legat” (titlul original era „Folle a tuer” — mult mai aproape de intențiile autorilor), peliculă singulară în actualul peisaj al filmelor polițiste care rulează pe ecranele noastre, violența nu mai este un produs al noștii de a arăta violență (mizerie artistică, aceasta demonstrînd nimic altceva decît lipsa de respect față de spectator, ca și cum pleșindu-i ochii cu o găleată cu vopsea roșie „eastman”, l-ai și convinge că a asistat la pe puțin trei duzini de crime!), e o anexă firească — și deloc exagerată — a jocului de carte pomeneam: un joc în care sînt amestecați psihopatii și criminali, candidi și diabolici, fermecători și stupizi, inteligenți și cinici — un joc din care, firește, cei buni (și îndrăgiiți de noi, pe parcurs) nu ies neapărat învingători — dar scapă!

Peisaj de vis uneori, alteori imajini deosebit de dure (repet însă: niciodată lesînd din zona firescului, dimpotrivă, chiar și în cele mai dure dintre ele remarcîndu-se grija autorilor de a da un maxim de autenticitate, de verosimil, de posibil), momente de un rafinat comic, sau de candoare dusă pînă la acea limită care o face să atingă pasiunea (vezi scena dintre eroină și copil în final din podul grajdului, excepțională demonstrație a ceea ce se poate scoate, filmic, dintr-un dialog scriptor!), sînt citeva dintre elementele ce susțin permanent interesul spectatorului la acest film polițist, de „suspence”, sau cum vrei să-l spunei. La acest foarte frumos film.

HORIA PATRAȘCU ■

INSTANTANEE

AUREL BARANGA, un mare dramaturg pentru care umorul are gravitate

Poetul **ROMULUS VULPESCU** și graficianul **BENEDICT GĂNESCU** pătimași după cărți în halne de sărbătoare

MIHAI FOTINO, actorul tuturor posibilităților

Indiferent de dispoziția lor sufletească, actorii **JEAN CONSTANTIN** și **AUREL GIURUMIA** au făcut să ridă mii de oameni

Ionel P. Dudu și mașina sa de 5,5 tone efectuează un transport nejustificat, pe banii statului. Vine de la Seaca de Pădure, unde locuiește și unde a transportat, aseară, azotat, merge la Ișalnița să lase camionul și să se întoarcă la Craiova, la meci, regretă cele întâmplate și promite să nu mai facă.

Căpitanul Fugaru se urcă pe roata din spatele mașinii și cercetează platforma, despre care aflasem, cu o clipă mai devreme de la șofer, că e goală. Nu era goală. Citeva giște, un sac cu boabe, un altul cu dovlecei, ceva floarea-soarelui, niște usturoi, varză și altele aveau loc încărcăturii de 5,5 tone. Ionel P. Dudu explicând, cu glas coborât, că l-a rugat un prieten, tot șofer, să-i facă un serviciu. În folosul unui porc pe care acela îl are, dar pe care, oftează Dudu, mai bine nu l-ar fi avut, că nu justifică banii de amendă.

— Dar cu zburătoarele alea ce e?, se întreabă lucrătorul de miliție.

Omul prins nu cu mița în sac, ci cu gisca în autocamion se scarpină în cap și lămurește că „zburătoarele astea, care sînt niște giște, nu merg la meci, dar aparțin lui Florică, prietenul cu purcelul”.

Gluma e glumă, dar amenda e amendă, lucru pe care Ionel P. Dudu de la Autobaza 3 Isalnița, prins în timpul unui transport nejustificat prin acte — adică încălcînd H.C.M.-ul 1381 din 1974 cu privire la folosirea mașinilor statului — îl va înțelege pe dată, bîgînd mina în buzunar, scoțînd două hirtii albastre de cite o sută. Amendă asta e floare la ureche pe lingă ce plătește, o jumătate de oră mai tîrziu, Florea Rădulescu, angajat într-o altă cursă ilegală, netaxată, cu TV-ul frigorific 3i DJ-1583, aparținînd I.J.E.C.O.O.P., în a cărui mașină nu se

află altceva decît... mobila unui prieten care a primit apartament de la stat și care, firește, trebuie să se mute!! În interiorul microbuzului, doi bărbați stau pe un pat, iar Florea Rădulescu, originar din comuna Ostroveni și flotant în Craiova, pe Drumul Ungurenilor, numărul 1, stă pe ghimpi, arătîndu-se gata să plătească cit mai repede numai să scape. Ceea ce se și întimplă, chitanțele de la 991 935 la 991 940 consemnînd o amendă de 350 de lei, achitați pe loc de fericitul proprietar al noii apartament!

La fel de senin scoate banii, din geanta soției, aflată pe șaua din spate a unei motociclete IJ cu ataș, 47-B-5155, trecînd prea grăbit prin fața radarului, Ioan Cristea din București, intrarea Ion Șulea 4, mecanic la întreprinderea de încălziminte „Dimbovița”. În ataș se află instalată fetița sa, lucru care nu l-a determinat pe omul de la ghidon să domolească viteza măcar pînă la limita admisă, depășită cu 9 kilometri la oră, după cum nu l-a determinat nici faptul că e încă începător în ale condusului, posedînd carnet abia de o lună!

— Am început concediul cu stîngul, zice, plătiînd prima amendă chiar înainte de a ajunge la Baile Herculane, unde vom sta două săptămîni, dar poate că e mai bine așa, să-mi fie învățătura de minte și să nu mai gonesc. Chiar dacă vom ajunge la destinație un ceas mai tîrziu, să ajungem sănătoși și să ne bucurăm de tratamentul contra reumatismului!

Plasat pe Calea Severinului, la intersecția cu strada Macului, de plutonierul Silviu Covasăla, radarul a înregistrat, în două ore de funcționare, 20 de autovehicule circulînd cu viteză depășită! Dar despre astea, altădată.

■ OVIDIU IOANIȚOIA ■

TIMIȘOARA: Unii șoferi cad la examene din primul foc, deși conduc mașinile de cîțiva ani

De regulă, accidentele cu deznodămînt dramatic sînt însoțite de regrete, tardive, de care nimeni nu are nevoie pentru că nu servesc la nimic. Pentru a nu se ajunge aici, mai-marii transporturilor au reglementat organizarea la fiecare doi ani a testării profesionale a conducătorilor auto care execută transporturi de persoane, transporturi interurbane. Acțiunile menite să contribuie la prevenirea accidentelor sînt mult mai dese în ultimul timp. De numărul și eficiența lor depinde scăderea riscului de accidente. O astfel de testare privind cunoașterea regulilor de circulație au făcut lucrătorii serviciului circulației din cadrul Miliției județului Timiș. Din cei 161 șoferi ai Autobazei 3 călători, doar 112 au obținut peste 40 de puncte, pentru ceilalți 49 fiind necesare repetate reexaminări. Asta înseamnă că toți cei 49 dacă ar fi trebuit să obțină carnetul de șofer ar fi căzut cu succes. Și numărul de 3—4 reexaminări necesare e de-a dreptul alarmant, avînd în vedere că rebururile profesionale ale șoferilor de autobuze pot să însemne pierderi de vieți omenești! Nici la transporturile în comun ale municipiului Timișoara situația nu e mai roză. Dintre cei 116 șoferi de pe autobuzele ce mișună pe străzile acestui oraș, 32 n-au corespuns, iar la taximetre 53 din 221. Ceea ce ne face să avem totuși încredere în oamenii de la volan sînt foarte rarele încălcări ale regulilor de circulație înregistrate de ei și inexistența cazurilor limită, a accidentelor grave. La șoferii bănăteni care execută transporturi de persoane.

Cu toate acestea, agenții de circulație

continuă munca de prevenire interesîndu-se în același timp de alte aspecte legate de transportul de călători, aspecte la care am fost martori și din care vom derula citeva urmărite de ochii scrutaților ai locotenent-colonelului Carup Constantin, ai locotenentului major Gh. Popovici și ai locotenentului Kassay Ioan. Obiectul controlului l-au constituit 40 de autobuze ale Autobazei 3 călători, la 12 dintre ele șoferii fiind surprinși cu nereguli care privesc legalitatea transporturilor. În autobuzul Timișoara — Ducești Noi (plecarea, ora 20.20) au fost depistați fără bilete cîțiva călători printre care Georgeta Ienci, Hanne Wambach, Ana Muth care se scuzau: „Am dat banii șoferului, dar nu am primit bilete” și dîndu-le crezare înseamnă că șoferul Pavel Gaidi și-a însușit cite 5 lei de la respectivii, primindu-și în final o amendă de 500 lei și sancțiuni administrative pentru fapta comisă. În aceeași situație s-au aflat șoferii: Ștefan Bacos cu 5 călători fără bilet, plus 50 litri benzină în autobuz, periclitînd viețile tuturor călătorilor, Cotuna Liviu cu 4 călători, Ene Ioan, Arenz Iacob, Jenei Ioan, Schanner Adam, Torz Gh., Joldes Gh., Jelezogh Ioan și Levai Petru. Am întilnit și șoferi cărora nu li se poate reproșa nimic. Ei se numesc Laszlo Lazăr, Păutză Ion, Gligor Ion, Borcilă Gh., Laszlo Emerich și Nistor Porczan, nu-și doresc decît să fie sănătoși, să poată munci pentru că... restul vine de la sine. N-au avut accidente în multii lor ani de șoferie.

■ ION PAVELESCU ■

BUCUREȘTI: Un șofer fuge de la locul accidentului, o căruță nimerește cu oiștea în troleibuz, alții apasă pe accelerator pînă la refuz

Pe Vlăsceanu Marin, originar din comuna Relea (Ilfov), dar angajat al unei mari întreprinderi constructoare din Bucu-

rești, a trebuit să-l căutăm vreo două zile. S-a prezentat în cele din urmă singur la miliție, motivîndu-și dispariția de

la locul accidentului cu: „mi-a fost frică să nu mă bată șoferii!” — dar nu credem să greșim susținînd că a fost mai curînd vorba de o altă... teamă care se numește fiola probatoare, atît de cunoscută consumatorilor de alcool. Accidentul: sîmbătă spre ora 19.30, în intersecția din fața Institutului de inframicrobiologie, Marin Vlăsceanu și-a rotit plin de neatenție tractorul, de care se afla atașată o remorcă grea, dar goală, lovînd mai întîi taxiul cu numărul 2-B-7940 (care a izbutit totuși să evite lovitură în plin) și oprindu-se în cele din urmă în roțile tramvaiului cu numărul 3424, de pe linia 26, condus de Gheorghe Dudilă. În urma șocului, cuiul care ținea atîrnată remorca de tractor s-a rupt, iar tractoristul, vîzîndu-se astfel eliberat, a ambalat motorul în plin și... p-aci ție drumul! Urmarea: încărcata linie de tramvai de pe Șoseaua Mihai Bravu a fost blocată cel puțin o jumătate de oră, un tramvai a fost scos din funcțiune pentru citeva zile, vor trebui efectuate însemnate lucrări de reparații la șasiul tramvaiului și la aripa din față a Daciei 1300. Marin Vlăsceanu nu a fost însă sancționat decît cu o amendă de 300 de lei, ceea ce conferă o surprinzătoare interpretare legală... fugii de la locul accidentului!

Pe Elena Sloter, șoferiță pe troleibuzul nr. 4420 de pe linia 86, am găsit-o însă imediat după accident, aproape plîngînd... Accidentul (stupid): din neatenția conducătorilor, căruța lui Marian și Constantin Hanas s-a proutit cu oiștea drept în partea din spate a troleibuzului oprit în stație. Tabla care protejează motorul electric s-a îndoit frumos... în urma acestui eveniment. Cum s-ar zice, căruța lui Marian și Constantin Hanas nimerise cu oiștea-n troleibuz! Urmarea: amendă pentru cei doi conducători ai căruței (consum de alcool!), veniți tocmai pînă la stadionul 23 August după... iarbă, dar și o mulțime de călători care au așteptat blestemînd probabil I.T.B.-ul, prin stațiile liniei 86, pînă la lămurirea incidentului.

În schimb, Lucreția Vătafu, conductoare a troleibuzului nr. 4753, aparținînd liniei 88, aștepta de peste 40 de minute imobilizată într-o intersecție, dealfel cu mică vizibilitate, de pe strada Icoanei. Se stri-

case ceva, asta e sigur, dar ajutoarele se lăsau prea mult așteptate, măcar pentru a debloca intersecția. Cu numai o sută de metri mai la vale însă, chiar lingă Grădina Icoanei, stăteau într-o pasivitate remarcabilă nu mai puțin de cinci mașini de intervenție ale I.T.B.-ului, dar care — am aflat — fiind profilate numai pe depanarea autobuzelor, aveau la volan șoferi prea puțin interesați de necazul troleibuzului amintit...

N-am să susțin prin aceste exemple că la întreprinderea de transport București chiar toate sînt bune și frumoase și doar alții sînt aceia care strică treaba — dar, este limpede, I.T.B.-ul are o mulțime de necazuri reale, pricinuite uneori și de partenerii de stradă, cu care trebuie să-și împartă spațiul carosabil și prioritatea de trecere. Aceeași zi de sîmbătă a cuprins — cu ajutorul prețios al lucrătorilor din batalionul de miliție-circulație al municipiului București — și o acțiune de depistare a contravențiilor cu viteză legală depășită și al consumatorilor de alcool la volanul mașinilor. „Pe întreaga Capitală — imi spunea locotenentul major Virgil Cișmolu — au fost depistați, între orele 18 și 23, aproape 40 de cazuri de conducători aflați sub influența băuturilor alcoolice, dintre care însă numai unul singur (este vorba de Stelian Mincă, aflat la volanul unei mașini proprietate personală — n.n.) a fost de la I.T.B. În aceeași perioadă, totuși, nu mai puțin de 16 conducători ai mijloacelor de transport în comun au fost sancționați pentru viteză excesivă (cei mai mulți erau șoferi de taxi — n.n.), unul pentru neacordare de prioritate și alți 18 la „diverse” contravenții. După cite știu eu, există în cadrul I.T.B. o circulație care prevede desfacerea contractului de muncă pentru șoferii care încalcă prevederile respectării semaforului electric, consumului de băuturi alcoolice și viteza excesivă, peste limitele legale. Noi însă nu facem altceva decît să-i sancționăm bănește — dar trebuie să vă spun că, din toți cei sancționați în acțiunea noastră, conducătorii de la I.T.B. formează un procent relativ mic. Profesioniștii, la urma urmei, în general își cunosc bine meseria și o respectă ca atare.”

■ DUMITRU GRAUR ■

RÎMNICU VÎLCEA: De grăbit ne grăbim noi, dar trebuie să plecăm la fără fix, minus șoferii „binevoitori” pe banii statului

Toma Bloancă, șofer la Autobaza 1 călători București, stă la volanul autobuzului cu care asigură cursa rapidă București — Călimănești (dus-întors) 10 ore din 24. Este un bărbat înalt și uscățiv, nu are mai mult de 50 de ani, vorbește rar și politicos, fără să-l uite pe „dumneavoastră” nici în momentele grele ale călătoriei, cînd pasagerii încep să se certe din cauza curentului care... este sau nu este. Respectă astfel „mersul” încît îți poți potrii ceasul cînd intră și țese din stație, conduce calm și sigur, nu „spierie” șoseaua cu „matahală”, iar pentru aceasta șoferii nerăbdători sau neatenți îi fac „multumesc” cu mina. Este unul dintre aceia care își iubesc atît de mult meseria, încît nu ar renunța nici dacă li s-ar oferi două birouri la un singur scaun. De aceea, a merge cu el atunci cînd cauți pete pe... I.T.A. este aproape pierdere de timp; acest om își face datoria deosebit de corect și de cinstit, cum de multe ori se întimplă în angajamente. Astfel am ajuns la Călimănești, nu departe de capătul cursei locale care asigură transportul între Cozia și Rîmnicu Vlcea, pe șoseaua DN 7, E 15 A. Pe drum, după numai cîțiva pași, aflu de un accident care încă li mai tulbură pe călimăneșteni: două ospătare de la hotelul „Căciulata” au fost lovite de o mașină cînd tocmai se grăbeau să prindă autobuzul, lucru cu atît mai regretabil cu cît pe șosea, din plasele lor doli-dora, s-au îmbrăstiat carnea, zahărul, măslinele și celelalte „plusuri” din ziua aceea! Odată însănatășite, să sperăm că vor învăța să respecte nu numai regulile de circulație, ci și pe cele de comert.

— Vă grăbiți atît de tare cînd plecați, încît își rupe oamenii picioarele alergînd după dumneavoastră?, îl întreb pe șoferul Ion Neamtu de la Autobaza 2 călători Vlcea.

— Nu ne grăbim, dar trebuie plecat la

fără fix. Aici nu-i nimeni să ne controleze, orarul se respectă pe bază de conștiință.

— Cu curățenia e mai prost, c-avem pauze mici, se scuză taxatorul Nicolae Suttianu (fost barman!). Dar miline...

Cursa de Vlcea (31-VI-684) este gata de plecare. Facem un control inopinat, întîmpinînd doar protestele fără rost ale unui călător despre care aflu că este Nicolae Stoenele, de profesie șofer fără permis (conducere sub influența alcoolului). Toți călătorii au bilete spre cîntea șoferului Marin Teodorescu și a taxatorului Ion Bucă. Neavînd deci „noroc” aici, ies pe șosea însoțit de sergentul major Ion Jianu, pentru că, se știe, sînt și călători „de ocazie” luați de șoferi „binevoitori” pe banii statului. Iată numai cîțiva dintre ei: Elena Prodea, Elena Hodorogea, soții Dellacort, toți patru clăie peste grămadă în cabina unei betoniere (33-B-4062) aparținînd de T.C.H.-București cu detașare la Slatina. Șoferul, Dumitru Zamfir (foaie de parcurs nr. Fe 0685092), nervos, cere să i se treacă staționarea că „doar nu-i mașina lui” (ciudată aducere aminte, nu?). Teodor Roșan, șofer la T.C.I.F. București nu mai are bani, de aceea a luat călători pe „inflamabili” lui nou-noută (04163), protestează, spre deosebire de Buțu Grigore (21-B-6591) care mai că nu ride cînd vede cu cîtă poftă de viață își plătește amenda clientului lui, Varga Laszlo. Este sîmbătă noaptea, cei din Vlcea veniți să se distreze la motelul „Cozia” se invirt desperati în jurul autobuzului (ultimul!) defect și în jurul nostru care-i împiedicăm s-ajungă, chiar și cu ocaziile, acasă! Imi cer să scriu și despre asta, ca să se trezească și cei de la I.T.A.-Vlcea care la ora aceea țirze desigur dormeau, ori n-auzeau telefonul care-i chema cu disperare!

■ IULIAN NEACȘU ■

Milionarul de plastic

MOTO : „Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit”. (Patima pentru bani crește în raport cu cantitatea lor).

● „Nu spargeți ușa, că vă dau cheia” ● Prințul milionarului : o chiflă și un iaurt ● De unde au „ambulanții” atita poliester ? ● Un apartament de 300 000 de lei cumpărat „în acte” cu... 35 000 ● Trutul gablonzului se clatină, dar, deocamdată, nu se dărîmă.

Imi place să cred că primul avar din lume a murit de foame, deși avea un dinnozar în cameră, după ce toată viața economisise pietre. În urma acestuia un lung șir de urmași, tot punînd deoparte și stringînd altceva, au asigurat gloria acestei spite atrăgîndu-și de-a lungul timpului o tristă celebritate. Nu mai departe decît în secolul al XVI-lea, în Italia, a fost creată, dacă ar fi să-l credem pe Răth-Végh Istvan, autorul „Istoriei culturale a prostiei omenești”, o asociație imaginată a avarilor, **Compagnia della Lesina**, în care erau primiți cei care respectau următoarele obligații : să nu-și schimbe cămașa vreme de 45 de zile, să-și taie unghiile de la picioare pînă la carne, ca nu cumva să le găurească ciorapilor și, desigur, să nu pună punctul pe „i” ca să cruce cerneala, să nu-și achite datoriile, să se tocmească pentru fiecare părăluță, să nu dăruiască nimic și să nu fie cu adevărat fericiți decît atunci cînd obțin ceva pe gratis. De atunci și pînă astăzi au fost destul aceia, vii sau literari, care ar fi putut face parte din această „asociație” față de care se manifesta un colosal dispreț alături de milă și chiar compasiune. Este sigur că nici Suchar Liubarschi, dacă ar fi știut, nu s-ar fi dat în lături să intre în rîndurile ei, mai ales că i se potrivea cît se poate de bine rolul. Iată, posesor a circa 2.000.000 (două milioane) de lei în bani, ecouri și bijuterii, Suchar Liubarschi, zis și Soni, zis și Cotonogu, zis și Kikinoclu (ce o fi însemnînd ?), părea că se stingea de foame și de mizerie pînă mai zilele trecute cînd, „îndușoși” peste măsură, ofiterii de la biroul economic, Circa 8 miliție, sector IV, l-au silit să mînince „la umbră”. Și ca totul să fie de la început cît se poate de limpede, trebuie să vă spun că Soni nu ar fi fost cu ni-

mic vinovat dacă ar fi găsit cele 2.000.000 (două milioane — la o asemenea sumă merită să treci banii în litere) pe stradă, într-un loc pe lingă care noi am fi trecut neatenți, cu gîndul de a nu intriza acasă sau la serviciu. Nuuu... Kikinoclu (?) a sîrîns toți acești bani făcînd afaceri pe picior mare cu gablonz-uri ! Și aici, zic eu, este bine să ne amintim de cite ori, trași de mină de copiii noștri, de soțiile noastre sau chiar de noi înșine, nu ne-am oprit în fața unei tarabe pline de scipici pe care străluceau fals inele, cercei, brățări și ecusoane ieftine, de alamă, ochelari, piepteni, agrafe, bile de prins pîrul, fluiere, trompete și celelalte mîrunțișuri de plastic, bîgînd mina în buzunar. Și de cite ori nu am aruncat cițiva lei pe tarabă, privîndu-i cu milă pe vizitatorii ambulanți de obiecte de prost gust, care, bieții, cîștigă și ei o piine... Dar ce piine ?! Albă ca lacrima, nu altceva, altfel de unde ațitia „muritori de foame” împinzînd orasele mici și mari cu tarabele lor pe care uritul și prostia se lăfăie cu nerușinare. Dar despre vizitatorii ambulanți arși tare de soare și despre autorizațiile lor, altădată. Deocamdată reproduc cele scrise de un „asociaț” al lui Kikinoclu (?) pe o vedere trimisă din Predeal, lui și concubinei lui, Maria E-nache :

„Dragii mei,

Primiți dragi salutări și sărutări din aceste frumoase locuri. Eu sînt bineșor, dar să vedem ce va mai fi, Dragă Soni, am avut un succes enorm cu jucăriile pe care ai avut amabilitatea să mi le dai și îți mulțumesc. Dar n-am reușit să rezolv totul, așa că acum îți fac eu o comandă adevărată (s.a.). Te rog să-i duci lui Boris 20 inițioare și 20 cireșe care mi trebuie să închid niște guri pe aici (s.n.) și și le achit. Vă sărut cu drag, Petrișor”.

Lîmpede ca bună-zăua. Dar să ne întoarcem la „adrisanț”, la acest atît de drag Soni, zis Cotonogu, dacă nu chiar și Kikinoclu (?) care are, nu ?, dreptul de a străluci în rolul principal pe care l-a scris cu talent și stăruință un tînăr locotenent-major de la Circa 8 miliție, Constantin Salitră. Personajul (om nu a fost, nu este și nici nu va fi) este di-ckensian, milionarul apărînd în viață ca unul dintre cei mai amărîți și lihniți de foame cetățeni, așa cum arăta el, bărbat de 50 de ani, mărunt și lemnos, schiop, în haine roase, tîrșindu-și pantofii ruși, fără șireturi, în umbra zidurilor. De mincat, minca te-miri-ce, un iaurt, ● chiflă, un borcan cu Supco, două cor-

nuri, li mai dădeau vecinii și de milă... Somațiile de achitare a restanțelor curgeau : „Vă facem cunoscut că din verificarea rolului dv. nr. 1091 de la circ. 3 rezultă că aveți de plată următoarele debite... Pentru a evita urmărirea silită (sechestrul și vînzare mobilă, poprire) vă rugăm să vă prezentați imediat la Inspecția de impozite și să achitați sumele scadente de mai sus și majorările legale” ; sau : „Potrivit impunerii pe anul în curs, figurați în evidențele noastre cu un debit restant de lei 900. Vă punem în vedere să achitați debitul mai sus arătat pînă la data de 29 iunie 1971. Contrariu vom lua măsuri de anulare a autorizației de funcționare” ; sau : „Vă punem în vedere că n-ați achitat cotizația la asigurările sociale...” ; sau „Soni, dă și tu o bere. Bere ?! Și bani ?! Săracul Soni, în fața atîtor somatii, ce să facă, dacă nu să ceară milă și îndurare, compunînd cu migală contestațiile. Iată una în două variante, prima scrisă „din suflet”, iar a doua, cea oficială cu nr. 7099 la 30 I 1973, evident de un specialist : 1) „Tovarășe șef, Subsemnatul Liubarschi Suchar, cu atelier podoabe și artizanat în strada Labirint nr. 3 A fac contestație împotriva procesului verbal de impunere pe anul 1973 stabilit la un venit impozabil de lei 27.000 pentru următoarele motive. Veniturile realizate — condițiile de exercitare a meseriei și modul de desfacere a produselor nu sa îmbunătățit cu nimic față de anii precedenți. Datorită puterii de muncă reduse, poziției dosnice și a lipsei unui punct de desfacere, am trebuit să depun eforturi mari pentru a mi putea cîștiga existența și plăți impozitele la zi. Deaceia găsesc de cuviință că în mod nejustificat mi s-a majorat impunerea. Ca urmare a celor de mai sus rog a se face revizuirea impunerii și am scădea suma de lei 2.568”. 2) „Tovarășe șef, Subsemnatul Liubarschi Suchar, cu atelier în strada Labirint nr. 3 A, sectorul 4, fac contestație împotriva impunerii cu diferența ce mi s-a făcut cu procesul verbal nr. 90449 din 30 decembrie 1972, pentru următoarele motive : Nu am realizat venitul de 27.000 lei la care am fost urcat, dimpotrivă am realizat mai puțin de 21.000 lei, venit conform impunerii pe 1971 (s.n.), deoarece așa cum dovedesc cu buletinul medical anexat de la Dispensarul TBC, analize, rețete etc... am fost bolnav începînd cu data de 1 noiembrie 1972 pînă la 25 decembrie 1972. Sint suferînd TBC și infirm de piciorul drept, în urma paraliziei infantile de care am suferit. Anexez o copie după certificatul medical. Pe lingă cele de mai sus, am

căzut din cauza piciorului de care sufăr, știu toți vecinii că am fost nevoit să stau în pat, la locuința mea din strada Pitar Moș nr. 27. Vecinii mi-au spus că și organele fiscale m-au căutat de mai multe ori. Pe mine m-au găsit abia la sfîrșitul anului cînd am reînceput activitatea. Nu am știut că trebuie înaintea să fac cunoscut ca impozitul să fie scăzut, ca acum să mă pomenesc cu impozitul chiar majorat (n.n. sfînta indignare !). Ca urmare, vă rog insistent să fiu dat la scădere cu suma de lei 2.568 ce mi s-a adăugat. 30 I 1973”.

Cum se vede, cele două variante se deosebesc : nu numai că prima, scrisă de mina milionarului, este agramată, iar a doua, bătută la mașină de o dactilografă, nu, ci, evident, prin motive. În cea oficială Kikinoclu (?) cere milă și compătimire pentru sănătatea lui atît de șubredă, amenințată și mai rău de nopțile petrecute în atelierul clandestin din pivnița celui autorizat ! Organele financiare nu-i admit contestația în ciuda acestei văicărli sinistre, dar de ar fi știut inspectorii ce însemnau cei 2.568 de lei impozit față de milioanele lui Soni, s-ar fi luat cu siguranță cu miinile de cap. Avea zile în care cîștiga nu mai puțin de 20.000 de lei, avea însă și grijă ca în acest timp să fie trecut cu intermitență și în evidența Cooperativei de invalizi „Carlo-najul”, unde figura ca făcînd pungi de plastic la domiciliu (?). Cite pungi a făcut, rămîne să ne spună cei de la „Cartonajul”, pentru că Soni nu a fost niciodată atras de munca plătită cinstit, deși era un meseriaș (matriter) bun. De altfel, chiar de ar fi vrut să mai muncească (în pivniță avea destule utilaje, materiale), nu mai avea nici voie (i s-a anulat autorizația în 1973), dar mai ales nici timp pentru asta. Cîștiga banii mult mai ușor speculînd en-gros cu articole de podoabe pe care le cumpăra la prețuri derizorii ca să le revîndă cu un beneficiu de peste 50% vînzătorilor ambulanți din toată țara. Continua astfel... tradiția familiei ! Pentru că aici este momentul să spunem că la început Liubarschi Suchar — Kikinoclu (?) lucra gablonz-uri în asociere cu unchiul său care avea un atelier pe Șerban-Vodă. După ce unchiul a murit, cărase tot în strada Labirint 3 A, unde pînă acum trei ani a și locuit. În urma acestor „rude comerșante”, din pură întîmplare, în pivniță (iar pivniță !) sint descoperite peste 200 de proiectile sustrate în timpul celui de-al II-lea război mondial din capacele cărora unchiul și nepotul făceau inele și brățări ! Vă jur că și eu am trecut prin ce treceți și dumneavoastră acum, stîmăți cititorii, adică mi-au ieșit ochii din cap cînd am auzit de treaba asta. O asemenea alcătuire de abjecție și cinism este totuși rară, în fața lui Kikinoclu (?) ar pîli pentru o clipă chiar și stelele ! Cum se spune însă, în fine, mă rog, milioanele nu se string în fața bisericii, iar cei care le au sint departe de a fi cerșetori chiar dacă șchioapătă cît mai apăsător cînd traversează strada. Revenim, mai bine zis ne revenim puțin, ca să nu ne scape firul atît de alunecos al vieții milionarului nostru de pe linia tramvaiului 23. Ră-

UN FOST ȘOFER DE TIR, O ÎNCERCARE DE CONTRABANDĂ PRIN EUROPA ȘI UN ESCROC DE DRUMUL MARE

Intr-o zi friguroasă de septembrie, exact cu șase ani în urmă, o enormă mașină purtînd inscripția TIR, aparținînd I.T.I.A. — Întreprinderea de transporturi internaționale auto — se îndreptă spre unul dintre punctele de graniță ale Suediei. Costică B. conduce fără incidente pînă la Götteborg, descarcă marfa (castraveți) la firma X și, grăbit, încearcă să-și plaseze cele 40 de sticle de coniac, ascunse cu grijă printre lăzi. Absorbit cu totul de operație, nu observă rîvna vameșilor suedezi care în scurtă vreme, țînînd cont de legele prohibiției și de infracțiunea de contrabandă, îl predau poliției. Pe scurt, evenimentele se precipită. Costică B. este rețînit o lună de zile pentru cercetări într-o celulă de două persoane, în liniștitoarea apropiere a unui suedez care își strangulase soția, iar după pronunțarea sentinței pleacă pentru încă o lună într-o colonie de muncă aflată într-un sătuleț nu departe de Götteborg. Trece și luna asta și, pe 8 noiembrie, zi geroasă de iarnă nordică, Costică B., îmbrăcat sărăcăcios, cu un palton uzat, căpătăt de la un localnic plin de milă pentru cei 59 de ani ai săi, este liber să se întoarcă în țară. Dar fostul șofer al I.T.I.A.-ului este cuprins de teamă și cum o prostie nu vine niciodată singură, Costică B., cu puținii bani pe care-i are, nu se îndreaptă spre Stockholm, spre ambasada română, ci ajunge la Travemünde, declarînd că vrea să se stabilească în Germania Federală. Pasul fusese făcut. Momentul de teamă, de lașitate, îi dăduse „oribilul statut de transfug”. De aici încolo, timp de aproape cinci ani, pentru Costică B. începe marea aventură care la

vîrsta lui avea să devină un coșmar. Expeditivi, cei din Travemünde telefonează la Lübeck unde se află un centru de triere pentru refugiați și pînă unde o mașină militară îl duce într-o jumătate de oră. A doua zi, cu o scrisoare de recomandare și cu pașaportul vizat este depus în lagărul de la Ziren-dorf, de lingă Nürnberg. Un fel de pușcărie fără pază strictă. Atmosferă deprimantă, priviri halucinante și buimace dînd impresia că nimeni nu este normal. Plutește pe toate fețele spaima pentru ziua de mîine, pentru aventura periculoasă în care se află. „Dacă atunci te ia cineva de mîină și-ți dă bilete de tren către țară, îi săruți mina și te întorci”. Aici totul moare. Demnitate, speranță. Un preot de origine română aflat la München îi îndobitoceste, predicîndu-le miracolul „occidentului”, alimentîndu-le teama, tîrșindu-i în misticism. O mină, o simplă mină de ajutor i-ar putea salva, dar cine să mai facă gestul ? Costică B. nu mai suportă atmosfera de apocalips care te putea face pe viață pensionarului unui ospiciu. Cu fermele încheiate, reușește să găsească în ziar un post de șofer la o firmă de „izolații”, din Darmstadt. Are totuși noroc cu o meserie căutată, neîmpărțînd soarta multor străini : munca grea, adeseori privită cu dispreț (80% din mîturătorii străzilor sînt străini !). În decembrie '70 se hotărăște și scrie ambasadei române dar teama îl oprește iar din drum. E singur, cu nervii biciuți și în starea asta este descoperit de un anume Ieșeanu, fugit cu ani în urmă din țară, una dintre lichelele care improașcă țara cu

noroi și venin. Odios, Ieșeanu, care caută să-l racoleze în rîndul huli-ganilor de profesie, îi repugnă. El n-are nimic de revendicat și n-are pentru ce să participe la așa-zisele manifestații. Se smulge. Fuge de singurătate, încearcă să scape de senzația apăsătoare că este „slugă”. „Cînd te vezi slugă și cînd întrezărești o șansă să nu mai fii, cînd ți se oferă o licărire de speranță, te îndrepti disperat spre ea. Depinde însă cine ți-o oferă”. Și astfel începe pentru Costică B. „coșmarul A.”, „licărirea de speranță”, „pomul de An nou”, care la adăpostul unei firme-fantomă de import-export, escroca neajutorată ! Fugit din țară în 1966, Nicolae A. administra naivii, plin de bunăvoință, milă și pasiune. Timp de patru ani, Costică B. s-a hrănit cu iluzii oferite mîrinimos de „generosul afacerist”, plătindu-i cu micile sale economii, dintr-un salariu a cărui singură virtute era modestia.

Dar pentru cei patru ani care urmează, să dezlăuim corespondența trimisă de multe ori săptămînal de sufletul caritabil, corespondență relevantă pentru caracterul personajului și ilustrativă pentru rolul jucat de acesta în existența lui Costică B., pînă la întoarcerea în țară.

Frankfurt/Main
13 ian. 1971

„Dragă B.,

Mai întii este normal ca dumneata să treci printr-o stare morală proastă, dar prin ea trec toți cei care rămîn aici și de aceea trebuie să fii tare și să o depășești. Cît privește schimbarea

locului de muncă, patronul tău are, desigur, un gol de producție. Cînd mă vei vizita, vom discuta ce este de făcut pentru ca această situație să nu se prelungească. (...) În privința afacerii la care lucrez nu stau (îi propusesse lui Costică B. să deschidă împreună un restaurant. A. cu capitalul, iar B. cu organizarea, însă, pînă una alta, pentru început, B. era cu amîndouă, n.n.). Și luni, și marți, și ieri am alergat, am văzut și citeva localuri goale, m-am sfătuit cu cunoșcători în meserie, căci este bine să cunoști și experiența altora”.

9 martie 1971

„Dragă domnule B.,

(...) Celor ce îți scriu mai jos n-ăș vrea să le dai nici un fel de interpretare și nici să-mi ceri lămuriri asupra lor acum. Le vei avea mai tîrziu. Te rog să-mi trimiți, imediat ce primești această scrisoare, suma de trei sute mărci, prin poștă, în așa fel încît eu să am acești bani joi sau vineri dimineața. La primirea sumei eu îți voi trimite o chitanță, ca și cum suma mi-ai împrumutat-o mie personal. Te mai rog ceva : fii mai puțin descurajat, mai încrezător (motive avea, stară domnului, n.n.) și nu uita că în mine ai și un prieten sincer care te ajută, oricînd”. (Mai tîrziu „ajutorul” va fi mai substanțial, cinstitul amic cerîndu-i cu aceeași nonșalanță și duioasă grijă sume mai mari, n.n.).

12 martie 1971

„Dragă domnule B.,

(...) În starea morală grea prin care treci azi, ai dreptul să bănuiești orice, căci prin această stare cîndva am trecut și eu. Cu acel local eu am făcut cercetări foarte multe și în Frankfurt și pe lingă. Sint destule neînchiriate. Dar nici dumneata, nici eu nu sintem de meserie. Riscul de a cîștiga puțin și a cheltui mult, de a munci din zori pînă noaptea, este prea mare și în mod inevitabil ar duce la ceartă între noi. (...) Problema cu mașina de transport am

mas singur, Soni năvălește în marea piață a scipiciurilor, reușind în scurt timp, ca un alchimist norocos, să transforme plasticul, alama și aluminiul în aur. Sistemul, desigur, era pe cit de simplu, pe atât de necruțător: cumpăra en-gros de la diverși meseriași neautorizați („cei autorizați, imi spune locotenent-colonelul Teodor Onea, în la preț, ceilalți, dacă sint strinși cu ușa că vor fi demascați dau marfa numai ca să scape de ea”) cercei, inele, cocuri, agrafe, mărgelile, piepbeni, bile de păr, insigne, fluier, hopa-Mitică, ochelari, etc. din plastic sau din metale comune. Aceasta, toamna sau iarna, cind unii meseriași, binecunoscuți ca petrecăreți și leneși, rămneau fără bani și vindeau marfa la prețuri de nimic. Primăvara, cind începea sezonul, o revindea miilor de vinzători ambulanzii din toată țara. Un singur exemplu: lua o pereche de cercei cu 0,30 lei și o revindea cu 3-4 lei ambulanzului autorizat, care la rindul lui îi desfășura la Predeal sau la Mamaia cu 8-10 lei bucata. În mulțimi perechea cu o sută, două, trei... de mii și veți afla singuri cât câștiga Kikinoclu(?), fără a ignora însă și câștigul ambulanzilor — cum mai fac unii dintre cei ce le fixează veniturile! Dar cu ochelarii, ehei... Și noi, naivii, care plăteam cu ațita dezinvoltură fleacurile astea, desconsiderându-i, nu-i așa?, pe aștei milionari deghizați, disprețuindu-i chiar. Ce o fi fost în sufletul lor și al lui Kikinoclu în astfel de momente, ce să mai vorbim? Cum arătam și cum (din păcate) mai arătam noi în ochii acestor „mici” milionari e bine să n-o spun. Dar, vai, cel care își încheia cererile de ajutor implorînd mila noastră aproape că murea de foame închis în vizuina lui, deși pentru mici rețușuri avea întotdeauna bani cu care să-și plătească lucrătorii. Aici sint absolut necesare trei întrebări și trei răspunsuri. Unu: din ce trăiesc legal neautorizații? Doi: de unde au ei atita poliester, dat fiind că acesta se vinde numai unităților de stat, nu și particularilor? Trei: vecinii lui Soni s-au lăsat chiar atât de ușor și vreme îndelungată duși de nas, nevăzînd și neauzînd nimic din ce se petrecea la atelierul clandestin din curte? Sau...? Și dacă la prima întrebare legea recentă răspunde clar, de-acum încolo, pentru celelalte două ar fi de dorit să răspundă întreprinderile producătoare de mase plastice și buna-credință a tuturor celor care l-au cunoscut pe „Cotonogu”. Între aceștia din urmă și cei care au acceptat contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului de 4 camere, hol, de lângă „Patria” (strada Pițar Moș nr. 27) la o valoare fictivă de 35 000 (!) de lei, valoarea reală a acestuia depășind 300 000 de lei? Aceasta s-a întîmplat în 1973, cind Soni, zis și Liubarschi Suchar, s-a mutat la această adresă, păstrînd atelierul și pivnița, subînchiriate de la un chiriș de stat. Se crede însă că ar mai avea un apartament în Drumul Taberei,

după cum se știe că și concubina sa (se putea altfel?) Maria Enache, muncitoare la o cooperativă, și-a cumpărat bijuterii de 30 000 de lei și un apartament cu imprumut... de stat!

Cum locuia milionarul? Din cele 4 camere (avea și chiriși, fictivi însă) 2 erau complet goale, iar în celelalte un pat, o masă, un sifonier, televizor, radio și... două geamantane. Ce minca am văzut. De fapt nu-l interesa nici una, nici alta, toată viața — avea să spună — a stat sub pămînt ca o cîrțită adunînd bani. Și-a adunat, nu?

Casa din strada Labirint nr. 3 A este veche, se intră pe un gang, se ajunge într-o curte interioară care iese în altă stradă. În ea locuiesc multe familii, printre care și familia Dobre (soțul, Stroe, mecanic fochist la Caritas, soția, Florica, muncitoare, și doi copii mici). La această familie își avea atelierul (cel de deasupra și cel de dedesubt) plătînd o chirie de 30 de lei pe lună Kikinoclu(?).

— Părea sărac de tot, minca un corn și de multe ori dormea în atelier cu capul pe masă, zicea Florica D. La asta mi le dădea cite un fluier și ăla de cea mai proastă calitate.

— Vai de capul lui, sare Olimpia Costache, o vecină care se mai imprumuta cu o sută din cind în cind de la el. Mincea tăiței cu lapte și umbra rupt de tot. Dacă știam...

Vecinii sint buimăciți. Între ei, lui Dumitru Bratu, mecanic, cel care a asistat ca martor la numărarea comorii, pare că nici acum nu-i vine să creadă.

— Am dormit cu milionul la cap, zice, podul avea peretele chiar la mine. Cu milionul am dormit, zău așa, speculantul naibii...

Singura mai abstractă, scormonind prin vechiturile care zac în curte înainte de a fi băgate într-o boxă și sigilate (e greu de închipuit cit de „păstrător” era acest avar milionar), este o bătrînă, „doamna Garoafa”, preocupată să găsească niște cartoane pe care „să-și picteze imaginația”. Alături de ea copiii din curte țopăiau de bucurie în fața zecilor de fluieri și trompete ajunse la îndemîna lor. Sint scoase afară 6 (șase) butelii de a-rağaz, dar nu prea sint luate în seamă față de ce s-a găsit pînă acum: 924 000 lei numerar, ecouri cu parolă, obligații în sacoșe și pungi de plastic ascunse într-o boxă, peste 8 000 de dolari în pod, peste 1,5 kg aur lucrat îngropat în pivniță sau sub dușumele și mărfuri în valoare de peste 500 000 de lei. Toată această comoară, într-un decor de o mizerie de nedescris, dintr-acelea în care n-ar putea lucra nici măcar un gunoier, în mijlocul unor oameni pe care nu-i dau afară banii din casă. Și ca să nu creadă nimeni că

în fața acestui „dezastru” milionarul și-a pierdut capul, merită să-l las pe cel care i-a descoperit „comoara”, locotenentul major C. Salitră, să povestească:

— Dimineața l-am așteptat la atelier. N-avea autorizație, însă era plin de „marfă” și evident că nu-i aparținea lui ca lucru. „De unde ai asta și asta?”, l-am întrebat, „Le-am lucrat”, mi-a răspuns, „Atunci ia, hai, să luăm matriță pentru fiecare”. „Nu mai luăm, a zis, le-am cumpărat”. „Boxa asta este a dumneavoastră?” „Nu”. Am chemat toți chirișii să-și recunoască boxele din pivniță, a rămas a lui, dar tot nu recunoștea. „Dă-mi cheia”, i-am cerut, „N-am”, a zis. „Atunci sparg ușa, dacă nu-i a nimănu”, „N-o spargeți (grijului), că vă dau cheia”. Am căutat, am săpat pînă noaptea în acest balmeș-balmeș de vechituri și utilaje, pînă am găsit „tezaurul” din Labirint”. E un om tare ascuns. Și, ca să vezi, se apleca pe lingă noi culegînd un cercel, o agrafă, o pune în pungă și o pune bine, pentru viitor! Ce om...

Ce om? Doar pentru că vorbește, cineva nu trebuie să fie neapărat om. Și cind vorbește, ce credeți că spune? „Bine că nu mi-ați luat mîinile, mă refac eu cind ies”. Teribilă amenințare în situa-

ția lui, dar care, prin măsurile care se impun în acest „comerț parazit”, sperăm că nu va fi decît o vorbă goală și că strigătul mulțimii de vinzători ambulanzii „le roi est mort...” nu va fi urmat de celălalt. Deocamdată pentru „le roi” Liubarschi Suchar — Soni — Cotonogu — Kikinoclu (!!) jocul cu milioanele s-a închis, chiar dacă „marfa” lui se mai întinde încă pe tarabele supușilor. „Marfa” lui și a altora ca el pe lingă care noi, cei care prețuim banul în muncă și nu în hoție și speculă, nu mai avem cum trece cu vechea și leneșă indiferență de mai înainte. Pentru că valorile îngropate în pămînt sau spinzurate în pungi de plastic în pod ne aparțin, pentru că banii aceia mototoliți în sacoșe, împiedicați să circule, ne-au lipsit, pentru că la urma urmei banul în sine, neechivalat cu ceea ce ne este nouă, tuturor, de folos nu înseamnă nimic.

IULIAN NEACȘU ■

P.S. Prin Liubarschi Suchar „a căzut” numai un singur „rege al inimioarelor” de bilci și nicidecum toți regii de ipsos, de plastic ori de sîrmă cloxată din „trustul gablonz-ului”.

„Milionarul de plastic”, Suchar Liubarschi, printre milioanele sale

găsit-o mai bună și de aceea m-am deplasat și mă voi deplasa de cite ori va fi nevoie la Stuttgart. În privința banilor dați (B. reproșindu-i că l-a escrocat, n.n.), țin să-ți spun că nu aveam nevoie să mă duc nici la München, nici la Paris. Am făcut-o pentru dumneata (sic! n.n.) care mi-ai spus că faci orice și m-ai rugat cu lacrimi în ochi să te ajut. Regret că gestul meu nu este apreciat de dumneata, ci dimpotrivă plătit cu bănușii (și cu mărci, totuși, n.n.). (...) Ești venit numai de patru luni într-o țară în care eu trăiesc de cinci ani. Sinceritatea este o condiție esențială în raporturile dintre noi și față de ceilalți”. (Impresionantă lecție de morală a transfugului cu vechime, n.n.)

8 aprilie 1971

„Dragă domnule B.,

Înțeleg necazurile și îndoielile dumitale și îți repet: n-are sens să ne certăm pentru nimic (ei, chiar nimic nu era, dar e adevărat că lui A. o ceartă nu-i venia cituși de puțin, n.n.). Este o copilărie să crezi că eu am căutat să speculez ceva de la dumneata. Îți dau cuvîntul meu că nu voi face vreun transport sau o afacere de transporturi fără dumneata. Că vrei să te întorci în țară este o problemă personală. Dar la aceasta trebuia să te gîndești de la început cind erai în Suedia, la încheisoare (lucru pe care B. îl știa dealtfel foarte bine, n.n.). Zici că nu vrei să fii aici și mai bine pleci dincolo, lingă familie. Ce pot eu să-ți dau însă mai mult decît promisiuni, aici unde nimeni nu-ți dă un pfennig?” (Cuceritoare franchețe, nu? n.n.).

25 iulie 1971

„Dragă B.,

(...) Nu am fugit, nu te-am uitat. Cu șina nu se poate face nimic deocamdată (deci a căzut și afacerea asta, n.n.). Am o altă idee: un post ambulant de înghețată. Este multă muncă, dar dacă este bine plasat se câștigă foarte bine. (Și acum, atenție la modalitatea foarte

subtilă prin care A. încerca să nu-l piardă pe Costică B., n.n.) Din țară am vești foarte proaste... Nu vreau să exercit nici o influență asupra dumitale, dar nu te sfătuesc să te întorci acasă. Mai bine gîndește-te la diverse posibilități de afaceri, am o totală încredere în cinstea și puterea dumitale de muncă. Eu așa singur și fără să mă omor am intrat într-o participație la o afacere, unde sper să-mi renteze cel puțin o sută de mii anual. Iată pentru ce am plecat 3-4 luni din Frankfurt”. (Mai exact, dispăruse undeva pe Valea Rinului de teama creditorilor, și se făcuse chelner, poate-poate mai încropea cite ceva, n.n.).

Aici întrerupem puțin șirul răspunsurilor pentru a selecta cîteva din reproșurile lui Costică B. dintr-o scrisoare de 12 pagini și un sfert: „În scrisoarea dumneavoastră imi recomandați ca ori pe unde voi fi, să fiu corect. Vă mulțumesc pentru recomandare. Toată viața mea am fost corect, cu atît mai mult cu dumneavoastră în care speram să văd omul care mă va naște a doua oară. Speranța și iluzie dureros prăbușite. V-ați bătut joc de mine, ba mai mult, ați fost atît de rău încît ați mai pus-o și pe soția mea (A. promișîndu-i c-o va aduce în R.F.G., n.n.) să umble pe la bancă să-și deschidă cont, lucru pentru care au ris și s-au crucit cei de la bancă, din România. Pentru povestea asta mi-ați cerut 300 de mărci. Cum rămîne cu cinstea dumneavoastră imaculată? Și prostul de B... cu sufletul lui corect și cinstit credea, credea, credea și pînă la urmă a rămas cu... credința! Regret din tot sufletul că tocmai din partea unui român, și încă un român intelectual de talia dv. să primesc o astfel de lovitură”.

Tonul melodramatic, frecvența cuvîntelor cinstite, corectitudine, umorul lor involuntar, toate ne aduc în plin Caragiale. Inconștiența cu care personajele respective țin patetice lecții de morală uitîndu-și statutul cu totul imoral în care se mișcă nici măcar nu mai au puterea să revolte ci sfîrșesc doar compasiune. Dar să revenim la existența lui

Costică B. care în această perioadă, după cinci luni lucrute la Dortmund, se mută la Frankfurt, șofer la firma „Junger” care făcea afaceri cu blănuri. Caută imposibilul, adică o locuință mai ieftină și tot ce găsește nu-i decît o cameră mansardată, cu accese și cu 200 de mărci pe lună undeva pe Liebigstrasse, una din acele străzi nemțești cu o arhitectură rece și monotonă, și din cind în cind cu un bloculeț-plombă colorat vioi. Pleacă luna dimineața cu marfa și se întoarce la sfîrșitul săptămîinii, muncind mult și încercînd să nu se lase doborît de disperare, în parte alimentată și de escrocheriile singurului „suflet” dispus să-l ajute: Nicolae A. Astfel ajungem în septembrie 1971, cind acesta îl „asigură” pe Costică B. că el (d-l A., n.n.) este „un om de o altă calitate și de un alt nivel”. În continuare, relațiile dintre cei doi, cultivate cu grijă de „sincerul prieten”, cunoscînd din nou o perioadă „ascendentă” datorată în parte speranței lui Costică B. de a deveni „coproprietar” și pe de altă parte „stringenței lor necesități” ce aveau drept sursă afacerile mai mult sau mai puțin reale ale „finului intelectual”. Și în timp ce sîmbăta sau duminica seara Costică B. își plîngea amarul pe malul Mainului, caritabilul domn îi trimitea sprintare scrisori și vederi din Roma și Bologna, din Lecce sau Brindisi prin care-l anunța că se spetește muncind, evident pentru viitorul lor, neuitînd totodată să ceară să-i expedieze prin poștă sau diferiți intermediari mizerie sume de citeva sute de mărci. Toate pînă în ziua în care întreprinzătorul asociat (devenit zarzavagi) ce trimitea în luna decembrie conopidă la München, părtaş fiind la o afacere sub firmă italiană, îi cere „protejatului” din Frankfurt să-și lase postul de la „Junger” și să pună pe picioare un „camion sănătos”, temelia fericirii lor viitoare, camion pe care-l va plăti el cind va găsi pe cineva să-i finanțeze. Costică B. o ia de bună și pe asta, ajungînd în scurt timp muritor de foame și cheltuind cu multă zgîrcenie cele 20 de mărci trimise mărînimos de dl. A. „Știu că dumneata vrei

să te muți (de fapt era pe punctul de a fi evacuat, n.n.), îi scrie acesta în octombrie 1972. Eu cred că nu te va da nimeni afară din casă. Dar cind cineva vrea să facă ceva mai mult și mai mare trebuie să și riște. Și te rog să mă crezi, eu vreau să te ridic de la meseria de șofer nițel mai sus”. O altă scrisoare înduioșătoare prin participare sufletească, blîndețe și spirit de solidaritate reflectă stadiul de bunăstare la care ajunsese Costică B. „Îți mulțumesc pentru rîndurile dumitale pline de obiectivitate. Cind vrei să-ți împui, nu ești nici nervos, nici impulsiv, deși rabzi de foame, mai mare rușinea! Îți pun în plic 20 de mărci să mai poți rezista pînă vin eu” (cerîndu-i, în schimb, după cîteva luni, o altă sumă la fel de neînsemnată ca și cele anterioare, n.n.).

Istoria mai continuă tîrîș-grăpîș pînă la sfîrșitul lui '74 cind Costică B. neașteptînd suportul nesigură, traiul pe apucate, manevrele lui Nicolae A., singurătatea, depărtarea de familie, înaintează cererea de grație. I se aprobă venirea în țară dar are ghinion: plecat pentru o vreme din Frankfurt, trimis de firmă, comunicarea nu-l găsește acasă. La întoarcerea în oraș nu are cine să-i dea de veste. Continuă, exasperat, să aștepte și după zece luni se hotărăște să încerce din nou la ambasada română, unde află stupefiat că aprobarea lui avea deja o vechime de un an! Trecuseră aproape cinci ani de care nu mai vrea să-și amintească nimic, cinci ani urțiți care n-au fost ai lui, cinci ani pe care l-a pierdut din lăcomia de a vinde prin contrabandă cîteva sticle de coniac, din frică și lașitate. Cinci ani în care s-a întîlnit cu lăcomia și egoismul feroce, ani în care a fost în permanentă bolnav, cu frecvente stări depresive și sufocări de care n-a scăpat decît întors acasă. Bucurii? N-a avut pentru că sufletul său bolnav nu se putea bucura nici măcar în rarele momente de uitare pe malurile Mainului, sau pe străzile străine ale Frankfurtului, hrînindu-se doar cu iluzia reîntoarcerii, privind trenurile în gara orașului.

RAZVAN BARBULESCU ■

Amorul divin sau o singură leafă

Am cunoscut recent o tânăra pe-reche proaspăt căsătorită. Trăiau cu maximă intensitate bucuria omologării juridice a pasiunii lor primăvăratic. Suspenele, soaptele de iubire, mirosul îmbătător al teilor, clarurile de lună deveniseră legale. Ceea ce pină cu o zi-două înainte era o nebunie, o născocire a vinturilor de miazăzi, acum devenise trănicioasă, legalitate. Ca să nu mai lungim vorba, cei doi primiseră botezul nuptial al ofiterului Stării civile al sectorului 7.

Fericirea altora emoționează pe toți ceilalți oameni. În această stare de pioasă euforie m-a trezit mărturisirea brutală a soției recent legitime:

— Noi doi simțim o singură leafă. Mărturisesc că nu mă așteptam la o comunitate atât de perfectă. Pretențiile mele erau înfinit mai modeste. Mă așteptam conform indicațiilor pe care ni le dăduse cindva Platon, să fie o singură ființă, sau măcar, dumnezeu cu mila, un singur trup. Nu, ei depășiseră cele mai romantice aspirații ale tuturor filozofilor și poezilor. Ei atinseseră perfecțiunea, erau o singură leafă.

M-am resemnat și cu această ipostază, iubirea cunoaște nenumărate forme de exprimare, și la urma urmei poate că și din două retribuții se poate naște o iubire eternă. Nu poți să de unde sare iepurele pasiunii. Dar foarte curind primii o lovitură și mai cruntă. De data asta lovitura mi-o dădu el, mirele, foarte voinic, foarte corpolent, foarte cu mult simț practic.

— Leafa e destul de bună — recunosc eu cu tristețe orgolioasă — avem și spor de vechime, însă trebuie să cistigăm și ceva pe deasupra.

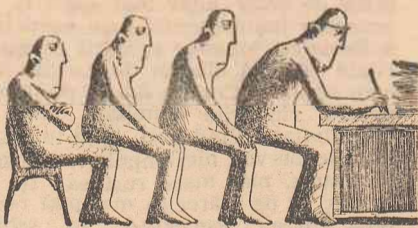
Am rămas îngrozit de această spovedanie făcută la începutul unei căsnicii. Amindoi se legaseră prin jurământ sub clar de lună să fure cât mai mult, la locul lor de muncă, pe măsura posibilităților.

Și ea, dintr-un sentiment de culpabilitate sau din respect pentru iubirea lor neună, tinu să-și mănince unghiile și să precizeze:

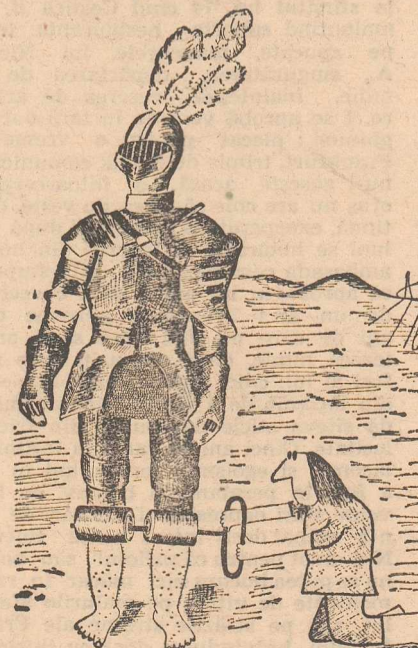
— Noi niciodată, absolut niciodată n-o să înșelăm statul, ci doar clientii.

Și nici acum nu înțeleg de ce s-au supărat pe mine cind am spus că n-am să vin la nunta lor de argint. Nu mi-e teamă că legătura lor conjugală s-ar putea destrăma. Dimpotrivă, tocmai venicia acestei monstruoase coaliții mă deprima.

TEODOR MAZILIU ■

ANTON DRAGOȘ ■

ADRIAN CURSARU ■

RIDENDO

Ruptă din viață

Am să vă spun o întâmplare care pare într-un totul neverosimilă, dar care este într-un totul autentică, vă asigur de asta pe cuvântul meu de onoare. De altfel, eu folosesc foarte puțin imaginația atunci cind scriu, prefer să vorbesc despre lucruri întâmplate aievea, trăite, imi place să rup cu mina mea fapte din viață și să le pun pe hirtie, așa cum rupi fructe dintr-un pom și le pui pe masă. Dar iată întâmplarea despre care vă spuneam că e strict autentică, desi pare atât de neverosimilă.

Într-o zi, pe plajă apare un tip solid, înalt, ras proaspăt, cu figură de angajat cu muncă de răspundere în domeniul alimentației publice, îmbrăcat elegant, cu cravată, tipul se dezbracă, rămâne în slip și intră în apă. Era foarte cald, desi se apropia asfințitul, bărbatul resimtea din plin binefacerea apei de mare, se bălăcea, dădea din miini și din picioare, înaintind fericit printre valuri. Tot așa, zbenzându-se singur, individul ajunge la circa douăzeci de metri de mal. Fiind destul de gras și sedentar el obosește la un moment dat, vrea să pună picioarele pe pământ, dar pământul nu mai era sub el, începe să dea din miini și din picioare, panicat, simte că nu mai are putere să răzbească pînă la mal și strigă ajutor. Pe mal nu era mai nimeni, doar un bărbat foarte tînăr, foarte frumos, chiar foarte zdravăn, îmbrăcat cu un tricou pe care scria Salvamar. Tînărul, culmea, citea o carte. Mai precis, un roman polițist. El aude cuvîntul ajutor, ridică privirea, vede despre ce e vorba și continuă apoi să citească. Tipul din domeniul alimentației publice care se afla pe cale să se înecă înghite o gură de apă, gustul apei îl îngrozește și mai mult, ideea de a muri burdușit cu citeva vedre de astfel de lichid crincen îl scoate din minți și urlă cu ultimele sale forțe:

— Tinere! Salvează-mă! Nu mă lăsa! Am doi copilași!

Tînărul ridică ochii din carte, enervat:

— Domnule, zice, sînt în timpul liber, lasă-mă în pace.

— Păi, mă înec!

— Te îneci? Păi, de ce nu spui așa?

— Păi, dumneata nu vezi? Salvează-mă.

— Bineînțeles. Te salvez imediat.

Fii atent. Dai din miini și din picioare și îți aerul în piept cât mai mult. Hai!

— Păi, nu mai pot.

— Păi, trebuie să poți. Altfel ai încurcat-o. Dă-i bătaie. Așa! Așa!

Tipul din alimentația publică face citeva eforturi supraomenești, dă cu disperare din miini și din picioare și scapă de pericol. Adică pune picioarele pe pământ, iese pe plajă, se trînțește pe nisip, respiră adinc vreme de cinci minute și-și revine. Apoi se uită uimit către tînărul salvamarist.

— Dom-le, zice el, dumneata chiar ești de la Salvamar?

— Bineînțeles, răspunde acesta. Dar de ce vă mirați?

— Păi, dacă ești de la Salvamar de ce n-ai intrat după mine în apă să mă salvezi?

— Ca să fi intrat după dumneavoastră în apă ar fi trebuit să fiu un timpit.

— De ce să fiu timpit?

— Păi, dacă intram în apă puteam să mă înec.

— Păi, nu știi să înoți?

— Nu știu.

Tipul din domeniul alimentației publice rămîne buimac. Asta era prea de tot: să lucrezi la Salvamar și să nu știi să înoți!

— Dom-le, zice el, asta e prea de tot. Asta e culmea.

— Nu e deloc culmea. Aflați că mă descurc foarte bine. Din moment ce am la dispoziție o barcă și un colac nu văd de ce nu m-aș descurca. Ba am fost și evidentiat pentru faptul că nu am avut pînă acum nici un inecat în zona mea.

— Și cine te-a angajat?

— Șeful serviciului personal de la trust. Poate o să vă mirati, dar dintr-un aveau o obligație față de unchiul meu care este șef la barul de noapte. Adică o nepoată a respectivului șef de personal face prezentarea programului în bar, desi e bilbită. Și-atunci m-a angajat și el pe mine. Că n-avea încontro. Înțelegeți? Așa se fac ex-crocheriile — l-a păcălit el pe unchi-miu. l-a păcălit și unchi-miu pe el.

— Tinere — zise tipul răgușind brusc — eu sînt șeful serviciului personal.

După care îi strînse mina puternic, îi aruncă o privire colcăind de ironie și scribă, și plecă cu hainele la subsuoară.

— Să fiți sănătos, i-a răspuns salvamaristul și, fără să se sînchisească de ironia din privirile lui, se apucă să citească mai departe romanul polițist.

Vor fi unii (poate mulți, poate puțini) care vor spune că întâmplarea e neverosimilă. Păcat. Ea este, realmente, ruptă din viață.

ION BĂIEȘU ■

Din dosarele miliției, ale procuraturii, din boxa acuzaților

UMOR NEGRU

Oprea C. a vizitat nu demult, însoțit de fratele său, magazinul „Cocor” din București. S-au dus giont la raionul de confecții bărbați, unde cei doi au executat Operațiunea Pantaloni. Oprea a înșfăcat o pereche de pantaloni de la autoservire, fără să-și piardă prea mult timp cu studiul liniei, fasonului etc. (știa el ce știa) și s-a dus val-virte în cabina de probă, unde l-a îmbrăcat. Pe cei vechi și ponosiți l-a dat fratelui, care i-a vîrit într-o sacoșă, și ambii s-au îndreptat în grabă spre ieseire, fără să se uite nici în dreapta, nici în ștnga. I-au oprit la timp vînzătorii cărora nu le-a scăpat strania metamorfoză... pantalonistici.

La tribunal Oprea a declarat că, de fapt, nu avusese intenția să fure ceva. A urmat acest dialog, consemnat de greier:

PRESEDINTELE: Spuneți că totul a fost fără intenție. Totuși, ați ieșit cu pantalonii noi îmbrăcați pe dv. și nu l-ați plătit. De ce?

ACUZATUL: Am țesut îmbrăcat cu aceștia fără să-mi dau seama.

NU NUMAI PISICA NEAGRĂ ADUCE GHINION

Se spune că întîlnirea cu o pisică neagră poartă nenoroc. Un cetățean din Tîrgu Frumos, Toma Militel, propune o adăugire: cind îți iese în cale un porc e de jale!

Pe cind gonia spre Iași, la volanul autoturismului său, venind dinspre urbea natală, lui Militel i-a apărut în față, pe nepusă masă, un porc. Patrupedul a găfuit îngrozit, crezînd că va sfîrși nu așa cum îl era scris lui și fraților săi, adică pe tavă, ci sub roțile „Daciei”. Conducătorul auto, vrînd să evite animalul a intrat în șant. S-ar părea că totul n-a fost decît un fel de glumă, dar n-a fost așa. A fost rănită Elena Chersan din Tîrgu Frumos, care se afla în mașină. În categorisirea miliției — un accident grav. Să fie de învățură și la alții, fiindcă asemenea accidente se întîmplă din conducere neatentă. Nu dați vina pe patrupezi!

CONCEDIU DE ODIHNA

După ce s-a întors din vacanță, Niculina G. a descoperit că l s-au furat toate lucrurile din casă. S-au întreprins cercetări, care au dovedit că făptașul era... soțul Niculinei, din Ploiești.

Deși nu am dat numele întreg, din motive lesne de înțeles, rugăm să fim crezuți pe cuvînt că așa s-au întîmplat lucrurile. Dacă totuși nu ne acordați credit, puteți citi cu fotos decizia penală 80/1976, Secția a II-a penală, Tribunalul Municipiului București.

GHICI CINE VINE LA CINA

Vasile Crețu din comuna Nicolae Bălcescu, județul Constanța, se destindea în curtea casei sale cind a primit o vizită neașteptată: un autobuz întreg încărcat cu turiști din Piatra Neamț, aflați în drum spre litoral. Halta Crețu nu figura în itinerar, ea a fost introdusă, după cum au arătat primele cercetări, de către șoferul Vasile Iancu de la I.T.A. București, care a circulat la curbă cu viteză exagerată. Un cauciu a explodat și autobuzul a intrat într-un stîlp, pentru ca în final să aterizeze în gospodăria cetățeanului. Toți s-au ales doar cu spaima, afară de șofer, care s-a ales și cu altceva în plus.

Un caz oarecum similar, dar cu un sfîrșit tragic, s-a întîmplat la Cluj-Napoca. Paraschiva Szopos a imprumutat autoturismul lui Iozsef Hadnagy pentru a face o raită prin oraș. Faptul că nu prea știa să tînă volanul în miini și că nu poseda permis de conducere nu a tulburat-o prea mult. Iată însă că la o intersecție a pierdut controlul mașinii și, după un drum în zigzag, a intrat în curtea imobilului din Strada Dunării 23. Eduard Biro, de patru luni, a fost omorît pe loc. Nu putea ghici, bietul, cine va veni la cină.

HAI ACASĂ, EVELINA, I-AM ZIS,

Recunosc, sînt stăpînit de vicliul beției și din cauza aceasta aveam discuții dese cu soția. La 1 februarie 1976 urma să mergem la un botez. Dar eu m-am îmbătat, dînsa s-a supărat, ne-am certat și a plecat de acasă. Eu o iubesc mult însă, sînt gelos și am dorit să mă împac. În acest scop, la 12 februarie, am băut trei sterturi de țuică, am luat un cuțitaș de bucătărie și m-am dus la locul ei de muncă.

— Hai acasă Evelina, i-am zis.

— Nu merg, imi răspunde ea.

— Hai, că a sosit o telegramă de la părinții tăi, de la țară, care ne spun că ne-a murit copilul. Am zis așa pentru că vroiam să o determin să vină. Ea însă n-a înțeles nici de data aceasta. Beat fiind, am scos cuțitul și am vrut s-o ameninț număr. Adică am lovit-o puțin înțingă ureche. Nu am avut, se înțelege, intenția să o omor. Dacă aș fi avut-o, puteam s-o realizez cu multă ușurință, datorită meseriei mele de măcelar. Așa că, vă rog să mă înțelegeți, toată această activitate a mea a fost făcută cu intenția ca Evelina să se întoarcă acasă.

Cu toate că Evelina s-a întors acasă, inculpatul Constantin Gînduleț, din București, a fost condamnat la 5 ani închisoare. (Dosar 1578/1976. Tribunalul Suprem)

ÎN APĂRARE, CONVENȚIA CU BUNICUL ȘI CONTRACTUL CU VITELUL

Anița Morar, profesoară, a fost pînă la 1 septembrie 1975 și directoarea Școlii generale de 10 ani din comuna Budacul de Jos, județul Bistrița Năsăud. Nu mai este. De ce? Avea sarcina să adune de la cadrele didactice cotizațiile și ratele cuvenite Casei de ajutor reciproc. Dar Anița depunea totdeauna mai tîrziu aceste sume. Folosea banii în unele scopuri personale. „Este adevărat, declară ea, că inițial am dat în fața organelor de miliție o declarație scrisă cu mina proprie, în care recunoșteam că am folosit banii la cumpărarea unei case. Dar nu e adevărat. Am declarat astfel, gîndindu-mă să acopăr întâmplarea din vara anului 1974, cind mi-au dispărut vreo 3000 lei din cotizații. În apărare solicit confruntarea cu Eugenia Papin, voi depune convenția încheiată cu bunicul la Consiliul popular, cer audierea lui Leon Lolici să recunoască singur că l-am vindut mobilă și voi căuta și contractul pentru predarea vitelului”.

Cu toate aceste probe solicitate în apărare, Anița Morar a fost condamnată la 6 ani și 6 luni închisoare. (Dosar 1607/1976, Tribunalul Suprem)

LIONEL NIȚESCU ■
N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

„Ce mi-ai făcut Lică?” dar Lică fugea mîncînd pămîntul

Ioan Pop iese încludat din gară. Trebuia să ajungă încă în dimineața aceea la Sebeș-Alba și nu-i mai rămînea decît să prindă o ocazie. Traversează șoseaua din fața gării, căutînd cu privirea. Un „Bucegi” cu număr de București pare a fi o șansă. Șoferul are de făcut un drum la Podul Olt și apoi pleacă spre Sebeș, dacă vrea... N-are ce face, altă mașină nu găsește și oricum în vreo două ore și jumătate ajunge la unitatea forestieră. „Buceagii” înaintează greu. Patinea-ză, derapează și chinuit urcă panta de la Tălmăciu. Ajuns sus, parcă ușurat, șoferul încearcă să-și aprindă o țigară. Nu e momentul, își spune Pop, și el vechi în ale șoferiei. Nu-și termină bine gîndul, și mașina, rămasă o clipă de capul ei, derapează. Totul se precipită. Puștiul se pierde, smucește disperat volanul și mișcarea lui Pop este tardivă: camionul se apleacă mult la dreapta... Se trezește după citeva momente în camionul răsturnat. Își duce mina la cap, îl doare îngrozitor. Ajutorul șoferului, înghesuit în el, încearcă să iasă, strigînd disperat: „Lică, ce mi-ai făcut Lică?”, dar Lică sârșice puțîn înainte și fugea năuc peste cîmp. Pop nu reușește să iasă, are piciorul drept prins în ușa și durerea îl birui. Ajuns afară, ajutorul face semne desperate. În interval de 10 minute, opresc într-o doară două „Dacii” și un IMS, „liniștindu-l” cu promisiunea că vor anunța de la primul telefon miliția și salvarea. Le explică disperat că un om trebuie scos de sub mașină și dus la spital. „Ce putem face noi doi?”, îi răspunde cineva; poate vine un camion cu muncitori”. Noroc cu autobuzul de Boita. Au sîrit oamenii, l-au scos pe Pop, cu piciorul drept atîrnînd, l-au urcat într-un atelier mobil cu număr de București. Șoferul a întors imediat, lăsîndu-și treaba și s-a îndreptat spre Sibiu. Traumatism cranio-cerebral și fractura femurului drept. „Trebuia adus mai repede, lucrurile se puteau complica”, spun medicii. Este de ațitia anilor șofer, dar așa ceva nu mai pomenise. Ajutase pe mulți, se-ntîmplă atîtea pe șosele, e o lege nescriasă... „Bine că s-a terminat și așa”. I-ar mulțumi șoferului care l-a adus, dar de unde să-l mai ia! Îi știe numele și numărul mașinii: Radu Stoica, 34-B-1232, ar vrea grozav de mult să-i mulțumească.

Dumitru Cătănă, șofer la ITA-Sibiu, își ia prietenul, pe Ilie Iuga, și petrec seara împreună. Se face tîrziu și sint cu chef. Ilie mai puțîn, Cătănă în schimb... Un taxi i-ar mai scoate din povestea asta. Aproape noapte, se vede prost. Mașina prinde viteză, la o curbă derapează și se izbește cu putere de un pom. Cătănă își pierde cunoștința. Este singurul rănit. Acum, după o săptămînă, stau de vorbă cu Ilie Iuga. N-are cum să uite. Își aminteste perfect detaliile, replicile, așa ceva nu se poate uita. Trecură patru mașini mici, două camioane și două „IMS”-uri. Încetîniseră trei șoferi, opriseră patru și nu-i ajutase nici unul. Ultimul, „prudent”, ocilise. Lui Iuga nu-i venea să creadă. Le explicase că omul lovit își pierduse cunoștința, că poate fi ceva grav și pînă la spital nu fac mai mult de zece minute. Degeaba! „Ați băut și ați luat pomul în brațe. Las' că vă treziți și ajungeți ușor, ușor!”. Altul zice: „Poate vă trimite eu o salvare”. Sau: „Cum ați ajuns frate în copac!?” I se spune că înăuntru este un om lovit. „Așa, păi să vă trimit întii miliția, cine știe ce-o fi?” Imi venea să urlu, imi spune Iuga. Unul, care nici măcar nu se apropiase de taxi, imi spunea: „Trebuie dus imediat, poate are noroc și nu-i lovit prea tare, dar eu nu pot, sînt așteptat undeva și deja am întîrziat. Prindefei voi o mașină, trec atîtea, ce Dumnezeu!“. Ultima mașină, un Volkswagen. S-a apropiat omul de noi, l-a văzut pe Cătănă și n-a spus decît „repede la spital”. Era un bărbat între două vîrste care n-a vrut să-și spună numele.

Și Dumitru Cătănă ajunge la spital după trei sferturi de ceas, cu trei fracturi și citeva lovituri zdravene la cap.

Doză cazuri pe marginea cărora ar fi lesne să divagăm, fixîndu-ne drept repere noțiunile de omenie, responsabilitate, egoism, prostie, lasitate. O mică statistică pusă la dispoziție de Spitalul județean Sibiu, unde i-am întîlnit și pe accidentații amînțiți, ne ajută să calificăm, prin contrast, în primul rînd lipsa de omenie. În 1975, la acest spital, 680 de oameni au donat 170 de litri de sînge, acoperîndu-se astfel jumătate din necesitățile secției de chirurgie, unde, în același an, s-au făcut 1600 de transfuzii pentru 692 de bolnavi. Evident, cifrele sint reci, dar ele exprimă o realitate, o atitudine, mai mult decît atît, ele pot fi o definiție, din foarte multe posibile, a omeniei sau o replică cu valoare de simbol dată contractului ei.

RAZVAN BARBULESCU ■

MILIARDARI ȘI MIZERIA LOR MORALĂ

SAMURAI
in variantă nouă.

Invocându-se câteodată numele unuia sau altuia dintre miliardari, li se asociază brusc și numele unei țări. De regulă, aceasta este America. Dar, în cazul de față asocierea ar fi cu totul hazardată. Pentru că acești Tsutsumi, nu prea cunoscuți, sînt japonezi și controlează un imperiu financiar imens, considerat ca unul dintre primele trei ale acestei țări. Cineva i-a și numit samuraii capitalului.

O femeie director al unui cazinou din Franța? Încă de acum cîțiva ani, bărbații care se inghesuiau într-un club foarte închis, acela al cazilor jocurilor de noroc, ar fi găsit — incontestabil — ideea foarte caraghioasă. Dar iată că și acest bastion cu totul bărbătesc a căzut: odată cu cazinoul „Lydia”, navă imobilă în bazinul de carenaj din Languedoc — Roussillon, o femeie își făcea o spectaculoasă intrare în lumea destul de tenebroasă a ruletei și bacaralei. O circumstanță și mai insolită: ea este japoneză!

Deși măritată cu un francez, Kuniko Tsutsumi-Neret a păstrat toate trăsăturile femeii nipone. Frumoasă, discretă, întreprinzătoare, este moștenitoarea unui puternic și celebru trust și a unei enorme averi care, fără îndoială, reprezintă cea mai importantă avere personală din Japonia.

În schimbul autorizației de a deschide — și de a gira — acest nou cazinou, trustul ei a investit într-adevăr sume foarte mari și a ridicat multe construcții în Languedoc — Roussillon. A investit, a construit și a urmărit profitul, iată formula cheie a unei familii a cărei reușită, prin dimensiunile ei, îi face să viseze pe occidentali. În interiorul aceluia așa-zis miracol japonez, prodigioasa ascensiune a clanului Tsutsumi, proprietar al unui macrotrust, este mai mult decît impresionantă: o singură viață de om — precum și precipitarea evenimentelor — au fost suficiente pentru a realiza — pornind de la un mic birou de poștă provincială și de la o agenție de îngrășăminte chimice — ceea ce avea să fie apreciat drept cea mai mare afacere particulară japoneză, una dintre cele mai importante rețele de distribuție a bunurilor de consum de pe planeta noastră și una din cele mai mari averi familiale din lumca capitalului. După cum scria unul dintre puținii cunosători, pentru a înțelege cum s-a constituit și ce reprezintă clanul Tsutsumi, „trebuie să-ți ajustezi spiritul la dimensiuni, ierarhii și relații de cauză și efect speciale”. Pe scurt, dacă Japonia și-a schimbat chipul, structurile care comandă viața locuitorilor ei au rămas aceleași. Or, secretul principal al clanului a fost acela că a speculat o atare stare de fapte. Astfel, firma nu s-a mulțumit să vîndă bunurile de consum, ci a inventat un sistem care „oferă” soluții pentru problemele de consum pe care le poate avea un client.

Pînă la un anumit punct, grupul a preluat ștafeta considerată a fi de esență „divină” (!), „infaillibilă” și capabilă să tranșeze orice problemă”. Folosind intoxicarea totală de publicitate, recurgînd la reclame mai puțin atractive cît foarte șocante, firma a devenit mai mult decît o marcă — un mod de a trăi. Așa se face că de la casa și pînă la cel mai mărunț obiect de uz casnic, inclusiv produsele alimentare, transporturile și distracțiile, japonezul poate să și le achiziționeze de la firma clanului Tsutsumi. Oriunde va fi, în străinătate sau în țară, una dintre cele 99 de societăți ale grupului îi va furniza tot ce are nevoie. O atare diversificare reflectă în primul rînd caracterul gigantic al grupului: cifrele de afaceri ale diferitelor departamente se numără cu miliardele de yen și valoarea investițiilor descurajează orice încercare de evaluare.

Printre societățile suplimentare ale acestui monstru comercial sînt citate, complet la întimplare și într-o manieră neexhaustivă, societățile de import de petrol, precum „Arabian Oil Co” din Japonia, societăți imobiliare, societăți de construcții de autostrăzi, uzine chimice, ferme model, uzine de produse alimentare, centre de recreare, hoteluri, companii de elicoptere. Una din ultimele realizări ale grupului în Franța este acest cazinou „Lydia” la Port-Barcarès (în Languedoc — Roussillon), pe care fiica fondatorului l-a „inventat” din toate piesele înainte de a lua conducerea cazinoului din Trouville!

Imensa afacere financiară și comercială a luat naștere acum mai bine de cinci decenii... într-un mic birou de poștă din provincie. Un tinăr, fiul unui fermier prosper din estul Japoniei, Yasujiro Tsutsumi, anticipînd viitorul comunicațiilor, își convinge tatăl să facă investiții în centrul poștal pe care cîțiva francezi tocmai îl reorganizaseră. În același timp, tinărul Yasujiro hotără să dezvolte un sistem de vânzare a îngrășămintelor chimice și să construiască o linie de cale ferată. Succesul acestor inițiative îi va permite să cumpere terenuri pe care le va pune, aproape imediat, în valoare... prin noi linii de cale ferată, mici unități de vânzare a bunurilor de consum și imobile.

Așa se face că, în timp, întreaga schemă

a evoluției și ascensiunii grupului Tsutsumi se află în acest proces: de acum înainte, promovat la rangul de financiar, Yasujiro Tsutsumi achiziționează fără încetare pămînt (va merge pînă acolo încît să străpungă munții și să rambleze estuare), pe care ridică blocuri, le unește prin linii de cale ferată și le vinde la prețuri deloc modice, creîndu-și, astfel, clienți pentru tot mai multe produse ale sale. În momentul Pearl Harbor (7 decembrie 1941, ziua în care Japonia a atacat navele americane din Pacific, determinînd intrarea în război a S.U.A.), care a reprezentat o cotitură în istoria țării sale, el era deja proprietarul unui imens teritoriu care pornea din estul țării și urca spre Tokio, dispunînd de o avere considerabilă; ceea ce nu l-a împiedicat, contrar obiceiurilor din Japonia, să facă o carieră politică.

În drama înfringerii în cel de-al doilea război mondial el reprezintă un fel de oază, este stabil, sigur, este înțelepciunea uitată de semenii săi. Către el se îndreaptă tot mai multe priviri și speranțe. Justificat, într-un fel. Avera nu consta atît în acei bani lichizi cît în bunurile imobiliare, terenuri și altele de care era cu timpul tot mai multă nevoie. În același timp, Tsutsumi își reia funcțiile publice. În noua „eră a negustorilor” care începe în Japonia, Tsutsumi va deveni repede un lider. Rolul său în spectaculosul miracol japonez din anii '50 este esențial. Găsește cu ușurință capitaluri în străinătate, chiar și pe lingă banca din Indochina. Pune la punct — cel puțin după părerea adversarilor săi — subtile combinații financiare care îi permit să păcălească fîscul. Iată, deci, un nou loc identic cu alte atari explicații ale ascensiunii miliardarilor. Neobosit și dotat cu o vitalitate prodigioasă, el n-a încetat să dezvolte afacerile grupului său.

Cînd plecam în călătorie cu tata, declara fiica sa, Kuniko, tremuram cînd ochii i se opreau pe un munte sau pe o colină. „Cumpărați-l!”, spunea el. Și ordinele sale erau prompt executate.

Tsutsumi călătorea mult. Printre alte consecințe, această dispoziție i-a permis să dea naștere multor descendenți care, după criteriile europene (și nu japoneze), ar fi considerați nelegitimi. Dar în Japonia legitimitatea n-are același sens. De la singura sa soție „oficială” n-a avut decît doi copii: un fiu, Seiji, azi președinte general al grupului, și o fiică, Kuniko, căsătorită cu un francez, Gilles Neret. Ceilalți copii ai lui Tsutsumi, numiți în fruntea a numeroase compartimente ale grupului, i-au permis acestuia, în pofida monstrozității trustului, să păstreze caracterul familial chiar și după moartea creatorului său.

Marele Tsutsumi a murit subit în 1964 după ce a publicat o carte de mare răsunet, „Un pod pe deasupra Pacificului”, un fel de testament rezumat al eforturilor sale de a apropia Japonia de America. Cîteva zeci de mii de persoane au asistat la funeraliile sale. Printre acestea se aflau chiar și cei mai redevizibili adversari.

Între timp, puternica ascensiune pe care au cunoscut-o întreprinderile de-a lungul întregii sale vieți n-a scăzut deloc. Așa se face că marile magazine ale trustului își deschid aproape pretutinduri: de la Djakarta, de exemplu, pînă în Asuncion. Hoteluri ale firmei se ridică în Canada, în Scandinavia, Franța, în Spania. După metodele cunoscute deja, marile averi sînt bine implantate și răspîndite cu grijă în diverse țări și continente. Proprietatea financiară a grupului crește în continuare în Japonia și în lumea întreagă, precum și societățile de transport, de import-export și mulțimea de centre de vânzare. Marele magazin al firmei din Tokio, punctul terminus al unei căi ferate (și aeroport), se află la cea de-a 23-a refacere a sa! Este tot formula de început: a stabili clienți, a construi locuințe și a-i transporta... pînă la centrele de vânzare ale casei. Cu siguranță, banii vin cu timpul și cît mai mulți. Investițiile grupului în industria chimică, industria gresii, informatică, cercetări etc., cresc în mod regulat. Concurența puternică — atît internă cît și externă — obligă la atari decizii. În Franța, unde s-a stabilit doamna Kuniko Tsutsumi-Neret și de unde aceasta controlează și inspiră expansiunea în afara frontierei, firma a făcut recent importante investiții. Fără să mai vorbim de milioanele de etichete ale firmei sale care dețin exclusivitatea pentru Extremul Orient. Destul de recent, sub influența lui Gilles Neret, grupul s-a interesat de arta europeană sub formele ei cele mai diverse (Gilles Neret a cumpărat și condus revista „L'Oeil” cu o ediție în Japonia și care face parte din grupul de publicații al firmei). Nici prospecțiile nu lipsesc: sub numele firmei funcționează cîteva centre de cercetări, îndeosebi în domeniul satelitilor. Într-adevăr, te poți întreba ce nu-l interesează pe urmașii fabulosului Tsutsumi: un cuceritor înveterat de noi piețe și hotărît, el prînsese cheag în Filioine, în Hawaii. Urmașii săi nu se abat de la aceste obiceiuri. Nu e nici o îndoială, constată o publicație de specialitate, „asistăm la un act de cucerire, în stilul marilor aventuri ale tradiționaliilor samurai”. Doar armele s-au schimbat: noi cuceritori și-au pus în cui săbiile: de-acum înainte ei folosesc cercetarea pieței, calculul rentabilității, managementul, creierul electronic și telexul. Se spune că există un telex chiar la picioarele patului doamnei Kuniko Tsutsumi-Neret. Și, dacă se poate, evaziunea fiscală.

DUMITRU CONSTANTIN

DIVIZIA A : 1 ȘI 2 SEPTEMBRIE

ORADEA : F.C. Bihor — A.S.A. Tg. Mureș 1-0 (1-0). Pînă la eliminarea orădeanului Florescu, cartonaș galben și injurii la adresa arbitrilor, lucrurile au urmat cursul firesc al unui meci de campionat. Bihorul a deschis repede scorul, Kun, în minutul 2 s-a instalat în atac, dar n-a găsit, cu jucători lenți și pitici, drumul spre poartă. Oaspeții, ceva mai agresivi și mai bine așezați pe picioare, au stăpînit mijlocul terenului, declanșînd contraatacuri rapide și derutante. Eliminarea lui Florescu a răsturnat raporturile din teren. Temătoare, gazdele l-au chemat pe Gherghel către defensivă, împingîndu-l înainte, la bătăie, numai pe Mircea Marian, Kun rătăcind pe toată suprafața terenului, așezarea în apărare, alături cu lipsa de prevedere a fundașilor mureșeni, urechi către poarta lui Albu, permițînd lansarea a două contraatacuri scilicitoare în care golul a fost ratat de puțin, de Suci și Kun. Mureșenii, fără Hajnal, aflat în tribună, venit de la Felix, unde urmează un tratament mai îndelungat, au jucat, paradoxal, mai bine împotriva a 11 orădeni decît împotriva a 10, neștiind să forțeze, mulțumindu-se cu o dominare teritorială fără orizont. Bun arbitrajul lui N. Raab (Cimpia Turzii), debutant în divizia A, cu excepția îngăduinței față de intrările prea bărbătești ale oaspeților. La linie, bunii T. Gabor (Cluj-Napoca) și I. Ștefăniță (Hunedoara), (Ovidiu Ioanițoia) TIMIȘOARA : Politehnica — Universitatea Craiova 1-0 (1-0). Desăfurat în prima zi a anotimpului reexamînarilor, meciul dintre cele două echipe studentești a constituit pentru combatanți un bun prilej de a încerca să-și refacă moralul, și meciul în etapa a doua. Singurul gol al finalului a căzut în minutul 16 și a fost înscris pe cartonaș de Floareș, echipa oțeană fiind surprinsă pe picior greșit de arbitru care, cu cîteva zeci de secunde mai înainte, fluierase un ofsaid imaginat la Taralungă, scăpat singur spre poarta lui Catona. Dealtfel și în repriza a doua au mai fost opriri din acțiune, nejustificate, craiovenii Beldeanu și Pițurea, pentru ofsaiduri văzute numai de arbitri!! Adăugînd la acestea ratările copilărești ale lui Oblemenco și Taralungă — min. 60, șut afară de la 2 m din fața porții goale, avem imaginea înfringerii nemeritate a oaspeților care au fost mai mult în atac, gazdele făcînd o a doua repriză foarte stearsă. Foarte slab, pe alocuri chiar pătînit, arbitrajul brigăzii bucureștene alcătuită din C. Manușaride (la centru), V. Constantinescu și V. Măndescu. (Ion Preșoșanu) CONSTANȚA : F.C. — U.T.A. 3-0 (0-0). După o partidă dominată de gazde, invingătoare clare în fața unei echipe care pare să știe să joace orice fel de joc, mai puțin fotbalul! Doar cu Domicile încercînd cîte ceva, între care, la Constanța, un șut foarte frumos izbind bara, la scorul de 0-0, U.T.A. pare pe marginea prăpastiei, neizbutind, după trei etape, să înscrie vreun gol! Victoria Constanței, absolut meritată după aspectul jocului, s-a conturat totuși tîrziu, fiind nevoie de o incursiune a lui Antonescu și de un picior nefericit al fundașului Kukla pentru ca, prin intermediul unui autogol, gazdele să deschidă scorul. La 0-1, arădenii au capotat definitiv, și socoteliile s-au încheiat fără probleme. Arbitrat bine o brigadă ieșeană — la centru T. Balanovici, ajutor de I. Ciolan și D. Arndt. (Andrei Georgescu) BĂCĂU : Sport Club — F.C.M. Galați 5-0 (2-0). Galop de sănătate al unei echipe altfel de valoare medie, cea băcăuană. La ce nivel s-a situat evoluția formației gălățene este astfel lesne de priceput... F.C.M. Galați a cîștigat detașat, sezonul trecut, seria I a diviziei secundă dar — aproape sigur — nu același lucru s-ar fi întîmplat și anul acesta, într-atît de grave sînt „găurile” din moralul, disciplina și chiar valoarea echipei gălățene. După acest meci F.C.M.-ul avea să se despartă de antrenorul Gh. Nușescu — găsit vinovat în cearta cu jucătorul I. Constantinescu. Sport Clubul băcăuan și-a văzut însă de treabă, jucînd mai mult un meci de antrenament și înscrind cinci goluri simple, după o evoluție care a mulțumit spectatorii. Au marcat T. Zamfir, Munteanu, Pană și Botez de două ori. Arbitrat bine R. Șerban, ajutorat foarte slab de V. Gheorghe (ambii din Craiova) și bine de M. Feduc (Suceava). (Dumitru Graur) IAȘI : Politehnica — F.C. Argeș 2-0 (1-0). În raport cu ocaziile avute, în primul sfert de oră Argeșul ar fi putut conduce cu două goluri, dar Dobrin și Radu II ratează cu seninătate. După aceste două faze mai deosebite, jocul se echilibrează și în minutul 45, cînd parcă se juca „la pace”, Romilă fructifică o gravă greșeală a lui Olteanu, foarte bun pînă în clipa cu pricina, și înscrie un gol de șansă. Imediat după pauză, chiar în minutul 46, Dănilă majorează scorul și toate temerile ieșenilor se risipesec, echipa joacă din ce în ce mai bine, în timp ce oaspeții nu mai ridică nici o pretenție. Partida se animă spre sfîrșit, cînd argeșenii parcă mai prind ceva curaj, dar Costas și compartimentul său, din care îi remarcăm pe Anton, sînt la post, așa că nu se va înscrie nici un gol. În altă ordine de idei, printr-un joc mai legat, cu o linie de mijlocași mai activă, remar-

cîndu-l în acest sens pe tînărul Ursu, umbra lui Dobrin, și cu un plus de ambiție pentru adjudecarea victoriei, ieșenii, mai ales după înscrierea primului gol, au meritat cele două puncte puse în joc. Arbitrat bine o brigadă de arbitri bucureșteni avîndu-1 la centru pe Gh. Retezan, ajutorat la margine de Gh. Fodor și V. Roșu. (Victor Niță) BUCUREȘTI : Rapid — Jiul Petroșani 3-0 (2-0). Victorie meritată și muncită a giuleștenilor, mai insistenți și mai bătaioși, uneori chiar în sensul strict al cuvîntului, decît adversarii lor, o garnitură lipsită de vlagă, aflată încă în curs de închegare. Meritată, cum spuneam, victoria rapidistă s-a rotunjit cu largul concurs al arbitrilor sibian Andrei, vinovat la primele două goluri. La primul, a trecut cu vederea un ofsaid, semnalizat de la margine, după care mingea a ajuns la Manea, iar șutul-centrare al acestuia l-a scăpat, copilărește, lui Caval din brațe. Al doilea gol bucureștean s-a realizat din penalty, transformare Rîșniță, la o minge lovită cu mina în careu de Sălăjan, fără intenție și fără să-și fi creat vreun avantaj. La strigătul tribunalului, Tudor Andrei a dictat 11 metri, inventînd practic un gol. A mai înscris Sutru, iar petroșenii, cu Rusu foarte muncitor și cu Mulțescu șters, au expediat de două ori mingea în bară, Stoica și Covaci nereușind să înscrie, deși au dominat teritorial mare parte din repriza secundă. Foarte slab și în favoarea Rapidului arbitrajul sibianului Tudor Andrei, ajutorat bine la linie de I. Vintan și slab de P. Baban. (Ovidiu Ioanițoia) HUNEDOARA : Corvinul — F.C.M. Reșița 6-1 (2-0). Victorie obținută de gazde la o diferență de goluri greu de pronosticat înaintea partidei, cînd suporterii loaicinici se gîndeau și se declarau mulțumiți și cu un succes la limită. Lîmia de mijloc a hunedoarenilor, alcătuită din Angelescu, Dumitriu IV și Economu (cel mai bun jucător de pe teren) și-a asigurat o superioritate netă în zona de construcție a atacurilor, ocaziile la poarta reșițenilor fiind triple în comparație cu golurile marcate! Arbitrul de linie Gh. Popa (Pitești) — asupra căruia se găsea foala de arbitraj — a sosit la cabine cu numai 10 minute înainte fluierului de începere a jocului, coborînd dintr-un autoturism cu număr de Caras-Severin, ceea ce a prilejuit gazdelor un energie și justificat protest. Întîmplarea (doar ea?) a făcut ca respectivul arbitru să semnalizeze greșit o poziție de ofsaid a extremei Bucur, „centralul” Ion Chilibar (a arbitrat bine) acordîndu-i credit și nevalidînd, astfel, golul realizat. Faza a trecut fără urmări, excepțind fluierăturile și dezaprobările de rigoare, pentru că în acel moment scorul era 2-0; dar dacă era 0-0?... Celălalt arbitru al întîlnirii, I. Răileanu, a semnalizat cînd și ce trebuia. (Dumitru Vișan) BUCUREȘTI : Sportul Studentesc — Progresul 4-0 (4-0). Un meci plicticos, fără tensiune, deși s-au marcat patru goluri. În fotbal golurile salvează mult din spectacol, dar în meciul acesta pînă și golurile au fost plicticoase. În fața nevinovăției copililor de la Progresul nu mai era nimic de făcut. Nici golurile nu mai erau goluri oricît ar fi fost ele. Prea era multă neputință ca să nu te pucea un soi de mîla pentru zbaterea celor de la Progresul. Băleții lui Matelanu nu au avut în acest meci decît multă, multă bunăvoință. La box, într-o asemenea situație meciul este oprit pentru inferioritatea adversarului. Au arbitrat foarte bine: N. Petricănu, la centru, ajutorat de D. Șăcescu și V. Ivanovici la linie (toți din București). Dinamo — Steaua: 5-2 (2-1). Un meci cum ne-am dori mai des să vedem. S-a jucat cu dăruire, de ambele părți, fără menajamente, fără blazări, cu orgolii de mari echipe și mari jucători. Au fost goluri multe, au fost și multe greșeli, dar peste toate a fost un joc frumos, captivant. Meciul a arătat cam tot ce poate la ora actuală fotbalul nostru, cu bunele și cu relele lui la un loc. S-au înfruntat două echipe cu stiluri de joc diferite. O echipă, Dinamo, mai calmă, cu un joc mai elaborat, și o alta, Steaua, mai sputmoasă, mai spectaculoasă și improvizînd din talent. A cîștigat absolut pe merit Dinamo, dar nu se poate spune că a învins unul din stiluri, pentru că în teren nu erau numai două echipe cu stiluri diferite, ci și două echipe cu stări diferite. Dinamo, robustă nu numai fizic, ci și psihic, Steaua, consumată nervos și nerefăcută după meciul ei cu Teacă, de la Craiova. În repriza a doua, Dumitru a fost eliminat din joc pentru durități și injurii aduse arbitrilor. Dar jocul lui nervos se trădase încă din primul sfert de oră al meciului. Dumitru nu mai era Dumitru din jocul de la Craiova și, nervos, el n-a mai reușit să controleze meciul. Starea lui s-a transmis și altor echipieri (Anghelini, Ion Ion). Calmul, rezistența nervoasă erau apanații dinamoviștilor. Au fost în acest meci și două goluri dubioase, cîte unul de ambele părți. Dar nu aceasta îl reproșăm arbitrilor C. Dinulescu ci faptul de a fi intervenit tardiv la jocul dur practicat de Dumitru. Un cartonaș galben în prima repriză ar fi reprimat din vreme aceste porniri și ar fi evitat, sîntem siguri, momentele penibile care au dus la eliminarea căpitanului echipei Steaua. Au arbitrat bine C. Dinulescu la centru. D. Ghețu și N. Gheorghe la linie (toți din București). (Traian Frosan)

Primim din partea Asociației sportive C.F.R.-Timișoara următoarea scrisoare, pe care o publicăm așteptînd ancheta federației de specialitate: „În cadrul etapei a II-a a diviziei B, seria a II-a, echipa noastră a jucat la Sighetu Marmatei cu echipa locală C.I.L. Cu ocazia acestui joc, încheiat cu rezultatul de 2-0 pentru gazde, s-au petrecut o serie de fapte incompatibile cu etica sportivă și chiar cetățenească. Chiar în prima repriză au primit îngrijiri medicale, lipsind temporar din teren, juniorul Trifan, ca și Volaru și Cioculescu, jucători ai echipei noastre. Gazdele s-au năpustit asupra noastră (fauturi intenționate, obstrucții, țineri cu mina etc.), fiind ajutați destul și de arbitru de centru, ploșteseanul Moroianu, care a acordat gazdelor 4 loviturii indirecte în careul nostru și 16 lovituri libere, pentru fauturi imaginare, la marginea careului de 16 m. Pe măsură ce trecea timpul, mai cu seamă în repriza a doua, adversarii au început să facă uz tot mai des de loviri cu picioarele, ba chiar și cu pumnii, fie că era printr-approiere sau nu mingea, lucruri deloc băgate în seamă de arbitru la partidă! Mai mult, în min. 75, cînd portarul nostru a prins mingea și gazdele au reclamat 11 metri, jucătorii din Sighet l-au lovit și pe arbitru, cerîndu-i în continuare, prin injurii și amenințări să acorde penalty. Jocul a continuat în același fel pînă în minutul 88, cînd, la o centrare care se îndrepta spre careul nostru, jucătorul Volaru a sărit la minge, însă a fost împins din spate cu minile. În cădere, pentru a nu se dezechilibra, fundașul nostru a mișcat brațele deasupra capului, dar mingea a trecut la mare depărtare de el, fiind apoi respinsă cu capul de jucătorul Crîngășu. Spre marea noastră surprindere, arbitru Moroianu acordă (scorul fiind în acel moment 0-0) lovitură de la 11 metri! După această fază în teren au intrat circa 20-30 de spectatori, care împreună cu jucătorii localnici au început să-i fugărească pe jucătorii noștri, lovindu-i cu pumnii și cu picioarele. Apoi, cam prin minutul 97, socotînd și întreruperea, gazdele au înscris și al doilea gol, dar acest lucru nu ne-a ajutat prea mult pentru a putea părăsi stadionul, fiind necesară intervenția a trei lucrători din organele de miliție pentru a putea ajunge, prin porumb, la locul de parcare al autobuzului. Față de cele relatate vă rugăm să ne ajutați pentru scoaterea la lîceală a adevărului și pedepsirea vinovaților.” Semnează AUREL HUMĂILA, vicepreședinte al asociației sportive.

A plouat cu fotbal

In ultimele opt zile a plouat cu fotbal cit intr-un sezon intreg! Inceput cu derbyul **Dinamo-Steaua**, care a ilustrat previziunea noastra ca un meci este un meci (vreau sa spun ca in urmatoarele doua, campionii nationali, surmenajii de efortul fizic si psihic de la Craiova, plus unele absente notabile in meciul cu **Corvinul**, s-au resimtit), si terminand cu neasteptata victorie a **Progresului** in fata **S.C. Bacăului** (echipa care venea dupa doua victorii si un meci nul, neprimind inca nici un gol) totul a demonstrat cit de labil este fotbalul nostru. Sigur ca o promisiune pentru acest sezon o constituie echipa **Dinamo** care, in meciul de miercuri, si-a depasit net adversara eterna la 3 goluri diferenta, castigand dupa aceea si la Galati, unde se pare ca va pierde numai cine va dori. Citeva cuvinte despre meciul de pe 23 August pe care-l comentez mai tirziu decit alții din motive binecuvintate. **Dinamo** a castigat pe merit, dupa un joc ambicios (cum jucase **Steaua** la Craiova), tinand sa castige acolo unde militarii n-au mai castigat de multi ani. Cineva numea jocul ros-albaștrilor un joc romantic. Chestiunea e numai o figura de stil pentru ca **Steaua** joaca de mai bine de doi ani un fotbal modern pe care l-am vazut in sfirsit in meciul de miercuri si la **Dinamo**. Ce inteleg eu prin joc modern? Inteleg ca toti jucatorii caută un loc unde sa poata respira in teren, demarcindu-se continuu, ca este preferat jocul in adincime celui lateral (Dinu, cel care a inventat pasa lunga in urma cu zece ani in Romania, stiind sa-si reamintea procedura dupa vreun an de eclipsa). As mai nota aici si jocul pe aripi (la **Dinamo** lipsind una din extreme si **Lucescu** fiind la o virsta a tehnicitatii si nu a vitezei, aceasta virtute se vede mai putin; **Moldovan**, cel roscat, suplinindu-l pe **Nunweiler VI**, in jocul cu dubla sarcina: mijlocas si extremas). La **Steaua**, unde Troi a ramas singura extremas (Zamfir fiind suspendat, iar improvizatiile: **Aelenei**, **Răducanu** si **Năstase** servind de paleativ) jocul pe aripi s'chioapata de asemenea. Dar in meciul de miercuri nu elanul, nu tehnica au fost cele care au hotarit, ci alti factori: oboseala unsprezeceului militar si prospectiunea echipei dinamoviste care venea dupa un meci de antrenament (7-0 cu U.T.A.); absenta unei linii de fund solide (lucru care s-a vazut si in meciul cu **Corvinul**) a echipei **Steaua**. In sfirsit, incapacitatea de a periclita poarta adversa a lui **Năstase** care de doi ani de zile se ascunde de balon si alături de **Arghelini** si **Sameș** constituie trei gauri in bocancul militarilor. Ar mai conta in special la scorul stabilit si nervozitatea lui **Dumitru** care, dind totul la Craiova, a gresit de la inceput mai toate pasele si tot nervozitatea l-a dus acolo unde inca de la primul balon aruncat in tribune trebuia trimis: pe tusa. Cu **Dumitru** in teren, la scorul de 3-2 pentru **Dinamo**, rezultatul s-ar fi putut intoarce intrucit aportul acestui jucator ramine decisiv in balanta victoriilor campionilor. Menționez ca la scorul de 1-0 pentru **Dinamo**, **Năstase** a ratat o ocazie mare cit roata carului, pe care numai el o putea rata, si chiar la 2-1, biblilele inaintarii steliste au hotarit soarta meciului. **Iordache**, care ramine

DIVIZIA A : 4 ȘI 5 SEPTEMBRIE

BUCUREȘTI : - **Progresul** - **S.C. Bacău** 4-2 (2-0). Bucureștenii și-au apropiat victoria pentru ca au dorit-o mai mult și au muncit mai serios pentru cele două puncte, știind să speculeze, mai ales Tevi, greselile apărării la ofsaid a oaspeților. Apărările au fost, dealtfel, punctele vulnerabile ale celor două garnituri, lucind naiv și inexact, de unde și explicația numărului mare de goluri, care au mulțumit publicul la capătul unui meci sportiv, cu puține irregularități în consecință. Ușor de arbitrat. Din păcate, birlădeanu Rainea și-a creat probleme singur fiind copios fluturat de spectatori în ultimele 20 de minute ale confruntării. El n-a acordat penalty la un fault comis asupra lui Tevi, pentru ca mai apoi, în compensație, să anuteze Bacăului un gol valabil. Ca atare, **N. Rainea** (Birlad), slab, ajutat la fel de slab de **P. Mărășescu** (Iasi), vinovat de nesemnalezarea ofsaidului din care Apostol a ridicat scorul la 2-0, și de **P. Silvestru** (Focșani). (**I. Neacsu**). **GALATI :** **F.C.M.** - **Dinamo** 0-2 (0-2). Rar ne-a fost dat să vedem o echipa cu o apărare atât de naivă, fără intenția măcar de a aplica vreo umbră de marcaj jucătorilor adversi, așa cum joacă **F.C.M.** Jocul, astfel, a fost o încercare pentru dinamoviști, care au putut combina - pentru că știu!

un portar inegal, a contribuit și el cu două goluri la înfringerea militarilor. Dar cauza principală a acestui 5-2 o constituie de fapt prezența lui **Arghelini** în formația din Ghencea. De multe meciuri publicul poate să observe cu ușurință lipsa de orientare în teren a acestui inimos jucător care formează o primejdie pentru echipa sa, pentru plasamentul său absolut defectuos. Mai amintiți-vă și luful lui **Sameș** din repriza întâi când campionul autogolurilor din România era să-și încerce pasivul cu încă o „boabă” care-ar fi rămas antologică precum și cele din anii trecuți și din anul acesta. O propunere: treceți-l pe **Sameș** la înaintare pentru că acolo, dacă greșește în fața porții, va greși în dauna adversarilor! Toate aceste lucruri nu vor să scuze echipa **Steaua** și să micșoreze meritele echipei **Dinamo**. Mi-ar plăcea să știu această ultimă echipă la potențialul de miercuri trecut, dar se pare că nouă ne este dat să vedem fotbal adevărat numai în cuplajele interbucureștene. Așa a fost și așa va fi și de aici înainte.

Acum, citeva cuvinte despre niște întâmplări curioase. O anchetă în curs de desfășurare la Deva ne amintește multe alte lucruri cunoscute în legătură cu unele echipe. Să așteptăm însă rezultatele cercetărilor pentru a ne spune cuvântul, dar mie mi se pare că se merge cam departe cu pasiunea pentru fotbal. A-ți viri adversarii în spital este ceva prea grav pentru a putea fi îngăduit. Aud că în alte locuri sunt întrebunțate metode și mai și: macarale de mare tonaj care sunt puse să lucreze în nopțile când în hotelul din vecinătate dorm jucătorii unor echipe bucureștene, numai pentru a nu-i lăsa pe aceștia să se odihnească sau, și mai și, organizarea unor nunți cu fanfară la motelurile unde alte echipe își caută refugiu; manevre tot atât de dubioase și cu aceleași scopuri pentru a scoate din luptă pe cei cu care trebuie să te înfrunți. Credem că observatorii federați trimiși în orașele din provincie pentru a supraveghea meciurile de acolo ar trebui să aibă în vedere și aceste lucruri pe care noi le semnalăm de aici, sancțiunile puțin să meargă până la pierderea meciurilor pe teren propriu ale echipeilor gazdă care nu știu să-și onoreze cum se cuvine obligațiile față de adversari.

Cit privește calitatea jocurilor văzute, trebuie spus că o mediocritate aproape totală patronează aceste partide. Echipa **S.C. Bacău**, aureolată cu neprimirea nici unui gol în trei meciuri la patru la București de la o echipă sfârșită, aproape de pragul disperării. Iată ce rămâne de neînțeles: nu vreau să descurajez pe cineva, dar este mai mult ca sigur că numai o minune poate salva echipe ca **Galatiul**, **U.T.A.** și **Progresul** de la retrogradare. Dintre noile promovate, **Corvinul** ne-a convins la București că poate spera la un loc de mijloc intrucit acolo se vede ceva, de pildă, jucătorii: **Angelescu**, **Bologan**, sau **Surenghin** care s-au mișcat foarte bine în partida cu **Steaua**. Aș mai saluta la **Rapid** masiva întinerire a echipei care, suntem siguri, va da rezultate mai tirziu, dar actul curajos ca atare trebuie salutat. Apar mulți juniori pe terenurile noastre și așa este foarte bine. Să-i urmărim cu interes și să-i imounem atenției publice. Dacă merită și dacă nu-și vor vinde cinstea pe rușine.

EUGEN BARBU

- complet liberi, pasind și demarcindu-se în voie, de parcă ar fi fost singuri pe cimpul de joc. Bucureștenii s-au desprins repede în câștigători, marcind în numai 21 de minute cele două goluri ale partidei (**Dudu Georgescu**, prin voley de la 22 de metri, și **Dinu**, cu capul), apoi ratind alte două mari ocazii. În rest - meci fără probleme pentru oaspeții, de acum dezintereșati de scor și de joc ofensiv, neputință a gazdelor de a învinge scoul psihologic pentru a amenința mai mult poarta lui **Stefan**. Și totuși, gălățenii n-au jucat rău faza de construcție și poate cu ceva noroc ar fi putut să și înscrie (cea mai mare ocazie a lor - bara lui **Ene**, în urma acțiunii lui **Totea** din min. 40), evoluind, prin comparație, cu mult peste ceea ce a jucat, de exemplu, **Progresul** în meciul cu **Sportul studentesc**. Fără să țeteze, **Dinamo** a mai ratat încă vreo patru ocazii. În special **Vrinceanu** părind incapabil să introducă o minge în poartă de la numai câțiva metri de linia vâruită. A arbitrat bine **I. Rus**, ajutat slab de **A. Szilaghi** (ambii din Tg. Mureș) și **N. Barna** (Tirnăveni). (**Dumitru Graur**) **ARAD :** **U.T.A.** - **Rapid** 1-0 (1-0). Partidă de tradiție, ce a putut fi urmărită și pe micul ecran, meciul a plăcut mai cu seamă datorită dirigenției și ritmului de joc, mai puțin prin execuțiile tehnice. **U.T.A.** venea după 0-10 în numai două deplasări, ceea ce a făcut din meciul cu **Rapid** o obligație vitală a victoriei. **Arădenii** au câștigat în cele din urmă cu numai 1-0, dar lucrul acesta nu trebuie pus nu-

mai pe seama ratărilor la înaintare, ci și pe seama jocului precis al apărătorilor gluțesteni, între care s-au remarcat tinerii fundași centrali **Zalupca** și **Pirvu**. Antrenorul **Motroc** a prezentat la **Arad**, în plus, încă un debutant (**David**), lipsindu-i **Rișniță** (bolnav) și, bineînțeles, **Grigoraș**, în timp ce **Manea** a jucat atât de șters încit nu părea să știe că a început campionatul! **Greul** jocului l-a dus deci apărarea, care n-a cedat decit o singură dată, în min. 27, când **Broșovschi**, superficial marcat, a reluat centrarea lui **Uilecan**. La sfirsitul meciului, fiecare în felul său, cei doi antrenori se declarau mulțumiți de joc: **Arădeanul** **Manolache** pentru obținerea celor două puncte; **rapidistul Motroc** pentru confirmarea adusă de tinerii lanșați curajos în prima echipă a **Găleștiiului**. A arbitrat bine o brigadă ploieșteană avind la centru pe **N. Cursaru** și la linie pe **V. Găgorescu** și **N. Morolănu**. (**Cornel Ionescu**) **PETROȘANI :** **Jiu** - **F.C. Bihor** 2-1 (0-1). O partidă în care oaspeții au jucat mai bine, în special din punct de vedere tactic, dar pe care gazdele au câștigat-o, mai cu seamă prin feteșgul din ultimele 20 de minute. **Orădenii** au deschis scorul prin **Kun** (șut frumos, de la 20 m) și au părut foarte siguri de victorie în prima jumătate a reprizei secundă. La gazde n-am remarcat în această perioadă decit neînțelegerea evidentă dintre **Dumitrache** și **Mulțescu**, ce par mai mult ca se încurcă. În min. 71 **Dumitrache** avea să marcheze cu capul din centrarea lui **Sălăjan**, dind semnalul ofensivei necondiționate a **Jului**. **Bihorul** a gresit retrăgindu-se în apărare, a scăpat nesperat de gol la un penalty ratat de **Mulțescu** (sau... **aparat** de **Albu**), dar avea să încaseze golul înfringerii cu cinci minute înainte de final, când **Mulțescu** și-a spălat păcatele, reluind în plasă centrarea lui **Stoichită**. **Reputat** pe un timp de noiembrie, meciul a mai încălzit spectatori prin discuțiile purtate la pauză, avind ca temă dacă „o fi intrat sau nu **Dumitrache** la facultate, secția topografie minieră?” Se așteaptă afisarea rezultatorilor. A arbitrat foarte bine **Fr. Colosi**, ajutat bine de **I. Roșoga** (ambii din **București**) și **Al. Izvernaru** (Bocsa). (**Gheorghe Amuza**) **PITEȘTI :** **F.C. Argeș** - **F.C. Constanta** 2-0 (0-0) 75 de minute au avertat fotbalistii piteșteni după această victorie, 75 de minute formația constantăană a crezut în obținerea unui scor egal, deși ambele formații trecuseră pînă atunci pe lângă cele două puncte. Meciul a avut de toate: faze spectaculoase, purtate în viteză, momente de plictiseală, dominate de greseli tehnice, dar, mai ales, numeroase ratări, majoritatea aparținind echipei gazdă. Golul lui **Olteanu** (min. 76) a fost urmat de o ofat de ușurare în tribunele care, odată cu scurgerea timpului, deveneau din ce în ce mai sceptice în privința învingătorului. **Victorie** tirzie, datorată în mare parte lipsei unui coordonator lucid (ne-am gândit la **Dobrin**), precum și apărării aglomerate a oaspeților, iar în ultimă instanță, zile foarte bune prinse de portarul **Popa**, fără vreo vină la cele două goluri, al doilea fiind marcat de **Leșeanu**, inspirat introdus pe teren, la începutul reprizei a doua. **Au arbitrat** bine: **M. Buzea**, la centru, **E. Svitlec**, **D. Rădulescu**, la linie (toți din **București**). (**Răzvan Bărbulescu**) **BUCUREȘTI :** **Steaua** - **Corvinul** 3-0 (0-0). **Corvinul** a venit la **București** să se apere și s-a apărat. S-a apărat (în prima repriză) împotriva unei echipe jucind într-o singură aripă, și aceea recalcitrantă și nemulțumită - **Troi**, cu un fundas dreapta impetuos și în afara jocului - **Arghelini** și cu un **Năstase** răătăcitor, sperindu-se, ori de cite ori se afla în posesia mingii, de propriul său curaj. **A deschis** scorul, în repriza secundă, **Vigu**, sigur și sobru ca întreg jocul său din acest meci. La 2-0, obținut de **Răducanu** prin transformarea impecabilă a unei lovituri de la 11 metri, corect acordată, **Steaua** renunță la tactica jocului la întimplare realizată satisfăcător de **Aelenei**, **Stolca** și **Florea**, deschide jocul pe extreme (**Florea**), cursele lui **Năstase** (excellent în partea a doua) și **Troi** în peluza a doua în picioare, în timp ce **Răducanu** pune sare și piper, ratind din toate pozițiile și punindu-l în valoare pe portarul **Bologan**. **Simplu**, eficace și elegant, debutul lui **Nițu**. **Corvinul**, nici chiar după acel 0-0 la pauză, n-a crezut în meci nul și nu l-a obținut. **Foarte** bun arbitrajul lui **Mihai Fedlicu** (**Suceava**), ajutat la tusa de **Mircea Abramciuc** (**Suceava**) și **Valerian Popovici** (**Botoșani**). (**Nicolae Cristache**) **TG. MUREȘ :** **A.S.A.** - **Poli tehnica Timișoara** 3-1 (2-0) Mare dezamăgire după meci în cabina oaspeților. Antrenorul **C. Rădulescu**, apreciind, pe bună dreptate, că echipa lui a jucat mai bine decit cea a gazdelor, fi acuză de nereușită, în primul rind, pe **Catona**, vinovat la primele două goluri, și pe **Floarea**, care a ratat nu mai puțin de patru ocazii în situația singur cu portarul! **Despre** **Catona**, antrenorul afirma: „O să trăiască, cu siguranță, 120 de ani, n-are pic de nerv în el, stă în poziția de drept în poartă!” **Repriza** secundă a fost controlată cu autoritate de oaspeții, antrenorul **Bone** fiind la un pas de a se apuca din nou de fumăt, deși s-a lăsat de o lună! **Pe** lângă șansă, gazdele au beneficiat și de aportul excelent al lui **Bölni**, fără de care nu ar fi câștigat. La meci a asistat și **Ștefan Covaci**, care s-a declarat mulțumit de prestația lui **Păltinșan**, foarte bun atit în prima repriză ca fundas central, cit și în cea de-a doua, când a jucat virf. **Pislaru**, despre care se spune în oraș că s-a dat „pe brazdă” de cind s-a înșurat, a marcat golul trei al **A.S.A.** în momente foarte grele pentru echipa sa, supusă asaltului dezlănțuit al timișorenilor. A fost un gol de o frumusetate aparte, după o combinație la marginea carului cu **Naghi**, **Pislaru** strecurindu-se abil printre fundașii timișoreni, l-a driblat pe **Bathori** și a intrat cu mingea în gol. A arbitrat foarte bine **Romeo Stincan**, ajutat bine la linie de **N. Suci** și **A. Ianuș** - toți din **București**. (**Dumitru Vișan**) **CRAIOVA :** **Universitatea** - **Poli tehnica Iasi** 1-0 (1-0). Oaspeții, care au reușit doar un singur șut pe spațiul porții lui **Lung**, și acesta în a doua repriză, nu puteau emite nici un fel de pretenții. **Adăugind** acestui amănunt și excelențele intervenții ale portarului **Costas**, cel mai bun jucător de pe teren, s-ar putea spune că avem imaginea de ansamblu a unui meci în care craiovenii au atacat în permanență. **Punctul** lor forte l-a constituit jocul com-

binatlv dintre **Beideanu** și **Oblemenco**. **Dintre** tineri au plăcut **Cirțu** și **Inoculitorul** său, **Trimescu**, chiar dacă amindoi au ratat ocazii favorabile. În concluzie, **Universitatea**, aflată în derivă psihologică, s-a redresat pe linia unui joc în continuă mișcare, cu pase lungi către **Cirțu** și **Pitireș** sau angajări impetuoase ale celor două virfuri, **Oblemenco** și **Balaci**. În această idee de joc eminamente ofensivă, **Beideanu** pare a se încadra la justa sa valoare. De cealaltă parte, **Poli tehnica Iasi** este în continuare o echipă lipsită de curaj, mizind pe meciurile de acasă și, am putea spune, că, aflată la Craiova sau oriunde în altă parte, **Poli tehnica** joacă cu gîndul la eventualele două puncte de la... **Iasi**! **A arbitrat** bine **Carol Szilaghi** (**Baia Mare**), ajutat la linie de **St. Marian** (**Sighișoara**) - nesatisfăcător, și **I. Soos** (**Tg. Mureș**) - bine. (**Victor Niță**)

DIVIZIA B : 5 SEPTEMBRIE

CLUJ-NAPOCA : „U”-**Armătura Zalău** 0-1 (0-0) ! Pronosporțiștii au toate motivele să se feliție că meciul nu a figurat la concursul de duminică. Pentru cei 2.900 de plători, care au văzut înfînirea, rezultatul nu constituie însă o surpriză. „U” a jucat foarte slab, năvălind să pună în real pericol poarta adversă decit în min. 90, cind **Cîmpeanu II** a trimis, cu capul, pe lângă bară. **Totuși** se poate spune că jucătorii clujeni au fost cei mai buni de pe teren, dacă ne gîndim că în echipa din **Zalău**, recent promovată din divizia C și antrenată de **V. Băluțiu**, au jucat nu mai puțin de 5 jucători foști la „U”: **Barbu** (autorul golului), **Demian**, **Munteanu**, **Soș** și **Stîncel**. **Linia** de atac a universitarilor acuză absența lui **Batacliu**, plecat la **Reșița**, și **Vaczi**, plecat la **U.T.A.** ambii suspendați de club pe o perioadă de doi ani, hotărîre care urmează să fie ratificată de federație. **Remus Cîmpeanu**, fostul jucător al „șepcelor roșii”, azi conducător la club, a intrat imediat după meci în concediu. **Interesant** de văzut cit va dura acest concediu... **A arbitrat** foarte bine, calificativ recunoscut și de tristlele gazde, **Al. Ghigea-Bacău**. (**Andrei Gheorghe**) **TURNU MĂGURELE :** **Chimia F.C.M. Giurgiu** 3-0 (1-0), după un meci a-priv, câștigat pe merit de gazde, dar la un scor oarecum exagerat față de realitățile din teren. Inceputuri de repriză mai bune pentru **Chimia**, antrenată de fostul internațional **Eftimie**, care a înscris 3 goluri, **Bădăluțu**, **Nica** și **Cristache**, cel de-al doilea cu largul și dezinteresatul concurs al portarului giurgiuvean **Tudorache**. **Giurgiu** a terminat de fiecare dată mai bine reprizele, dar formația pregătită de **Onisie** a gresit flagrant, încercind un joc combinativ, la firul ierbil, pe un teren desfundat. **Nivel** tehnic mulțumitor, angajament fizic remarcabil, partidă sportivă, arbitraj foarte bun, asigurat de focșeanul **C. Petrov**. (**Ovidiu Ioanțoiaia**) **TIMIȘOARA :** **C.F.R.** - **F.C. Baia Mare** 1-0 (0-0). Prima repriză a aparținut gazdelor, dar cea mai mare ocazie de gol a ratat-o baimărenii, atunci cind **Pamfil** n-a reușit să finalizeze o excelentă pasă a lui **Chivescu**. **A doua** parte a meciului accentuează și mai mult impresia de joc într-un singur sens, elevii antrenorului timișorean **Ion Ionescu** dominind copios. Ei vor înscrie însă numai din penalty, în min. 75, sancțiune meritată pentru hențul în care comis de fundasul **Collier** (autorul golului - **Brîndescu**) **Băimărenii**, altfel, au lăsat neori o bună impresie, avind în **Gadja**, **Condru** (pe post de apărător central), **R. Pamfil** și **Chivescu** cel mai bunii oameni, jucători care au reușit să păstreze balonul timp îndelungat, pasindu-l cu abilitate. **Punctul** lor nevralgic a fost linia de atac, care nu și-a creat decit rareori poziții valabile de șut. **A arbitrat** foarte bine brasoveanul **C. Ghiță**. (**Cornel Ionescu**) **SIBIU :** **Șoimii** - **C.S. Tîrgoviște** 1-1 (0-0). Joc confuz și fără istoric în prima repriză, oaspeții apărindu-se organizat și lucid, nelipsindu-le totuși șuturile în tribune! **După** pauză, cei care reușese primii să înscrie sînt tîrgoviștenii, în min. 65, atunci cind fundasul **Tănase** a expedit un șut senzational de la aproape 35 de metri. **După** numai zece minute, arbitrul **Paul Căprîță**, care a condus mai rău decit se poate închipui, acordă gazdelor un penalty imaginar, la o fază în care **Munteanu** a căzut, e adevărat, dar în care cel mai apropiat om de el a fost arbitrul! Transformă **Moraru** aducind o egalare necinstită, după care, aplicind cunoscuta lege a compensației, același arbitru nu validează gazdelor un gol superb, cit se poate de corect. **Publicul**, dealtfel foarte obiectiv, și-a arătat în repetate rinduri dezaprobarea pentru parodia de arbitraj la care a fost nevoit să asiste. **Foarte** slab, pe acouri pârvoitor, arbitrajul brăileanului **P. Căprîță**. (**Ion Predosanu**) **TEUCUI :** **Victoria** - **C.S.U. Galati** 2-1 (1-0). Au fost două reprize distincte în acest meci, deși ele nu s-au suprapus într-un tot pe timpul celor două jumătăți de cite 45 de minute. În prima „repriză”, condițiile au fost normale, teren bun și pe acouri ploaie, care n-a influențat însă partida. **Gazdele** au înscris un gol foarte frumos prin juniorul **Gheorghiu** (șut de la 16 m sub bară, care nu i-a lăsat nici o șansă lui **Tănase**), dar oaspeții au pasat mult, ajungind adesea în preajma porții adverse, cu destulă periculozitate. **După** pauză și alte zece minute de joc, o urmat încă... o pauză, de aproape 20 de minute, impusă arbitrului de potopul lscat peste terenul din **Teucui**, ploaia așezind adevărate perdele de apă în fața jucătorilor. La reluare, jocul s-a transformat în joc în totuși altceva decit fotbal, în orice caz într-un joc de mare angajament, în care spre cinstea lor - jucătorii gazde n-au cedat deloc pasul. **Teucuenii** nu s-au lăsat impresioniați de „cartea de vizită” a oaspeților (proaspeții învingători asupra lui **A.C. Napoli**), ei înscriind încă un gol superb, prin **Stoica**, din plonjon. **Greul** de exprimat o judecată severă la adresa **C.S.U.**-ului după acest meci, disputat la numai o zi jumătate după sosirea din **Italia** și, în mare parte, în condiții deloc asemănătoare cu jocul de fotbal. Ceea ce a plăcut indoeșebii a fost frumosul angajament fizic al tuturor jucătorilor, și desigur stolicismul cu care citeva sute de localnici au suportat în tribune o ploaie violentă. **A arbitrat** foarte bine o brigadă bucureșteană condusă de **C. Manușaride**. (**Dumitru Graur**)

FLACARA Redactia : București, Piața Șcintei 1, sector 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33 Tel. 17 60 10, 17 60 20, Interioare : reportaj (A. Dohotaru - 16 17) ; cultură, cenaciu (Eugen Seceleanu - 16 06) ; știință (Liviu Timbus - 16 18) ; probleme cetățenești - scrisori (Marga Nedelea - 17 87) ; publiciști comentatori (Ilie Purcaru, Nelu Ionescu, Nicolae Cristache - 16 16) ; fotoreportaj - 15 95 ; documentare - 16 23 ; administrație (Alexandru Medar - 17 86) ; secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Sorin Postolache - 17 82, 16 21) ; secreta responsabil de redacție (Marius Popescu 17 82 și interior 16 11) ; redactor șef adjunct (Traian Prosan - 17 78 82 și interior 17 83) ; redactor șef - 18 22 Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Șcintei”.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU